

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av avtalet om ömsesidigt sekretesskydd för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar och Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål samt förfarandena för genomförande av dessa avtal

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att riksdagen godkänner ett avtal om ömsesidigt sekretesskydd för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar och Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål samt förfaranden för genomförande av dessa avtal och att riksdagen antar lagar för att sätta i kraft de bestämmelser i avtalen och i genomförandeförfarandena som hör till området för lagstiftningen. Avtalen är en del av Natos rättsligt bindande avtalsram, som de nya medlemsstater som ansluter sig till nordatlantiska fördraget förutsätts förbinda sig till.

Avtalet om ömsesidigt sekretesskydd för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar trädde i kraft internationellt den 12 januari 1961. Genom avtalet skapas förutsättningar att också i andra medlemsstater i Nato ansöka om patent för uppfinningar som med hänvisning till det nationella försvarets intresse har sekretessbelagts i ursprungslandet, genom att sekretess för patentsökta uppfinningar säkerställs när patent söks i enlighet med förfarandena enligt avtalet.

Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål trädde i kraft internationellt den 7 februari 1971. I avtalet har man kommit överens om skyddet och hanteringen av äganderättsligt skyddad teknisk information vid överföring av sådan information mellan Natos medlemsstater och Natoorgan och fastställs de förfaranden som ska följas vid överföring av sådan information.

Avtalen kompletteras av genomförandeförfarandena, i vilka det praktiska genomförandet av och detaljerna i avtalsförpliktelse fastställs.

Avtalen träder för Finlands del i kraft trettio dagar efter den dag då Finland har deponerat sitt anslutningsinstrument hos Amerikas förenta staters regering.

I propositionen ingår förslag till lagar om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalen och genomförandeförfarandena som hör till området för lagstiftningen. Lagarna innehåller även materiella bestämmelser. Lagarna avses träda i kraft samtidigt som avtalen träder i kraft för Finlands del, vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING.....	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Beredning	4
2 Nuläge och bedömning av nuläget	5
2.1 Nationell säkerhet i patenträtten.....	5
2.2 Patentlagen	7
2.3 Försvarsrelaterade uppfinningar i nationell patenträtt.....	8
2.4 Bestämmelser om anlitan­de av ombud.....	10
2.5 Företagshemligheter och andra immateriella rättigheter.....	11
2.6 Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet	11
3 Syftet med avtalen	16
3.1 Avtalet om ömsesidigt sekretesskydd för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar	16
3.2 Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål.....	16
4 De viktigaste förslagen.....	16
5 Propositionens konsekvenser.....	16
6 Remissvar	18
7 Förhållandet mellan avtalsbestämmelserna och lagstiftningen i Finland	21
7.1 Avtal om ömsesidigt sekretesskydd för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar	21
7.2 Förfaranden för genomförande av Natos avtal om ömsesidigt sekretesskydd för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar.....	26
7.3 Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål.....	29
7.4 Förfaranden för genomförande av Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål.....	35
7.5 Bilagor till förfarandena för genomförande av avtalen	37
8 Specialmotivering till lagförslagen.....	38
8.1 Lagen om avtalet om ömsesidigt sekretesskydd för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar samt förfarandena för genomförande av avtalet	38
8.2 Lagen om Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål samt förfarandena för genomförande av avtalet.....	40
9 Ikraftträdande	41
10 Bifall av Ålands lagting.....	41
11 Förhållande till andra propositioner	41
12 Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning	41
12.1 Behovet av riksdagens samtycke.....	41
12.2 Behandlingsordning.....	44
LAGFÖRSLAG.....	51
1. Lag om avtalet om ömsesidigt sekretesskydd för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar samt förfarandena för genomförande av avtalet	51
2. Lag om Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål samt förfarandena för genomförande av avtalet.....	53
AVTALSTEXTER.....	54

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Allmänt

Avtalet om ömsesidigt sekretesskydd för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar, nedan *avtalet om uppfinningar*, och Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål, nedan *avtalet om teknisk information*, tillsammans nedan *Natos tekniska avtal*, grundar sig på fullgörandet av de förpliktelser som följer av nordatlantiska fördraget (FördrS 17 och 18/2023). Parterna i nordatlantiska fördraget har i enlighet med artikel II i fördraget förbundit sig att främja ekonomiskt samarbete mellan enskilda eller alla parter. Artikel III i fördraget innehåller parternas åtagande att, var för sig och tillsammans, genom kontinuerlig och effektiv egen beredskap och ömsesidigt bistånd, upprätthålla och utveckla sin individuella och kollektiva förmåga att stå emot väpnade angrepp.

Avtalet om ömsesidigt sekretesskydd för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar

Patent är en av en myndighet beviljad tidsbegränsad ensamrätt utifrån vilken patenthavaren har rätt att förbjuda andra att yrkesmässigt utnyttja patenthavarens uppfinning (förbuds rätt). En förutsättning för beviljande av patent är att uppfinningen kan tillgodogöras industriellt, den är ny och skiljer sig väsentligen från tidigare kända lösningar. Patentskyddet är alltid geografiskt avgränsat och skydd beviljas endast i de länder som är föremål för patentet (territorialprincipen). Därför måste en uppfinning i allmänhet patenteras separat i olika stater. De nationella och regionala patentmyndigheterna beviljar patenträttigheter var och en inom sitt eget territorium. Även om ansökningsförfarandena delvis har centraliserats (exempelvis europeiskt patent), är patenten fortfarande huvudsakligen till sin karaktär nationella rättigheter, och även de internationella systemen bygger på nationella patentsystem.

En väsentlig del av patenteringen är offentliggörandet av patenterade uppfinningar. Patentsystemet baserar sig på tanken om byteshandel: uppfinnaren offentliggör sin uppfinning och får i gengäld en tidsbegränsad ensamrätt att yrkesmässigt utnyttja den. Offentliggörandet av uppfinningar har många olika syften, bland annat gör det möjligt att undersöka patentbarheten för andra uppfinningar och undvika intrång i redan existerande patent. I patenthandlingarna beskrivs i detalj nya tekniska lösningar, deras användningsändamål och problem som konstaterats inom branschen. Patenthandlingarna har kommit att bli världens viktigaste källa till teknisk information. Utöver teknisk information innehåller patenthandlingarna kommersiell information till exempel om vilken teknik och vilka marknadsområden konkurrenterna satsar på.

Med tanke på en stats centrala säkerhetsintressen kan vissa uppfinningar anses vara så betydande att det är motiverat att begränsa deras offentlighet. I Finland har som sådana uppfinningar av tradition ansetts vara uppfinningar som gäller försvarsförmågor och som är av betydelse för försvaret och som det finns skäl att förhindra att främmande stater får kännedom om. Genom sekretessen för en uppfinning tryggas utnyttjandet av uppfinningen och den teknik som den gör möjlig med tanke på en förbättrad försvarsförmåga i enlighet med nationella intressen och förhindrar också att den används av en främmande stat eller andra aktörer på ett sätt som äventyrar den nationella säkerheten. Flera länder har infört bestämmelser om sekretess för uppfinningar med hänsyn till den nationella säkerheten, försvaret eller den allmänna säkerheten.

Beläggande med sekretess av en uppfinning för att trygga nationella säkerhetsintressen i ett land leder i allmänhet till att när patent har sökts eller meddelats för uppfinningen får patent inte sökas för samma uppfinning i andra länder. Ett sådant förbud har ansetts vara ett hinder för överföring av information om sekretessbelagda uppfinningar mellan Natos medlemsstater och har inverkat negativt också på främjandet av samarbetet inom forskning, utveckling och produktion av försvarsförnödenheter inom alliansen.

Med beaktande av den i artikel II i nordatlantiska fördraget uttryckta viljan att främja ekonomiskt samarbete mellan regeringarna i enskilda stater eller alla Natos medlemsstater samt åtagandet i artikel III att genom kontinuerlig och effektiv egen beredskap upprätthålla och utveckla sin individuella och kollektiva förmåga att stå emot väpnade angrepp, har Natos medlemsstater ansett att det för ömsesidigt bistånd är eftersträvansvärt med ömsesidig överföring av information om försvarsrelaterade uppfinningar. För att skapa förutsättningar för sådan informationsöverföring har de kommit överens om ömsesidigt sekretesskydd för uppfinningar genom avtalet om uppfinningar.

Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål

Syftet med avtalet om teknisk information är att trygga rättigheterna för dem som äger den tekniska informationen när informationen överförs för försvarsändamål. Det har varit nödvändigt att ingå ett avtal eftersom rättsinnehavarna till informationen har varit ovilliga att tillhandahålla denna information för överföring i en situation där det inte har avtalats om skydd för och användning av informationen genom ett multilateralt internationellt avtal. Genom avtalet har det skapats arrangemang som utöver de regeringar som är parter också beaktar ställningen för Nato och Natos organisationer vid informationsutbytet. Avtalet syftar huvudsakligen till att underlätta det multilaterala informationsutbytet och informationsutbytet inom Nato, men det kan också utnyttjas mellan medlemsstaterna om de så önskar.

1.2 Beredning

Beredningen av avtalen

Avtalet om uppfinningar har beretts som sakkunnigarbete i arbetsgruppen för industriella rättigheter som lyder under konferensen för nationella försvarsmaterieldirektörer (*Conference of National Armaments Directors*, CNAD). Nordatlantiska rådet godkände avtalet den 16 juli 1959. Avtalet undertecknades i Paris den 21 september 1960 och trädde i kraft internationellt den 12 januari 1961 efter att Amerikas förenta stater och Norge hade deponerat sina ratifikations- och godkännandeinstrument. Utöver signatärparterna har alla Natos medlemsstater, med undantag av Island, senare anslutit sig till avtalet.

Avtalet om uppfinningar kompletteras av avtalets genomförandeförfaranden. Med genomförandeförfarandena har det skapats gemensamma tillvägagångssätt mellan de regeringar som är parter i avtalet för att genomföra avtalsförpliktelseerna. Genomförandeförfarandena har utarbetats av Natos behöriga arbetsgrupp och de har godkänts genom Nordatlantiska rådets beslut av den 7 mars 1962.

Också avtalet om teknisk information har beretts i Natos arbetsgrupp för industriella rättigheter. Avtalet undertecknades i Bryssel den 19 oktober 1970 och trädde i kraft internationellt den 7 februari 1971 efter att Kanada och Amerikas förenta stater hade deponerat sina ratifikations- och godkännandeinstrument. Efter det har alla Natos medlemsstater utom Island och Portugal anslutit sig till avtalet.

Avtalet om teknisk information kompletteras av avtalets genomförandeförfaranden samt av Nordatlantiska rådets resolution om tillämpningen av avtalet på Natos organisationer. Genomförandeförfarandena innehåller praktiska tillvägagångssätt för genomförandet av bestämmelserna i avtalet, särskilt de som gäller tillämpningen av avtalet på Natos organisationer och den rådgivande kommitténs verksamhet. Genomförandeförfarandena har utarbetats av Natos behöriga arbetsgrupp och de godkändes av Nordatlantiska rådet den 1 januari 1971. På motsvarande sätt bekräftas det i en resolution av Nordatlantiska rådet att avtalet också ska tillämpas på Natos organisationer från och med den 30 april 1971.

Beredningen på nationell nivå

Finland ansökte om medlemskap i Nato den 17 maj 2022. Medlemskapssamtalen fördes den 4 juli 2022, och anslutningsprotokollen undertecknades den 5 juli 2022. Finland anslöt sig till nordatlantiska fördraget den 4 april 2023 och Finland blev då part i nordatlantiska fördraget och därmed en medlemsstat i Nato. Som det har redogjorts för i regeringens proposition 315/2022 rd om godkännande av nordatlantiska fördraget (s. 22–23) förutsätter Finlands medlemskap i Nato att Finland inom 12 månader från deponeringen av anslutningsinstrumentet för nordatlantiska fördraget också ansluter sig till vissa andra överenskommelser som ingått inom ramen för Nato, såsom avtalet om ömsesidigt sekretesskydd för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar och Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål.

Försvarsministeriet tillsatte den 20 september 2022 en arbetsgrupp för att bereda en regeringsproposition om godkännande av Natos tekniska avtal. I arbetsgruppen ingick företrädare från försvarsministeriet, arbets- och näringsministeriet och Huvudstaben. Arbetsgruppen sammanträdde totalt 12 gånger. Under beredningen hörde arbetsgruppen utrikesministeriet, Patent- och registerstyrelsen, Suomen Patenttiasiamiesyhdistys ry, Patentingenjörerna rf, Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry, Huvudstaben och Finska Föreningen för industriellt rättsskydd r.f.

Arbetsgruppen färdigställde sitt betänkande i form av en regeringsproposition den 11 september 2023. Utlåtanden om utkastet till proposition begärdes av bland annat ministerierna, andra myndigheter, företrädare för näringslivet samt organisationer under tiden 19.9 – 16.10.2023 i tjänsten utlåtande.fi. Utlåtandena finns tillgängliga på statsrådets projektsida under numret PLM009:00/2022. För innehållet i utlåtandena redogörs det i avsnitt 6. Propositionen har färdigställts som tjänsteuppdrag vid försvarsministeriet.

Vid beredningen av översättningarna av avtalen till svenska har samarbete gjorts med Sverige.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Nationell säkerhet i patenträtten

Den nationella säkerheten har beaktats i flera internationella överenskommelser som gäller patent. I artikel 73 i Trips-avtalet (avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter, FördrS 4/1995) finns en allmän undantagsbestämmelse om säkerhet. Enligt artikel 27 stycke 8 i konventionen om patentsamarbete (Patent Cooperation Treaty, PCT, FördrS 58/1980), genom vilken ett internationellt patentansökningssystem har skapats, är konventionen och tillämpningsföreskrifterna till den inte avsedda att tolkas så att de innebär en inskränkning i en fördragsslutande stats frihet att vidta de åtgärder som den anser nödvändiga för att skydda sin nationella säkerhet.

Ett undantag som gäller säkerheten ingår också i fördraget om patenträtt (Patent Law Treaty, PLT, FördrS 7/2006), genom vilken patentansökningar och de formella bestämmelserna om patent har harmoniserats. Enligt fördragets artikel 4 begränsar ingenting i fördraget och dess tillämpningsföreskrifter rätten för en fördragsslutande part att vidta de åtgärder som den finner nödvändiga för att tillvarata väsentliga säkerhetsintressen.

I ingressen till konventionen om meddelande av europeiska patent (European Patent Convention, EPC, (FördrS 8/1996, FördrS 43/1997, FördrS 92 och 93/2007), nedan *den europeiska patentkonventionen*), konstateras det att konventionen är ett sådant regionalt patentfördrag som avses i artikel 45.1 i konventionen om patentsamarbete. I artikel 75 i den europeiska patentkonventionen tillåts en konventionsstats nationella reglering enligt vilken en europeisk patentansökan först ska lämnas in till den nationella myndigheten, eller så ska den nationella myndigheten på förhand ha gett sitt tillstånd till att en sådan ansökan lämnas in. Artikel 77 i konventionen gör det dessutom möjligt för den nationella patentmyndigheten att inte vidarebefordra en europeisk patentansökan vars innehåll har förklarats hemligt till Europeiska patentverket. Om ansökan inte lämnas in till Europeiska patentverket inom den tid som anges i tillämpningsföreskrifterna, anses ansökan ha återkallats. Dessutom ska den nationella säkerheten beaktas i en situation som avses i artikel 135.2 när sökanden eller innehavaren av patenträtten lämnar in en begäran om tillämpning av nationellt förfarande.

Genom förordningen om enhetligt patentskydd (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2012 om genomförande av ett fördjupat samarbete för att skapa ett enhetligt patentskydd) skapades mellan 25 medlemsstater ett arrangemang som grundar sig på artikel 142 i den europeiska patentkonventionen och som ger ett europeiskt patent enhetlig rättsverkan inom de avtalsslutande staternas territorier. Förordningen utgör således en särskild överenskommelse i den mening som avses i artikel 142 i den europeiska patentkonventionen.

I enlighet med vad som anförts ovan innehåller artikel 27 i konventionen om patentsamarbete och artikel 4 i fördraget om patenträtt allmänna undantagsbestämmelser om säkerhet. Dessa undantagsbestämmelser blir tillämpliga också i fråga om den europeiska patentkonventionen, eftersom den europeiska patentkonventionen är ett sådant regionalt patentfördrag som avses i konventionen om patentsamarbete och den Europeiska patentorganisationen har anslutit sig till fördraget om patenträtt. Den europeiska patentkonventionen innehåller i enlighet med vad som närmare beskrivs ovan bestämmelser om sekretessbelagda patentansökningar samt om beaktande av den nationella säkerheten i situationer där sökanden eller innehavaren av patenträtten begär att nationellt förfarande ska tillämpas. Vidare är förordningen om enhetligt patentskydd en sådan särskild överenskommelse som avses i artikel 142 i den europeiska patentkonventionen och således sträcker sig undantaget i fråga om den nationella säkerheten också till det arrangemang som regleras i förordningen. Av betydelse är också att enligt artikel 4.2 i fördraget om Europeiska unionen (FördrS 66 och 67/2009) ska den nationella säkerheten också i fortsättningen vara varje medlemsstats eget ansvar.

Avtalet om uppfinningar strider inte mot internationella patentöverenskommelser, trots att avtalets kärnbestämmelse om säkerställande av sekretess för uppfinningar strider mot den centrala patenträttsliga principen om offentliggörande av uppfinningen. De arrangemang som grundar sig på internationella patentöverenskommelser innehåller ett undantag som gäller den nationella säkerheten och den sekretess som förutsätts i avtalet om uppfinningar begränsas endast till uppfinningar som har sekretessbelagts på grund av det nationella försvarets intressen.

2.2 Patentlagen

Ansökan om patent på sekretessbelagda uppfinningar grundar sig på nationella patentsystem. Allmänna bestämmelser om det nationella patentsystemet i Finland, om ansökan om patent och om förutsättningarna för meddelande av patent finns i patentlagen (550/1967) och patentförordningen (669/1980).

I 1, 1 a, 1 b och 2 § i patentlagen finns bestämmelser om förutsättningarna för patentbarhet. Enligt lagen kan patent på ansökan meddelas för vilken som helst uppfinning som har koppling till det tekniska området och som kan användas industriellt. Uppfinningen ska vara ny i förhållande till vad som blivit känt före ingivningsdagen för patentansökan och skilja sig väsentligen därifrån.

I 2 kap. i patentlagen föreskrivs om behandlingen av en nationell patentansökan och invändningsförfarandet. Enligt 7 § i patentlagen ska ansökan om patent göras skriftligen hos patentmyndigheten i Finland. Patentmyndighet i Finland är Patent- och registerstyrelsen. Patentmyndigheten ska föra diarium över inkomna patentansökningar. I 7 a § i patentlagen räknas de uppgifter upp som patentmyndigheten för varje ansökan ska anteckna i diariet. En del av anteckningarna i diariet är sekretessbelagda tills den patentansökan som anteckningarna gäller har blivit offentlig i enlighet med 22 § i patentlagen.

I 6 § i patentlagen fastställs sökandens rätt till prioritet. I enlighet med territorialprincipen fås patentskydd endast i de stater som är föremål för patentet. Därför ska patentskydd sökas separat i andra stater. När sökanden ger in den första ansökan om patent på en viss uppfinning i någon stat, får sökanden prioritet att ansöka om patent också i andra stater. Enligt paragrafen ska en ansökan om patent på en uppfinning, som inom tolv månader före ingivningsdagen för patentansökan har angetts i en ansökan som avser patent i Finland eller i en annan stat, vid bedömningen av patentbarheten anses vara ingiven samtidigt med den tidigare ansökan, om sökanden yrkar det. Genom förordning eller patentmyndighetens beslut med stöd av förordning föreskrivs det hur ett yrkande om prioritet ska framställas och vilka handlingar som ska ges in till stöd för yrkandet.

Bestämmelser om de formella innehållskraven för en patentansökan finns i 8 § i patentlagen. Enligt den paragrafens 6 mom. ska sökanden erlagga en fastställd ansökningsavgift. För ansökningen ska också erläggas en fastställd årsavgift för varje avgiftsår som börjar innan ansökningen avgjorts slutligt. Om ansökningen är gjord i föreskriven ordning och det inte anses föreligga hinder för bifall till den, ska patentmyndigheten i enlighet med 19 § i patentlagen meddela sökanden att ansökan kan godkännas. Sökanden ska betala en fastställd tryckningsavgift inom två månader efter att meddelandet getts. När sökanden har gjort det som krävs ska patentmyndigheten i enlighet med 20 § i patentlagen bifalla ansökan, om det fortsättningsvis inte föreligger hinder. Bifallet till ansökan ska kungöras. Patentet anses ha meddelats den dag då bifallet till ansökan har kungjorts.

I 20–22 § i patentlagen föreskrivs om de skeden i behandlingen av en patentansökan som innehåller bestämmelser om offentlighet för ansökan. Utöver den kungörelse som är en förutsättning för meddelande av patent ska det meddelade patentet antecknas i patentmyndighetens patentregister. Patentskriften ska också hållas allmänt tillgänglig från den dag då patentet meddelades. Utgångspunkten är att handlingar som gäller patent är offentliga från den dag då patentet meddelades eller senast 18 månader har förflutit från ingivningsdagen för patentansökan eller från prioritetsdagen, även om patentet ännu inte har meddelats.

Med stöd av 24 § i patentlagen kan var och en inom nio månader från meddelandet av patent göra en invändning mot det meddelade patentet, om man vet någonting sådant på grundval av vilket patentet bör upphävas. I paragrafen föreskrivs också om formkraven och andra förutsättningar för att göra en invändning. Ett patent kan på grund av en invändning upphävas på det sätt som föreskrivs i 25 § i patentlagen. Om uppfinningen uppfyller förutsättningarna för patenterbarhet och det inte finns något annat i 25 § 1 mom. i den lagen nämnt hinder för att hålla patentet i kraft, ska patentmyndigheten förkasta invändningen. Paragrafen innehåller dessutom bestämmelser om hållande i kraft av ett patent i ändrad form och om hållande av patentskriften för ett sådant patent allmänt tillgänglig samt om kungörelse av ett beslut som fattats med anledning av en invändning sedan beslutet har vunnit laga kraft.

Patentet ger patenthavaren ensamrätt att yrkesmässigt utnyttja uppfinningen. För ingripande vid patentintrång har patenthavaren tillgång till rättsmedel. I 9 kap. i patentlagen föreskrivs det om rättsmedel, ersättningsskyldighet och domstolsförfarande vid patentintrång. I 60 § i patentlagen föreskrivs det om hur de handlingar i ett ansökningsärende som i enlighet med 22 § i patentlagen blivit offentliga påverkar patentintrång. Bestämmelserna om patentintrång ska på motsvarande sätt tillämpas, om någon efter det att handlingarna i ansökningsärendet blivit offentliga enligt 22 § yrkesmässigt utnyttjar någon patentsökt uppfinning, om patent därefter meddelas. Innan patent meddelats enligt 20 § omfattar patentskyddet dock endast vad som framgår såväl av patentkraven i deras lydelse när ansökan blev offentlig som av patentkraven enligt patentet. Till straff får inte dömas, och ersättning för skada på grund av utnyttjande som sker innan patent har meddelats, kan bestämmas endast enligt 58 § 2 mom.

Enligt 40 § i patentlagen kan ett patent upprätthållas till dess att 20 år förflutit från den dag då patentansökningen gjordes. För patent ska erläggas en fastställd årsavgift för varje avgiftsår som börjar efter det att patentet meddelades.

I 3 och 9 b kap. i patentlagen finns det bestämmelser om att göra internationell patentansökan och ansökan om europeiskt patent.

2.3 Försvarsrelaterade uppfinningar i nationell patenträtt

På det sätt som de internationella patentöverenskommelserna gör möjligt har det i likhet med många andra länder också i Finland föreskrivits om patentering av sådana uppfinningar som har betydelse för försvaret eller den nationella säkerheten. I lagen om uppfinningar av betydelse för landets försvar (551/1967), nedan *lagen om försvarsuppfinningar*, finns bestämmelser om bland annat expropriation av sådana uppfinningar för staten, skyldighet att i första hand söka patent i Finland, tystnadsplikt samt förbud mot utnyttjande och yppande.

Med stöd av 1 § 1 mom. i lagen om försvarsuppfinningar kan en uppfinning, som är av betydelse huvudsakligen för landets försvar och vars hemlighållande är av vikt för försvaret, så snart patent på uppfinningen sökts, genom beslut av statsrådet exproprieras för staten. Enligt 3 § 3 mom. i den lagen fortsätter behandlingen av ansökan i vanlig ordning, om inte statsrådet inom sex månader från det att ansökan gjordes har beslutat att uppfinningen exproprieras för staten.

För expropriation betalas till innehavaren av uppfinningen en skälig ersättning av statens medel. Enligt regeringens proposition med förslag till lagen i fråga (RP 102/1966 rd, s. 1/II och 2/I) begränsar sekretessen för uppfinningen uppfinnarens rätt till uppfinningen oskäligt mycket, och därför har det ansetts nödvändigt att exproprieras uppfinningen till staten mot full ersättning. Nödvändigheten av att hålla uppfinningen hemlig är en förutsättning för expropriation i enlighet med lagen.

Enligt regeringspropositionen har man genom att använda ordet ”huvudsakligen” utelämnat de uppfinningar vars betydelse närmast är av ekonomisk art, det vill säga att lagen i praktiken har ansetts gälla närmast uppfinningar som gäller krigsmateriel. Enligt motiveringen till lagen har det inte ansetts ändamålsenligt att när lagen stiftades räkna upp vad som ska förstås med krigsmateriel, utan bedömningen av uppfinningens huvudsakliga ändamål för försvaret och nödvändigheten av hemlighållande ska avgöras skilt i varje enskilt fall (RP 102/1966 rd, s. 2/I och 2/II). Lagen kan i princip tillämpas på alla uppfinningar, om uppfinningen huvudsakligen anses ha betydelse för försvaret. Lagens tillämpningsområde begränsar sig alltså inte till begreppen försvarsförnödenheter eller produkter med dubbel användning som för närvarande definieras i lagstiftningen.

En uppfinnare som är bosatt i Finland eller dennes rättsinnehavare har enligt 2 § lagen om försvarsuppfinningar skyldighet att ansöka om patent på uppfinningen i första hand i Finland, om det är uppenbart att uppfinningen huvudsakligen har betydelse för landets försvar. I ett sådant fall ska den i Finland bosatta uppfinnaren eller dennes rättsinnehavare också lämna in en europeisk patentansökan eller en internationell patentansökan (PCT-ansökan) till patentmyndigheten i Finland. Motsvarande bestämmelse om europeiskt patent ingår också i 70 f § 2 mom. i patentlagen.

Enligt 3 § 1 mom. i lagen om försvarsuppfinningar har en person som förordnats av försvarsministeriet rätt att hos Patent- och registerstyrelsen ta del av gjorda patentansökningar. I praktiken gör Patent- och registerstyrelsen en förbehandling av inkommande patentansökningar och sänder ansökningshandlingarna i anslutning till vissa tekniska lösningar för granskning och bedömning med tanke på försvaret till den person som utsetts av Försvarsmakten.

Enligt 4 § 1 mom. i lagen om försvarsuppfinningar ska alla myndigheter behandla ärenden som gäller uppfinningar som avses i den lagen som sekretessbelagda. I 4 § 2 mom. i lagen om försvarsuppfinningar föreskrivs det om skyldigheten att utöver att iaktta sekretess på yrkande av försvarsministeriet även ur det offentliga diariet utelämna patentansökningar som gjorts av ministeriet eller vederbörande organ inom försvarsmakten. På grund av nödvändigheten av sekretess för uppfinningar som avses i den lagen har tillämpningen av vissa sådana andra paragrafer i patentlagen begränsats, sådana som äventyrar sekretessen för en patentansökan och som gäller att göra uppfinningen offentlig och förfarandet för invändning mot patent. Patent på en uppfinning som enligt lagen om försvarsuppfinningar ska hemlighållas meddelas enligt 5 § i den lagen utan iakttagande av de bestämmelser i 20–22, 24 och 25 § i patentlagen, som avser att göra uppfinningen offentlig, om förutsättningar för meddelande av patent annars föreligger. I 7 § i lagen om försvarsuppfinningar finns dessutom en bestämmelse om yppandeförbud och förbud mot utnyttjande som gäller alla som fått kännedom om en sådan uppfinning som avses i den lagen.

I 8 § i lagen om försvarsuppfinningar finns straffbestämmelser i fråga om brott mot tystnadsplikten. Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 2 och 7 § i den lagen döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § i strafflagen för sekretessbrott eller sekretessförseelse, om inte gärningen utgör brott enligt bestämmelserna om brott mot tjänstehemlighet i 40 kap. 5 § i strafflagen eller om inte strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag.

Godkännandet av avtalet om uppfinningar gör det ännu inte möjligt för finländska företag att i enlighet med avtalet ansöka om patent i andra avtalsstater. Enligt 1 § i lagen om försvarsuppfinningar kan en uppfinning, som är av betydelse huvudsakligen för landets försvar och vars hemlighållande är av vikt för försvaret, genom beslut av statsrådet exproprieras för staten. Lagstiftningen i Finland gör det således för närvarande inte möjligt att företag eller

privata aktörer äger sekretessbelagda försvarsuppfinningar för vilka de kan ansöka om patent i andra avtalsstater.

Lagen om försvarsuppfinningar är med beaktande av tidpunkten för utarbetandet av lagen och dess innehåll avsedd att tillämpas endast på en sådan uppfinning av en uppfinnare som är bosatt i Finland eller dennes rättsinnehavare som huvudsakligen har betydelse för försvaret och vars hemlighållande är viktigt med tanke på Finlands försvar. Därför kan den lagen enligt regeringens uppfattning inte tillämpas på sådana uppfinningar för vilka patent söks i Finland på basis av avtalet om uppfinningar.

2.4 Bestämmelser om anlitande av ombud

I patentlagen förutsätts det inte att patentsökanden vid sin ansökan om patent anlitar ett ombud, om sökanden har sin hemort i Finland. Enligt 12 § i den lagen ska sökanden ha ett ombud som är bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om sökanden har sin hemort någon annanstans än i Finland. I en regeringsproposition från 1966 (RP 101/1966, 12/II) motiveras skyldigheten enligt 12 § i patentlagen med praktiska skäl. Bestämmelser om patenthavarens motsvarande skyldighet finns i 71 § i patentlagen.

Då ombud anlitas vid ansökan om nationellt patentskydd hos patentmyndigheten i Finland kan patentsökanden bemyndiga en önskad person att vara ombud. Ombudet är i praktiken dock i allmänhet ett auktoriserat patentombud. I de lagar som gäller auktoriserade patentombud och advokater föreskrivs det om tystnadsplikt för dessa yrkesgrupper.

Bestämmelser om systemet med ombud för industriellt rättsskydd i Finland finns i lagen om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd (22/2014) och i statsrådets förordning om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd (396/2014). Genom lagen om ombud för industriellt rättsskydd upphävdes lagen om patentombud och infördes ett förfarande för auktorisation av ombud för industriellt rättsskydd samt ett påföljdssystem för tillsynen över sådana ombud.

Enligt 1 § i lagen om ombud för industriellt rättsskydd kan ett ombud som utför uppdrag på området för industriellt rättsskydd bli auktoriserat i enlighet med den lagen. Auktorisationen är inte en förutsättning för att vara ombud, men användningen av de i den lagen skyddade yrkesbeteckningarna patentombud, varumärkesombud, mönsterrättsombud och ombud för industriellt rättsskydd har enligt lagens 7 § 1 mom. reserverats endast för auktoriserade ombud.

I 9 § i lagen om ombud för industriellt rättsskydd finns bestämmelser om ombudets tystnadsplikt. Enligt den paragrafen får auktoriserade ombud eller deras assistenter inte utan tillstånd röja en enskild klients eller familjs hemlighet eller en företagshemlighet som de på grund av sitt uppdrag har fått kännedom om. Den ovan beskrivna konfidentiella informationen mellan kunden och det auktoriserade ombudet omfattas permanent av tystnadsplikt, om inte klienten uttryckligen avstår från denna rätt.

På advokater som är ombud tillämpas lagen om advokater (496/1958). Med advokat avses enligt 1 § 1 mom. i den lagen den som i egenskap av medlem i landets allmänna advokatförening har införts i advokatregistret. Bestämmelser om tystnadsplikt för advokater finns i 5 c § i lagen om advokater. Bestämmelsen motsvarar till sitt innehåll tystnadsplikten enligt lagen om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd.

2.5 Företagshemligheter och andra immateriella rättigheter

Bestämmelser om företagshemligheter finns i lagen om företagshemligheter (595/2018). Enligt 2 § 1 mom. 1 punkten i den lagen avses med företagshemlighet information a) som varken som helhet eller i den form dess beståndsdelar ordnats och satts samman är allmänt känd hos eller lättillgänglig för den som normalt handskas med information av det aktuella slaget, b) som på grund av en egenskap som avses i underpunkt a har ekonomiskt värde i näringsverksamhet, och c) som den legitima innehavaren har vidtagit rimliga åtgärder för att skydda.

Enligt regeringens proposition med förslag till den lagen (RP 49/2018 rd, s. 22) kan företagshemligheter vara väldigt många typer av teknisk eller ekonomisk information. För att information ska kunna klassas som en företagshemlighet ska informationen vara hemlig. Dessutom ska informationen ha ekonomiskt värde och innehavaren av informationen ska ha vidtagit rimliga åtgärder för att hålla den hemlig. Företagshemligheter kan vara bland annat tillverkningsuppgifter, testresultat, affärsidéer, prissättningsuppgifter, know-how, marknadsundersökningar, ekonomiska prognoser, konkurrentanalyser, kundregister och företagens administrativa-organisatoriska uppgifter. Även så kallad negativ information kan vara företagshemligheter. Med negativ information avses till exempel information om att någon tillverkningsmetod inte fungerar.

Det finns speciallagar om immateriella rättigheter, såsom patent, varumärken och upphovsrätt, med vilka företagshemligheter jämföras som en del av företagens immateriella tillgångar. Bestämmelser om skydd för immateriella rättigheter finns i Finland bland annat i patentlagen, lagen om nyttighetsmodellrätt (800/1991), mönsterrättslagen (221/1971), varumärkeslagen (544/2019), lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar (32/1991) och upphovsrättslagen (404/1961). När det gäller immateriella rättigheter får rättsinnehavaren i princip ensamrätt till föremålet för skyddet, och innehållet i skyddet är förhållandevis klart definierat. En företagshemlighet är svårare att definiera och den ger inte innehavaren ensamrätt, och av det följer bland annat att flera olika personer kan samtidigt inneha en företagshemlighet lagligen. På grund av företagshemligheters särart hindrar skyddsbestämmelser i allmänhet endast obehörigt anskaffande, utnyttjande och röjande av företagshemligheter. En företagshemlighet kan således anskaffas lagligen genom till exempel dekompilering (*reverse engineering*), självständigt utvecklingsarbete eller genom köp eller licensiering av företagshemligheter.

I fråga om definitionen av företagshemlighet innebär det tredje kravet på skäligen åtgärder för att skydda information enligt detaljmotiveringen till en regeringsproposition (RP 49/2018 rd, s. 84) att innehavaren av informationen genom sina åtgärder ska försöka hålla informationen hemlig, och att de som har att göra med informationen förstår att den är hemlig. Omfattningen av innehavarens åtgärder ska granskas i varje enskilt fall beroende på bland annat vilka slags åtgärder som det i själva verket är möjligt att vidta och vilka behov innehavaren av företagshemligheten har av att hålla informationen hemlig. Metodurvalet för att hålla informationen hemlig ska vara brett. Information kan skyddas till exempel med säkerhetsarrangemang som gäller informationssystem och fysiska utrymmen eller så kan det skrivas in i sekretessförbindelser mellan företaget och dess personal eller företaget och dess samarbetspartner vilken information som är konfidentiell. Kravet på rimliga åtgärder betyder å andra sidan till exempel inte att handlingar eller filer som innehåller företagshemligheter uttryckligen måste märkas som konfidentiella.

2.6 Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet

Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

I lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), nedan *offentlighetslagen*, föreskrivs det om rätten att ta del av myndigheternas offentliga handlingar samt om tystnadsplikt för den som är verksam vid en myndighet, om handlingssekretess samt andra för skyddande av allmänna och enskilda intressen nödvändiga begränsningar av rätten att ta del av en handling. Där föreskrivs det även om myndigheternas skyldigheter för att syftet med offentlighetslagen ska nås.

Offentlighetsprincipen, som härleds ur 12 § 2 mom. i grundlagen, framgår av 1 § i offentlighetslagen, där det föreskrivs om offentlighetsprincipen. Enligt 1 § 1 mom. i offentlighetslagen är myndighetshandlingar offentliga, om inte något annat föreskrivs särskilt i offentlighetslagen eller i någon annan lag. Enligt förarbetena till offentlighetslagen stärker bestämmelsen offentlighetsprincipen som den centrala principen för den offentliga förvaltningen i Finland. Syftet med paragrafen är också att betona att offentlighetsprincipen är huvudregeln, från vilken man kan avvika endast genom lag.

I 6 § i offentlighetslagen finns bestämmelser om tidpunkten för när en myndighetshandling blir offentlig. I paragrafens 1 mom. definieras inte handlingsoffentligheten som sådan. Däremot anges det när offentligheten inträder i fråga om en handling som är offentlig med stöd av någon annan bestämmelse. Därför är bestämmelserna i 1 mom. subsidiära i förhållande till sekretessbestämmelserna och andra specialbegränsningar av tillgängligheten (RP 30/1998 rd, s. 58). Enligt 6 § 1 mom. 1 punkten i offentlighetslagen blir en anteckning i ett diarium eller någon annan fortlöpande förteckning offentlig när den har införts, om inte i offentlighetslagen eller någon annan lag föreskrivs något om en handlings offentlighet eller sekretess eller om någon annan begränsning av rätten att ta del av den.

Enligt offentlighetslagen ska en myndighetshandling sekretessbeläggas, om det i offentlighetslagen eller någon annan lag föreskrivs eller en myndighet med stöd av lag har föreskrivit att den ska vara sekretessbelagd eller om handlingen innehåller uppgifter för vilka tystnadsplikt föreskrivs genom lag. I 24 § i offentlighetslagen finns i form av en förteckning bestämmelser om de vanligaste sekretessgrunderna, och dessutom kan sekretessen grunda sig på särskilda bestämmelser i andra lagar.

I 24 § 1 mom. 2 punkten i offentlighetslagen anges vilka handlingar i anslutning till Finlands internationella förhållanden som är sekretessbelagda. De handlingar som avses i bestämmelsen är sekretessbelagda om utlämnandet av uppgifter ur dem skulle medföra skada eller olägenhet för Finlands internationella förhållanden eller förutsättningar att delta i det internationella samarbetet. Sekretessbelagda på denna grund är enligt bestämmelsen handlingar som gäller bland annat Finlands förhållanden till andra stater eller en internationella organisationer eller förhållandet mellan finska staten, finska medborgare, personer som vistas i Finland eller sammanslutningar som är verksamma i Finland och myndigheter, personer eller sammanslutningar i en främmande stat.

Sekretessbestämmelsen om försvaret ingår i 24 § 1 mom. 10 punkten i offentlighetslagen. I bestämmelsen om försvaret har klausulen om skaderekvisit skrivits i form av en sekretesspresumtion, det vill säga att handlingarna i fråga är sekretessbelagda, om det inte är uppenbart att utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling inte skadar eller äventyrar försvarets intressen. Enligt bestämmelsen är handlingar som gäller militär

underrättelseverksamhet, försvarsmaktens utrustning, sammansättning, förläggning eller användning eller det övriga militära försvaret sekretessbelagda. Sekretessbelagda är dessutom handlingar som gäller uppfinningar, konstruktioner, anordningar eller system som tjänar försvaret eller handlingar som gäller objekt som annars är av betydelse för försvaret eller som gäller försvarsberedskapen.

Bestämmelser om skydd av handlingar som innehas av myndigheter och som innehåller företagshemligheter finns i 24 § 1 mom. 20 punkten i offentlighetslagen. Enligt den är, om inte något annat föreskrivs särskilt, myndighetshandlingar som innehåller uppgifter om en privat företagshemlighet sekretessbelagda. Det gäller också handlingar som innehåller uppgifter om någon annan motsvarande omständighet som har samband med privat näringsverksamhet, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle medföra ekonomisk skada för näringsidkaren, och det inte är fråga om uppgifter som är betydelsefulla för skyddande av konsumenters hälsa eller en hälsosam miljö eller för bevakande av de rättigheter som innehas av dem som orsakas skada av verksamheten eller uppgifter om näringsidkarens skyldigheter och fullgörande av dessa.

I samband med stiftandet av lagen om företagshemligheter ändrades paragrafen i fråga så att uttrycket affärs- och yrkeshemlighet överensstämmer med uttrycket företagshemlighet i lagen om företagshemligheter. Enligt detaljmotiveringen till bestämmelsen i fråga var avsikten inte att ändra vad som enligt offentlighetslagen kunde betraktas som en affärs- eller yrkeshemlighet. Definitionen av företagshemlighet i lagen om företagshemlighet omfattar också yrkeshemlighet. Till skillnad från företagshemlighet har yrkeshemlighet mer avsett fria yrkesutövarer, såsom privatläkare, arkitekter, advokater, självständigt verkssamma formgivare eller designers hemligheter som gäller kunskaper och färdigheter.

Definitionen av företagshemlighet enligt lagen om företagshemligheter lämpar sig enligt regeringens proposition med förslag till lag om företagshemligheter (RP 49/2018 rd, s. 122) även när man ska bedöma om det är fråga om en företagshemlighet enligt offentlighetslagen. I fråga om punkt c i definitionen bedöms dock de åtgärder som avses i definitionen objektivt av myndigheten då offentlighetslagen tillämpas, och villkoret är då inte att innehavarens subjektiva sekretessvilja utreds på det sätt som avses i strafflagen. Enligt förarbetena till offentlighetslagen togs inte strafflagens begrepp företagshemlighet in i offentlighetslagen därför att sekretessen enligt den i strafflagen ingående definitionen skulle kräva utredning av företagarens sekretessvilja. Till övriga delar än i fråga om sekretessviljan konstaterades det att begreppet affärs- och yrkeshemlighet före ändringen av offentlighetslagen motsvarar området för begreppet företagshemlighet (RP 30/1998 rd, s. 95).

Om näringsidkaren inte själv hemlighåller sådan information som om den vore sekretessbelagd skulle kunna vara en företagshemlighet, uppfyller informationen inte definitionen av företagshemlighet eller något annat begrepp som avser näringshemlighet. I oklara situationer skulle myndigheten redan utifrån den formulering i offentlighetslagen som föregick ändringen i sin bedömning beakta företagarens sekretessvilja (RP 30/1998 rd, s. 95). När det gäller offentlighetslagen bör det noteras att offentligheten för myndighetshandlingar i enlighet med 12 § i grundlagen är huvudprincipen, och sekretessbestämmelserna är alltid avvikelser från detta. Därför gäller begränsningarna av offentligheten endast det som är nödvändigt och tolkningen av dem är snäv och noggrant avgränsad.

Bestämmelser om skydd av offentliga samfunds egna företagshemligheter som behandlas i myndighetsverksamhet finns däremot i 24 § 1 mom. 17 punkten i offentlighetslagen. Enligt den är sekretessbelagda handlingar sådana handlingar som innehåller uppgifter om statens, välfärdsområdets, kommuners eller något annat offentligt samfunds eller i 4 § 2 mom. i

offentlighetslagen avsedda sammanslutningars, inrättningars eller stiftelsers företagshemligheter, samt sådana handlingar som innehåller uppgifter om någon annan motsvarande omständighet som har samband med affärsverksamhet, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle medföra ekonomisk skada för sammanslutningen, inrättningen eller stiftelsen eller ge ett annat offentligt samfund eller en enskild som bedriver liknande eller annars konkurrerande verksamhet en konkurrensfördel eller försämra det offentliga samfundets eller i 4 § 2 mom. avsedda sammanslutningars, inrättningars eller stiftelsers möjligheter till förmånlig upphandling eller arrangemang som avser placering, finansiering eller låneskötsel.

Lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet

Lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet (588/2004) tillämpas på särskilt känsligt informationsmaterial. Med det avses sådana sekretessbelagda handlingar och material samt sådan information som kan fås ur dem samt sådana handlingar och material som producerats utifrån dessa handlingar och material samt denna information och som har säkerhetsklassificerats (säkerhetsskyddsklassificerats) enligt en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet. Bestämmanderätten över särskilt känsligt informationsmaterial kvarstår även efter utlämnandet hos den stat, internationella organisation eller det organ som lämnat ut materialet. Lagen kan endast tillämpas om den internationella överenskommelsen har satts i kraft i Finland på det sätt som grundlagen kräver eller om det är fråga om en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet som annars är bindande för Finland.

Till kategorin särskilt känsligt informationsmaterial som omfattas av lagens tillämpningsområde hänförs ytterligare handlingar som har upprättats av en finsk myndighet eller av en näringsidkare som omfattas av lagens tillämpningsområde, av vilka framgår information som ingår i särskilt känsligt informationsmaterial som har sänts till Finland eller information som kan hämtas ur sådant material. Lagen tillämpas inte endast på hemlighållande eller klassificering av handlingar och delar av handlingar som innehåller nationell information från Finland.

Lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet tillämpas förutom på myndigheter också på en näringsidkare och dennas anställda i sådana fall då näringsidkaren är part i ett säkerhetsklassificerat avtal eller deltar i ett upphandlingsförfarande innan ett sådant avtal sluts eller är underleverantör för en sådan näringsidkare (1 § 2 mom.).

Med ett säkerhetsklassificerat avtal avses ett avtal som en myndighet i en annan stat eller ett företag som har hemvist i den andra staten eller en internationell organisation eller ett internationellt organ, på det sätt som avses i en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet, har för avsikt att ingå eller har ingått med en näringsidkare som har hemvist i Finland, om deltagande i ett anbudsförfarande eller fullgörande av ett avtal kan förutsätta tillgång till särskilt känsligt informationsmaterial (2 § 1 mom. 3 punkten).

Särskilt känsligt informationsmaterial ska sekretessbeläggas, om inte något annat följer av en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet (6 § 1 mom.). Sekretessplikten gäller också en näringsidkare som är part i ett säkerhetsklassificerat avtal. I Finlands bilaterala överenskommelser om utbyte av sekretessbelagd information mellan myndigheterna i olika stater ingår i regel en bestämmelse som begränsar användningen av den utlämnade informationen. Enligt bestämmelsen får särskilt känsligt informationsmaterial användas och överlåtas endast för angivet ändamål, om inte den som har klassificerat materialet samtycker till något annat. Användningen av särskilt känsligt informationsmaterial är alltså strikt ändamålsbunden.

I lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet föreskrivs om skyldigheten att förse särskilt känsligt informationsmaterial med anteckning om säkerhetsklass. Särskilt känsligt informationsmaterial ska föras med en sådan anteckning om säkerhetsklass som anger vilka säkerhetskrav som ska iaktas vid hanteringen av materialet (8 §). Ju högre materialets säkerhetsklass är, desto strängare informationssäkerhetsåtgärder krävs det. Lagen innehåller en allmän förpliktelse att tillämpa de bestämmelser om hantering av informationsmaterialet som materialets säkerhetsklass förutsätter samt ett bemyndigande att föreskriva om säkerhetsåtgärder vid hantering av särskilt känsligt informationsmaterial som motsvarar de olika säkerhetsklasserna genom förordning av statsrådet (9 §). I 18 § i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019), nedan *informationshanteringslagen* finns en allmän bestämmelse om handlingar som ska säkerhetsklassificeras inom statsförvaltningen. I 4 § i statsrådets förordning om säkerhetsklassificering av handlingar inom statsförvaltningen (1101/2019), nedan *säkerhetsklassificeringsförordningen*, finns det bestämmelser om säkerhetsklassificeringens motsvarighet vid tillgodoseende av internationella förpliktelser som gäller informationssäkerheten.

Enligt 10 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska särskilt känsligt informationsmaterial förvaras i utrymmen där det är möjligt att skydda handlingarna och materialen samt informationen i dem i enlighet med en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet. Bestämmelser om kraven på säkerheten i sådana lokaler och utrymmen finns i 9 och 10 § i säkerhetsklassificeringsförordningen.

Det allmänna kravet i internationella överenskommelser om att endast personer som behöver särskilt känsligt informationsmaterial för skötseln av sina uppgifter ska ges tillgång till materialet har skrivits in i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Dessa personer ska namnges på förhand i de fall som den internationella förpliktelsen som gäller informationssäkerhet förutsätter (6 § 3 mom. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet). Detsamma gäller näringsidkare som avses 1 § 2 mom. i den lagen.

Lagen innehåller bestämmelser om utfärdande av intyg över säkerhetsutredning av person (*Personnel Security Clearance, PSC*) och över säkerhetsutredning av företag (*Facility Security Clearance, FSC*). För utfärdandet av intyg och prövningen i anslutning till detta ska den myndighet som gjort säkerhetsutredningen av person eller företag trots sekretessbestämmelserna lämna den nationella säkerhetsmyndigheten information om alla sådana omständigheter som vid utredningen framkommit i fråga om den person eller det företag som utredningen gäller (11 § 1 mom. och 12 § 1 mom.).

Säkerhetsutredningslagen (726/2014) tillämpas vid bedömningen av huruvida ett intyg ska utfärdas samt i fråga om giltighet för och återkallelse av ett intyg (11 § 2 mom. och 12 § 2 mom. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet). Om den nationella säkerhetsmyndigheten vägrar att utfärda ett intyg över säkerhetsutredning av person eller företag, ska den meddela skälen för detta i ett skriftligt beslut som ges till den som ansökt om utredningen och den som utredningen gäller (11 § 3 mom. och 12 § 3 mom. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet). Bestämmelser om ändringssökande finns i den lagens 20 a §. Bestämmelserna i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska tillämpas så länge det behövs för det allmänna intresse som säkerhetsklassificeringen baserar sig på, också då den överenskommelse eller den författning som tillämpningen av bestämmelserna baserar sig på inte längre är i kraft (15 §). I fråga om när sekretessen upphör gäller vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Enligt 31 § 2 mom. i offentlighetslagen är sekretesstiden för en

myndighetshandling 25 år, om inte något annat föreskrivs. Enligt 31 § 3 mom. i den lagen kan en handling vara sekretessbelagd även efter dessa 25 år, om den innehåller uppgifter som är säkerhetsklassificerade enligt lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet och om lämnande av uppgifter ur handlingen fortfarande skulle orsaka en sådan följd som avses i 24 § 1 mom. 2, 7 och 8 eller 10 punkten. Enligt 31 § 3 mom. i offentlighetslagen blir sådana handlingar offentliga när säkerhetsklassificeringen har upphävts.

3 Syftet med avtalen

3.1 Avtalet om ömsesidigt sekretesskydd för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar

Med avtalet främjas det ekonomiska samarbetet mellan medlemsstaterna i Nato genom att det skapas förutsättningar för patentansökningar för sekretessbelagda uppfinningar i andra avtalsstater. Syftet med avtalet är också, för uppfyllandet av förpliktelsen enligt artikel III i nordatlantiska fördraget, att med tanke på det ömsesidiga biståndet göra det möjligt att överföra information om försvarsrelaterade uppfinningar mellan Natos medlemsstater. Genom informationsutbyte mellan medlemsstaterna kan man främja forsknings-, utvecklings- och produktionssamarbete i anslutning till försvarsrelaterade uppfinningar och på så sätt upprätthålla och utveckla den individuella och kollektiva förmågan att stå emot väpnade angrepp.

3.2 Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål

Syftet med avtalet är att främja överföring och användning av äganderättsligt skyddad teknisk information för försvarsändamål. Försvarsförmågan hos Natos medlemsstater stärks med avtalet genom överföring av äganderättsligt skyddad teknisk information till stöd för försvarsinriktad forskning och utveckling och produktion av försvarsförmödenheter och försvarsmateriel.

4 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås det att riksdagen godkänner Natos tekniska avtal och förfarandena för genomförande av dem. Propositionen innehåller dessutom förslag till ikraftträdandelagar genom vilka de bestämmelser i båda avtalen och deras genomförandeförfaranden som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft. Lagarna innehåller blankettbestämmelser och när det gäller avtalet om uppfinningar dessutom de materiella bestämmelser som gäller ikraftsättandet.

Förslaget till lag om sättande i kraft av avtalet om uppfinningar och dess genomförandeförfaranden är en så kallad blandad ikraftträdandelag, där det utöver en ikraftträdandebestämmelse i blankettform finns behövliga materiella bestämmelser. Genom de föreslagna materiella bestämmelserna förtydligas de finska myndigheternas uppgifter och befogenheter enligt avtalet och genomförandeförfarandena. Dessutom säkerställs det att lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet tillämpas på ombud som hanterar sekretessbelagda uppgifter med stöd av avtalet och på deras anställda. Förslaget till lag om sättande i kraft av avtalet om teknisk information och dess genomförandeförfaranden är en så kallad blankettlag.

5 Propositionens konsekvenser

Konsekvenser för myndigheterna

Godkännandet av de avtal och lagar som ingår i propositionen har konsekvenser för myndigheternas verksamhet. Den viktigaste konsekvensen är informationssäkerhetskraven för

den information och de patentansökningar som överförs med stöd av avtalen. Patentansökningarna ska i Finland behandlas i enlighet med kraven för den säkerhetsklass (säkerhetsskyddsklass) som motsvarar den säkerhetsklass som ursprungslandet har bestämt. Kraven på informationssäkerhet gäller alla faser av överföring och behandling av informationen. Den viktigaste konsekvensen för myndighetsverksamheten gäller Patent- och registerstyrelsen. För att informationssäkerheten ska överensstämma med avtalsförpliktelserna krävs det beredskap av Patent- och registerstyrelsen att behandla också information i högre säkerhetsklasser och därigenom sköta olika delområden inom säkerheten, såsom den administrativa säkerheten, personalsäkerheten och lokalernas fysiska säkerhet.

Enligt förfarandena för genomförande av avtalet om uppfinningar ska Finland meddela namnen på de behöriga försvarsmyndigheterna och patentmyndigheterna och deras särskilda avdelningar för uppfinningar och patentansökningar som omfattas av sekretessåtgärder. I propositionen föreslås det att försvarsmyndighetens uppgifter föreskrivs för Huvudstaben. Patent- och registerstyrelsen behandlar de patentansökningar som tas emot med stöd av ett avtal. Finland ska också underrätta Natos generalsekreterare när Finland kan genomföra förfarandena och avser att tillämpa dem.

Avtalen ökar i någon mån de administrativa uppgifterna inom försvarsförvaltningen och Patent- och registerstyrelsen. Det finns inga närmare uppgifter om antalet patentansökningar som kommer till Finland med stöd av avtalet om uppfinningar, men antalet bedöms bli relativt litet. Avtalen kan också indirekt öka behovet av att göra säkerhetsutredningar av personer och företag i fråga om sådana företag och deras personal som i fortsättningen deltar i behandlingen av den information som överförs med stöd av avtalen.

Konsekvenser för näringslivet

Anslutningen till avtalen förbättrar finländska företags möjligheter att delta i Natos projekt och program samt i internationellt samarbete mellan medlemsstaterna till stöd för Natos verksamhet. När informationsutbytet underlättas, främjas med avtalen ekonomiskt samarbete, försvarsinriktad forskning samt utveckling och tillverkning av försvarsförnödenheter mellan medlemsstaterna. I fråga om avtalet om uppfinningar bör det dock noteras att finländska företag på basis av avtalet kan ansöka om patent i andra avtalsstater endast i det fallet att den nationella lagstiftningen ändras så att företag och privata aktörer kan äga uppfinningar som är av betydelse för försvaret.

Avtalet om teknisk information ger skydd för sådan äganderättsligt skyddad teknisk information som avses i avtalet och som kan ägas av företag. I avtalet fastställs användningen och offentliggörandet av äganderättsligt skyddad teknisk information samt rätten till skadestånd, om den som äger informationen lider skada till följd av olovligt utlämnande eller olovlig användning av informationen. Syftet med detta är att undanröja hinder för företags deltagande i sådant samarbete där deras äganderättsliga tekniska information kan användas för försvarsändamål.

Konsekvenser för ombud som företräder patentsökande

För att ombuden ska kunna företräda patentsökande som ansöker om sekretessbelagda patent i Finland i enlighet med avtalet om uppfinningar, ska ombuden och vid behov deras anställda i enlighet med genomförandeförfarandena ha säkerställt, vederbörlig behörighet att få åtkomst till säkerhetsskyddsklassificerad information och bedömas kunna erbjuda tillräcklig fysisk säkerhet för informationen. Beroende av säkerhetsskyddsklassnivån och sättet att förvara informationen kan detta kräva intyg över säkerhetsutredning av person och över

säkerhetsutredning av företag som utfärdats av den nationella säkerhetsmyndigheten. I synnerhet kan utarbetandet av en säkerhetsutredning av företag och säkerhetsarrangemangen för lokaler medföra kostnader för ombuden. För säkerhetsutredningar av företag tas det i enlighet med säkerhetsutredningslagen ut en avgift med iakttagande av lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). En säkerhetsutredning av företag som gjorts av Skyddspolisen kostar för närvarande 5 000 eller 10 000 euro, beroende på företagets omfattning, och en normal säkerhetsutredning av person kostar 120 euro. En säkerhetsutredning av ett företag och ett intyg som utfärdats med stöd av utredningen är i kraft i 5 år, vilket kan vara en konkurrensfördel för företaget i och med att det verifierar en hög informationssäkerhetsnivå i företaget. Utöver utredningsavgifterna kan det uppstå kostnader för företaget för att säkerhetsarrangemangen, i synnerhet lokalerna och informationssystemen samt datakommunikationen, ska nå den nivå som krävs.

Ekonomiska konsekvenser

Behandlingen i enlighet med avtalsförpliktelserna av patentansökningar som kommer till Finland med stöd av avtalet om uppfinningar beräknas föranleda Patent- och registerstyrelsen kostnader på cirka 30 000 euro som täcks utan särskild finansiering. Antalet ansökningar bedöms bli litet, och därför behandlas ansökningarna i pappersform. Om antalet ansökningar visar sig vara klart större än beräknat, bedöms behovet av elektronisk behandling och kostnaderna för den på nytt under de kommande åren.

I fråga om merkostnader av engångsnatur och bestående fasta kostnader i anslutning till Natomedlemskapet, bland annat för informationssäkerhetslösningar och lokalsäkerhet, har en allmän bedömning gjorts i avsnitt 6.1 om konsekvensbedömningar i regeringens proposition om Natos informationssäkerhetsavtal (RP 4/2023 rd).

6 Remissvar

Allmänt

Utlåtanden om utkastet till proposition inhämtades av bland annat ministerierna, andra myndigheter, företrädare för näringslivet samt organisationer under tiden 19.9 – 16.10.2023 i tjänsten utlåtande.fi. Det kom in 16 utlåtanden. Begäran om utlåtande och utlåtandena finns tillgängliga på adressen valtioneuvosto.fi/sv/projekt med identifieringskod PLM009:00/2022.

Inrikesministeriet, finansministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, kommunikationsministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, miljöministeriet, riksdagens justitieombudsman, Patent- och registerstyrelsen och Patentingenjörerna rf hade inget särskilt att yttra om utkastet till proposition. Det ansågs att propositionen allmänt taget kan understödjas.

Skyldighet att iaktta sekretess

Justitieministeriet konstaterade att det vid den fortsatta beredningen av propositionen utöver bedömningen av förhållandet mellan specialbestämmelsen i 3 § i lagförslag 1 och offentlighetslagen finns skäl att bedöma dess i förhållande till 6 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet och särskilt motivera varför den föreslagna absoluta sekretessbestämmelsen anses nödvändig trots gällande sekretessbestämmelser.

I fråga om avtalet om tekniska uppgifter konstaterade justitieministeriet att avgörandet att det inte är nödvändigt att föreskriva om sekretess i fråga om dessa uppgifter, utan att 24 § 1 mom.

i offentlighetslagen och 6 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet är tillräckliga för att täcka en tillräcklig sekretess, är ett möjligt avgörande. Justitieministeriet fäste dock uppmärksamhet vid att det i propositionen ännu mer exakt behöver motiveras varför sekretessbestämmelserna i offentlighetslagen och lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet när det gäller avtalet om uppfinningar inte är tillräckliga för att täcka kraven i avtalsbestämmelsen, till skillnad från avtalet om teknisk information.

Vid den fortsatta beredningen av propositionen bedömdes det att den i ovillkorlig form skrivna sekretessbestämmelsen i 6 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet och sekretessbestämmelserna i offentlighetslagen är tillräckliga för att säkerställa att sekretessförpliktelsen att iaktta sekretess enligt avtalet om uppfinningar fullgörs i Finland. Således föreslås ingen särskild sekretessbestämmelse i lagen om sättande i kraft av avtalet om uppfinningar.

Artiklarna om uppsägning av ett avtal

Utrikesministeriet och justitiekanslern i statsrådet ansåg att artiklarna om uppsägning av avtalen i fråga hör till området för lagstiftningen. Enligt dem har bestämmelsen i artikel VII i avtalet om uppfinningar och motsvarande bestämmelse i artikel IX i avtalet om teknisk information ett nära samband med andra bestämmelser i avtalen som hör till området för lagstiftningen, då de förpliktelser som överenskommits och de rättigheter eller befogenheter som erhållits med stöd av dessa artiklar förblir i kraft trots att avtalet har sagts upp.

Vid den fortsatta beredningen har propositionen ändrats i enlighet med förslaget och samtidigt har termen ”valtaoikeudet”, som användes i översättningen till finska av avtalet om uppfinningar, efter remissbehandlingen förenhetligats till ”erioikeudet”. Denna ändring inverkar inte på översättningen av avtalet till svenska.

Bestämmelser som hör till området för lagstiftningen

Justitiekanslern i statsrådet ansåg att de punkter i avtalen som innehåller bestämmelser om den säkerhetsskyddsnivå som informationen ska tilldelas, om de krav som ställs på behandlingen av säkerhetsskyddsklassificerad information, om avstående från ersättningsanspråk samt om den förklaring som sekretessbelagd information ska åtföljas av eller om någon annan form av angivande av de uppgifter som ska ingå i förklaringen hör till området för lagstiftningen, eftersom bestämmelser om dessa har utfärdats genom lag i Finland eller så har de beröringspunkter med bestämmelser på lagnivå. Propositionen kompletterades till dessa delar vid den fortsatta beredningen.

Behandlingsordning

Utrikesministeriet understödde den bedömning i propositionen enligt vilken det vid delegeringen av behörigheten att ingå avtal till Nordatlantiska rådet i fråga om godkännande av genomförandeförfaranden inte är fråga om en med tanke på suveränitetsbestämmelserna i grundlagen betydande delegering av behörigheten att ingå avtal, utan om utfärdande av sådana närmare bestämmelser om genomförandet av ett avtal som är sedvanliga i modern internationell samverkan och om vilka beslut fattas genom konsensus mellan parterna i nordatlantiska fördraget.

I utlåtandena lyftes också fram att avsnittet om behandlingsordningen bör kompletteras i fråga om uppsägningsklausulerna. Enligt justitiekanslern i statsrådet finns det skäl att i avsnittet också

behandla förhållandet mellan avtalet om uppfinningar och dess genomförandeförfaranden och den näringsfrihet som tryggas i 18 § i grundlagen samt förhållandet mellan artikel III i avtalet om uppfinningar och 118 § 1 och 3 mom. i grundlagen. Propositionen kompletterades till dessa delar vid den fortsatta beredningen.

Den straffrättsliga legalitetsprincipen

Justitiekanslern i statsrådet framförde i sitt utlåtande att den straffrättsliga legalitetsprincipen förutsätter att det utifrån bestämmelsens ordalydelse går att förutse om en gärning eller försummelse är straffbar. Justitiekanslern i statsrådet ansåg att formuleringen av 5 § 2 mom. i lagförslag 1 i propositionen är problematisk med tanke på den straffrättsliga legalitetsprincipen.

I den nya 4 §, som redigerats vid den fortsatta beredningen, i lagförslag 1 om sättande i kraft av avtalet om uppfinningar föreskrivs det att lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet i sin helhet ska tillämpas på patentombudet och dennes anställda. I motiveringen till paragrafen anges närmare om hur straffbestämmelsen i 20 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska tillämpas på ombudet och dennes anställda. De ändringar som gjordes vid den fortsatta beredningen har behandlats i samarbete med justitieministeriet.

Nationell patentlagstiftning

Huvudstaben och Finska Föreningen för industriellt rättsskydd r.f. lyfte i sina utlåtanden fram att lagstiftningen i Finland gör det för närvarande inte möjligt att företag eller privata aktörer äger sekretessbelagda försvarsuppfinningar för vilka de kan ansöka om patent i andra avtalsstater. Avtalet om uppfinningar gör det möjligt att i alla avtalsstater ansöka om patent som motsvarar ett säkerhetsskyddsklassificerat patent. Jämfört med nuläget förbättrar avtalet således den inhemska industrins verksamhetsförutsättningar på marknaden i Natoländerna och gör det möjligt att utvidga patentskyddet för försvarsuppfinningar i Finland till avtalsstaterna. Detta är dock möjligt först i och med en ändring av patentlagen. Därför kan anslutningen till avtalet om uppfinningar inte anses ha sådana direkta konsekvenser för finländska företag som anges i avsnitt 5 i propositionsutkastet.

Till denna del preciserades konsekvensbedömningen. Arbets- och näringsministeriet tillsatte i maj 2022 en arbetsgrupp som bereder en totalreform av patentlagstiftningen. Arbetsgruppen har till uppgift att utöver övrig patentlagstiftning också bedöma behoven av ändringar i lagen om försvarsuppfinningar. Utifrån diskussionerna i beredningsskedet kom man fram till att det är mer ändamålsenligt att bedöma eventuella ändringsbehov i den nationella lagstiftningen om försvarsuppfinningar i samband med det arbetet.

Kostnader för säkerhetsutredningar av företag

Suomen Patenttiasiamiesyhdistys ry och Finska Föreningen för industriellt rättsskydd r.f. lyfte fram den betydande kostnaden för säkerhetsutredningar av företag som nämns i propositionen i jämförelse med det eventuella ringa antalet ansökningar. Finska Föreningen för industriellt rättsskydd r.f. konstaterade att även om det i propositionen inte förutsatts att ett ombud anlitas för att lämna in en sekretessbelagd ansökan, behövs det också i Finland patentombud, advokater eller andra behöriga företrädare som uppfyller kraven i avtalets genomförandeförfaranden i fråga om rätt att få åtkomst till säkerhetsskyddsklassificerad information och informationssäker förvaring. I utlåtandena föreslogs också en bedömning av möjligheten att ansökningarna förvaras i Patent- och registerstyrelsens lokaler, där ombuden kan hantera sekretessbelagda ansökningar.

De behöriga myndigheter som tillämpar avtalet om uppfinningar kan bedöma behovet av och möjligheterna att genomföra det föreslagna arrangemanget.

Definition av äganderättsligt skyddad teknisk information

Finska Föreningen för industriellt rättsskydd r.f. lyfte i sitt utlåtande fram att ställningen för äganderättsligt skyddad teknisk information behandlas i propositionen genom att konstatera att äganderättsligt skyddad teknisk information kan innehålla företags företagshemligheter, om vilka det föreskrivs i lagen om företagshemligheter, samt immateriella rättigheter, om vilka det föreskrivs bland annat i patentlagen, varumärkeslagen och upphovsrättslagen. I propositionen behandlas inte närmare begreppet ”äganderättsligt skyddad teknisk information”.

I utlåtandet framfördes att det i Finlands rättssystem traditionellt har ansetts att företagshemligheter eller information inte ägs, utan allmänt talas det om deras rättmätiga eller legitima innehavare. Enligt uppfattningen för Finska Föreningen för industriellt rättsskydd r.f. torde begreppet i anslutning till Natoavtalet ha sitt ursprung i begreppet ”proprietary information” i det angloamerikanska rättssystemet, som dock inte överensstämmer med Finlands rättssystem.

Av denna anledning ansåg Finska Föreningen för industriellt rättsskydd r.f. det vara viktigt att det i propositionen preciseras att avsikten med detta eller ikraftsättandet av avtalet om teknisk information och dess genomförandeförfaranden inte är att skapa äganderätt till företagshemligheter eller information eller att på något annat sätt ändra nuläget i Finlands rättssystem i fråga om innehav av företagshemligheter och information.

I propositionen är avsikten inte att ändra Finlands lagstiftning om företagshemligheter. Den äganderättsligt skyddade tekniska information som avses i avtalet kan vara såväl information som kan jämföras med företags affärshemligheter som immateriella rättigheter eller annan motsvarande information, varvid det på dem i Finland tillämpas den finska lagstiftning som gäller dem. Motiveringen till artikeln kompletterades till denna del.

7 Förhållandet mellan avtalsbestämmelserna och lagstiftningen i Finland

7.1 Avtal om ömsesidigt sekretesskydd för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar

Ingress. I ingressen till avtalet bekräftar parterna sin önskan att främja ekonomiskt samarbete i enlighet med vad som överenskommits i artikel 2 i nordatlantiska fördraget och det åtagande som de har gjort i enlighet med artikel 3 i fördraget, att genom kontinuerlig och effektiv egen beredskap upprätthålla och utveckla sin individuella och kollektiva förmåga att stå emot väpnade angrepp. I ingressen konstateras det att sekretessbeläggande av en försvarsrelaterad uppfinning i ett av länderna i Nordatlantiska fördragsorganisationen i allmänhet, om patent har sökts eller beviljats för den berörda uppfinningen, medför förbud mot att söka patent för samma uppfinning i andra länder, inbegripet länderna i Nordatlantiska fördragsorganisationen. Den territoriella avgränsning som följer av detta förbud kan vara till förfång för patentsökande och därmed inverka negativt på det ekonomiska samarbetet mellan länderna i Nordatlantiska fördragsorganisationen. Parterna anser att det för ömsesidigt bistånd är eftersträvarsvårt med ömsesidig överföring av information om försvarsrelaterade uppfinningar och beaktar att detta förbud i vissa fall kan hindra överföringen av sådan information. Av denna orsak anser parterna att om den regering hos vilken förbudet har sitt ursprung är beredd att tillåta att en patentansökan lämnas in i ett eller flera andra länder i Nordatlantiska fördragsorganisationen kan dessa länders regeringar, förutsatt att även de sekretessbelägger uppfinningen, inte vägra att sekretessbelägga ansökan. I ingressen fastställs det också att regeringarna för parterna i nordatlantiska fördraget

har kommit överens om ömsesidigt skydd av sådan säkerhetsskyddsklassificerad information som de utbyter sinsemellan. I Natoavtal kallas säkerhetsklassificerad information för säkerhetsskyddsklassificerad information på svenska.

Artikel I. Artikel I första stycket innehåller en bestämmelse enligt vilken de regeringar som är parter i avtalet ska säkerställa sekretess för uppfinningar för vilka patentansökningar har tagits emot i enlighet med överenskomna förfaranden och se till att sekretessen säkerställs i de fall där uppfinningarna med hänvisning till det nationella försvarets intresse har sekretessbelagts av den regering (ursprungslandets regering) som först tog emot en patentansökan om uppfinningarna i fråga.

Säkerställandet av sekretessen för uppfinningen i enlighet med bestämmelsen innebär den lagstadgade sekretessplikten och tystnadsplikten. Dessutom omfattar det ändamålsenliga och tillräckliga fysiska säkerhetsarrangemang som säkerställer föremålet för uppfinningen under sekretessens hela livscykel. Den förpliktelse att säkerställa sekretess som avses i bestämmelsen tillämpas när en patentansökan som gäller en sådan uppfinning som avses i bestämmelsen har tagits emot i enlighet med överenskomna förfaranden. Bestämmelser om förfarandena för patentansökan och för mottagande av patentansökan finns i de följande artiklarna i avtalet samt i avsnitt A ”Allmänna villkor och krav” i genomförandeförfarandena.

Enligt 12 § 2 mom. i grundlagen är handlingar och upptagningar som innehas av myndigheterna offentliga, om inte offentligheten av tvingande skäl särskilt har begränsats genom lag. Var och en har rätt att ta del av offentliga handlingar och upptagningar.

Bestämmelser om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet finns i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet, som innehåller en sekretessbestämmelse om särskilt känsligt informationsmaterial. Bestämmelsen är skriven i ovillkorlig form. Särskilt känsligt informationsmaterial ska sekretessbeläggas, om inte något annat följer av en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet (6 § 1 mom.). Med internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet avses en sådan bestämmelse i ett för Finland bindande internationellt avtal samt en sådan annan förpliktelse för Finland som Finland ska iakttä och som gäller åtgärder som behövs för att skydda särskilt känsligt material. Med särskilt känsligt informationsmaterial avses sådana sekretessbelagda handlingar och material samt sådan information som kan fås ur dem samt sådana handlingar och material som producerats utifrån dessa handlingar och material samt denna information och som har säkerhetsklassificerats enligt en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet (2 §). Finland har ingått flera bilaterala avtal om informationssäkerhet med Natos medlemsstater och anslutit sig till avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om informationssäkerhet (FördrS 55 och 56/2023), på grundval av vilket parterna har förbundit sig att skydda också medlemsstaternas säkerhetsskyddsklassificerade information som en medlemsstat lämnar till en annan medlemsstat till stöd för något av Natos program, projekt eller kontrakt. I enlighet med avsnitt A.2 (Allmänna villkor och krav) i förfarandena för genomförande av avtalet om uppfinningar tillhandahåller ursprungslandets försvarsmyndighet ett intyg om att den uppfinning som patentansökan avser är sekretessbelagd av försvarsskäl och om vilken säkerhetsskyddsklassificering som fastställts av landet i fråga.

Enligt offentlighetslagen är vissa myndighetshandlingar som gäller Finlands internationella relationer sekretessbelagda, om utlämnandet av uppgifter ur dem skulle medföra skada eller olägenhet för Finlands internationella förhållanden eller förutsättningar att delta i det internationella samarbetet (24 § 1 mom. 2 punkten). Sekretessbelagda är dessutom myndighetshandlingar som gäller uppfinningar som tjänar försvaret, om det inte är uppenbart

att utlämnandet av uppgifter ur dem inte skadar eller äventyrar försvarets intressen (24 § 1 mom. 10 punkten).

Bestämmelser om tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande för den som är anställd vid en myndighet eller annars verkar hos en myndighet samt för den som handlar på uppdrag av en myndighet och för den som är anställd hos denna finns i 23 § i offentlighetslagen. I 7 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet föreskrivs det dessutom om tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande för näringsidkare som omfattas av lagens tillämpningsområde. Lagen tillämpas på en näringsidkare som är avtalspart i ett säkerhetsklassificerat avtal eller som deltar i ett upphandlingsförfarande som föregår ett säkerhetsklassificerat avtal eller som är underleverantör till en sådan näringsidkare.

Säkerställande av sekretess för en uppfinning begränsar i princip uppfinnarens ensamrätt enligt patenträtten att utnyttja sin uppfinning yrkesmässigt och innebär sålunda ett ingrepp i egendomsskyddet. Bestämmelser om egendomsskyddet finns i 15 § 1 mom. i grundlagen. Förhållandet mellan sekretessplikten och egendomsskyddet behandlas närmare i avsnitt 12.2.

I enlighet med avsnitt A (Allmänna villkor och krav) i genomförandeförfarandena förutsätter preciserat förpliktelser att säkerställa sekretessen enligt artikel I första stycket utöver sekretess i mottagarstaten att en patentansökan som görs från en annan avtalsslutande stat tilldelas en säkerhetsskyddsklassificering som minst motsvarar den som tilldelats i ursprungsstaten. I lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet föreskrivs om skyldigheten att förse särskilt känsligt informationsmaterial med en anteckning om säkerhetsklass. Särskilt känsligt informationsmaterial ska föras med en sådan anteckning om säkerhetsklass som anger vilka säkerhetskrav som ska iaktas vid hanteringen av materialet (8 §). Bestämmelser om anteckning om sekretess för och säkerhetsklassificering av myndighetshandlingar finns i 25 § i offentlighetslagen och bestämmelser om säkerhetsklassificering i 18 § i informationshanteringslagen. I 4 § i säkerhetsklassificeringsförfordningen föreskrivs det om säkerhetsklassificeringens motsvarighet vid tillgodoseendet av internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Dessutom har man regelmässigt i de informationssäkerhetsavtal som Finland ingått kommit överens om motsvarigheterna mellan säkerhetsklasserna.

När en uppfinning som är föremål för en patentansökan är säkerhetsskyddsklassificerad förutsätts det att förpliktelser att säkerställa sekretessen enligt artikel I iaktas i enlighet med de informationssäkerhetskrav som motsvarar säkerhetsskyddsklassen för föremålet för uppfinningen. Avsnitt A (Allmänna villkor och krav) och avsnitt B (Korrespondens som avser ansökan) i genomförandeförfarandena innehåller också allmänna bestämmelser om säker överföring av handlingar och korrespondens som avser patentansökan och om säkerhetsbestämmelser och säkerhetspraxis som ska tillämpas på överföringen. Bestämmelser om de krav som ställs på behandlingen av säkerhetsskyddsklassificerad information finns i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet, informationshanteringslagen och säkerhetsklassificeringsförfordningen. Bestämmelserna i 3 kap. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet innehåller de centrala informationssäkerhetsåtgärderna på lagnivå. Lagens 9 § innehåller en allmän förpliktelse att vid hanteringen av informationsmaterial iaktta de bestämmelser som gäller materialets säkerhetsklass.

Säkerställandet av sekretessen för uppfinningar enligt artikel I första stycket förutsätter i fråga om säkerhetsskyddsklassificerad information att tillförlitligheten hos den personal som har tillgång till informationen samt säkerheten i lokalerna säkerställs. I avsnitt A.3 (Allmänna villkor och krav) i genomförandeförfarandena definieras de gemensamma förfarandena för anlitande av patentombud eller andra företrädare, inklusive förpliktelser att säkerställa

patentombudets eller någon annan företrädares behörighet att få åtkomst till säkerhetsskyddsklassificerad information och dennes förmåga att kunna erbjuda tillräcklig fysisk säkerhet för den.

Enligt 6 § 3 mom. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska en myndighet som hanterar särskilt känsligt informationsmaterial se till att endast personer som behöver informationen för skötsel av sina uppgifter har tillgång till materialet. I 11 och 12 § i den lagen föreskrivs om intyg över säkerhetsutredning av person och företag. Enligt bestämmelserna ska en sådan säkerhetsutredning av person eller företag som förutsätts i en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet göras på det sätt som föreskrivs i säkerhetsutredningslagen. Ett intyg över säkerhetsutredning av person eller företag utfärdas av den nationella säkerhetsmyndigheten, om inte något annat följer av särskilda skäl. I 10 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet föreskrivs det om säkerhetskrav som gäller utrymmen. Enligt bestämmelsen ska särskilt känsligt informationsmaterial förvaras i utrymmen där det är möjligt att skydda handlingarna och materialen samt informationen i dem i enlighet med en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet.

De internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet och som tillämpas på ett ombud som företräder en patentsökande samt särskilt de godkända säkerhetsprövningar av person och godkända säkerhetsprövningar av verksamhetsställe som förpliktelserna förutsätter har beröringspunkter med ombudets näringsfrihet. Bestämmelser om näringsfrihet finns i 18 § 1 mom. i grundlagen. Förhållandet mellan avtalsbestämmelserna och näringsfrihet för det ombud som företräder patentsökanden behandlas närmare i avsnitt 12.2.

I artikel I andra stycket konstateras det att bestämmelsen i första stycket dock inte inverkar på den rätt som ursprungslandets regering har att förbjuda inlämnandet av en patentansökan om uppfinningen till en eller flera andra regeringar som är parter i avtalet.

I artikel I tredje stycket konstateras det att de regeringar som är parter i avtalet enas om att utarbeta de förfaranden som kan behövas för den praktiska tillämpningen av artikeln. I avsnitten F och G i genomförandeförfarandena har man enats om revidering av genomförandeförfarandena. I praktiken har parterna genom bestämmelserna i artikel I tredje stycket i avtalet och avsnitten F och G i genomförandeförfarandena delegerat behörigheten att ändra genomförandeförfarandena till Nordatlantiska rådet. Delegeringen av behörigheten att ingå avtal behandlas mer ingående i avsnitt 12.2 om behandlingsordningen.

Artikel II. Enligt artikeln ska bestämmelserna om sekretess i artikel I tillämpas på framställning av antingen ursprungslandets regering eller patentsökanden. I det senare fallet är det en förutsättning att patentsökanden styrker att ursprungslandets regering har beslutat om sekretessbelägga uppfinningen och att patentsökanden av samma regering har fått tillstånd att lämna in en hemlig patentansökan i landet i fråga. Allmänna bestämmelser om förutsättningarna för ansökan om patent finns i patentlagen. Patentlagens 8 § innehåller formella krav på patentansökans innehåll.

I avsnitten A.1 och A.2 i genomförandeförfarandena har man mer i detalj enats om genomförandet av artikeln.

Artikel III. Bestämmelsen i artikeln ger den regering som ska säkerställa en uppfinnings sekretess i enlighet med artikel I rätt att, som villkor för säkerställandet, kräva att patentsökanden avstår från alla anspråk på ersättning för sådana förluster eller skador som är grundande enbart på att uppfinningen har sekretessbelagts.

Enligt 118 § 1 mom. i grundlagen svarar en tjänsteman för att hans eller hennes ämbetsåtgärder är lagliga. I 118 § 3 mom. i grundlagen föreskrivs det om en enskilds rätt att kräva skadestånd av ett offentligt samfund, en tjänsteman eller någon annan som sköter ett offentligt uppdrag, om han eller hon har lidit rättskränkning eller skada på grund av en lagstridig åtgärd eller försummelse av en tjänsteman eller någon annan som sköter ett offentligt uppdrag. Bestämmelser om myndigheternas skadeståndsansvar finns i 3 och 4 kap. i skadeståndslagen (412/1974) och bestämmelser om behandling av skadeståndsanspråk mot staten i lagen om statens skadeståndsverksamhet (978/2014). Statens ersättningsansvar kan också grunda sig på en bestämmelse i någon annan lag, strikt ansvar enligt de principer som fastställts i rättspraxis eller på en internationell överenskommelse som är förpliktande för staten.

I 3 kap. 1 § i skadeståndslagen föreskrivs det om ett offentligt samfunds ansvar för skada som orsakats av en tjänsteman när det inte är fråga om utövning av offentlig makt. Enligt 1 mom. är arbetsgivaren skyldig att ersätta en skada som arbetstagaren orsakar genom fel eller försummelse i arbetet. Enligt 2 mom. i samma paragraf gäller vad som i 1 mom. föreskrivs om arbetsgivare på motsvarande sätt staten, kommuner och andra offentliga samfund eller inrättningar, när en skada genom fel eller försummelse förorsakats av ett sådant samfunds arbetstagare eller av person i tjänste- eller därmed jämförligt anställningsförhållande till samfundet i verksamhet, som inte bör anses innefatta myndighetsutövning. Enligt 3 kap. 2 § i skadeståndslagen är staten skyldig att ersätta skada som orsakats genom fel eller försummelse vid myndighetsutövning, om de krav som med hänsyn till verksamhetens art och ändamål skäligen kan ställas på fullgörandet av åtgärden eller uppgiften har åsidosatts. Om en uppfinning som omfattas av avtalet är sekretessbelagd med stöd av lag, kan det inte anses att det uppkommer skadeståndsskyldighet för myndigheten, eftersom myndigheten inte kan anses ha förfarit felaktigt eller försummat sina skyldigheter när den behandlar uppfinningen som sekretessbelagd i Finland. Det är inte heller fråga om verksamhet för vilken staten är ansvarig oberoende av vållande.

I fråga om patent där patenthavaren på grundval av expropriation enligt lagen om försvarsuppfinningar är finska staten, betalas till uppfinnaren med stöd av den lagen en inlösning ersättning som motsvarar full ersättning, och i fråga om dem orsakas i de situationer som avses i artikel III i avtalet inte skada för den uppfinnare i vars ställe finska staten har blivit ägare till patentet. Det kan inte anses att staten orsakas en ersättningsgill skada av att staten i egenskap av patenthavare är skyldig att avstå från ersättningsyrkanden i de situationer som avses i artikel III i avtalet.

Förhållandet mellan bestämmelsen och ansvaret för ämbetsåtgärder enligt 118 § i grundlagen granskas i avsnitt 12.2 om behandlingsordningen.

I avsnitt A.5 i genomförandeförfarandena har man mer i detalj enats om genomförandet av artikeln. I bilaga 1 till genomförandeförfarandena finns en förteckning över de stater som i allmänhet kräver att patentsökanden avstår från ersättningsanspråk, om patent på uppfinningarna söks i enlighet med avtalet i staten i fråga.

Artikel IV. Artikeln innehåller en bestämmelse om upphävande av sekretessåtgärder som införts i enlighet med artikel I och om det förfarande som ska iaktas vid upphävandet. Enligt artikeln kan de sekretessåtgärder som införts i enlighet med artikel I upphävas endast på framställning av ursprungslandets regering. Denna ska sex veckor i förväg underrätta de andra berörda regeringarna om sin avsikt att upphäva sina åtgärder. Ursprungslandets regering ska, med vederbörlig hänsyn till Nordatlantiska fördragsorganisationens säkerhet, i största möjliga utsträckning beakta de framställningar som görs av de andra regeringarna inom dessa sex veckor.

I fråga om när sekretessen upphör gäller vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Enligt 31 § 1 mom. i offentlighetslagen får en myndighetshandling inte hållas hemlig, när den sekretesstid som föreskrivs i lag eller med stöd av en lag har förflutit eller när den myndighet som förordnat om sekretess återkallar sitt förordnande.

Enligt 31 § 2 mom. i offentlighetslagen är sekretesstiden för en myndighetshandling 25 år, om inte något annat föreskrivs. Enligt 31 § 3 mom. i offentlighetslagen kan en handling vara sekretessbelagd även efter dessa 25 år, om den innehåller uppgifter som är säkerhetsklassificerade enligt lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet och om lämnande av uppgifter ur handlingen fortfarande skulle orsaka en sådan följd som avses i 24 § 1 mom. 2, 7 och 8 eller 10 punkten. Sådana handlingar blir enligt 31 § 3 mom. i offentlighetslagen offentliga när säkerhetsklassificeringen har upphävts.

Bestämmelser om slopande eller ändring av en anteckning om säkerhetsklass finns i 5 § i säkerhetsklassificeringsförordningen. Dessutom innehåller de internationella förpliktelserna om informationssäkerhet bestämmelser om slopande eller ändring av anteckningar om säkerhetsklass.

Artikel V. I artikeln konstateras det att avtalet inte ska hindra signatärregeringarna att ingå bilaterala avtal med samma syfte och att avtalet inte ska påverka gällande bilaterala avtal.

Finland har inga i artikeln avsedda gällande bilaterala avtal om ömsesidigt sekretesskydd för försvarsrelaterade uppfinningar.

Artikel VI. Artikeln innehåller bestämmelser om ratifikation och godkännande, deponering och ikraftträdande av avtalet. Instrumenten för ratifikation och godkännande av avtalet ska deponeras hos Amerikas förenta staters regering, som ska underrätta varje avtalspart om dagen för deponering av varje instrument. Avtalet ska träda i kraft 30 dagar efter det att två signatärparter har deponerat sina ratifikations- eller godkännandeinstrument. Med avseende på varje annan signatärpart träder avtalet i kraft 30 dagar efter det att respektive parts ratifikations- eller godkännandeinstrument har deponerats.

Avtalet trädde internationellt i kraft den 12 januari 1961 efter att Amerikas förenta stater och Norge hade deponerat sina ratifikations- och godkännandeinstrument.

Artikel VII. Artikeln innehåller bestämmelser om uppsägning av avtalet. En part kan säga upp avtalet genom ett skriftligt meddelande till Amerikas förenta staters regering, som är depositarie för avtalet, som ska underrätta samtliga övriga signatärparter om varje meddelande om uppsägning som har deponerats. Uppsägningen får verkan ett år från det att depositarien har tagit emot meddelandet. Uppsägningen påverkar dock inte sådana förpliktelser som signatärparterna redan på grundval av bestämmelserna i avtalet har kommit överens om eller de rättigheter eller befogenheter som tidigare erhållits av signatärparterna på grundval av bestämmelserna i avtalet.

I 15 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet föreskrivs det om giltigheten av förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Enligt den paragrafen ska bestämmelserna i 3 kap. i den lagen tillämpas så länge det är nödvändigt på grund av det allmänna intresse som säkerhetsklassificeringen baserar sig på, också då den överenskommelse eller den författning som tillämpningen av bestämmelserna baserar sig på inte längre är i kraft. I fråga om när sekretessen upphör gäller vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Dessutom har man regelmässigt i de informationssäkerhetsavtal

som Finland ingått kommit överens om giltigheten av förpliktelser som gäller informationssäkerhet.

7.2 Förfaranden för genomförande av Natos avtal om ömsesidigt sekretesskydd för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar

Ingress

I ingressen till genomförandeförfarandena beskrivs tillämpningsvillkoren för dem. De villkor som räknas upp i punkt 2 i ingressen hänför sig till den rättsliga befogenheten för de regeringar som är parter i avtalet att besluta om patentering och beläggande med sekretess av sådana uppfinningar vars röjande kan inverka menligt på landets nationella säkerhet samt till ändamålsenliga och tillräckliga fysiska säkerhetsarrangemang som syftar till att säkerställa att alla aspekter av säkerheten för informationen om de berörda uppfinningarna är skyddade på en nivå som minst motsvarar Natos säkerhetskrav.

Allmänna villkor och krav

I avsnitt A i förfarandena beskrivs de överenskomna förfaranden som avses i artikel 1 första stycket i avtalet och genom vilka förpliktelsen att iaktta sekretess tillämpas på mottagna patentansökningar som gäller uppfinningar. När en del av de föreskrivna villkoren uppfylls ska de patentansökningar som en medlemsstat i Nato får från en annan medlemsstat åtföljda av en framställning om sekretessbeläggande i enlighet med avtalet beläggas med sekretess i mottagarlandet och tilldelas en säkerhetsskyddsklassificering som minst motsvarar den som de tilldelats i ursprungslandet.

I avsnitt A.1 och A.2 preciseras bestämmelsen i artikel II i avtalet om vem som kan framställa en begäran om sekretessbeläggande av en patentansökan i enlighet med artikel I i avtalet. En sådan framställning kan enligt avsnitt A.1 antingen lämnas in av ursprungslandets försvarsmyndighet eller så kan den ge patent sökanden tillstånd att lämna in en sådan framställning. I avsnitt A.2 preciseras försvarsmyndighetens skyldighet att tillhandahålla ett intyg om att den uppfinning som patentansökan avser är sekretessbelagd av försvarsskäl och om vilken säkerhetsskyddsklassificering som fastställts av landet i fråga. De uppgifter som anges i avsnitten kan också skötas av någon annan aktör på försvarsmyndighetens vägnar.

Det föreslås att en bestämmelse om Finlands behöriga försvarsmyndighet tas in i lagen om sättande i kraft av avtalet och dess genomförandeförfaranden. I Finland är Huvudstaben den behöriga försvarsmyndighet som avses i avtalet.

Avsnitt A.3 innehåller förfaranden för informationssäker överföring av handlingar och korrespondens som avser patentansökan samt anlitande av ett patentombud, en advokat eller någon annan företrädare. Enligt avsnittet har ursprungslandets regerings försvarsmyndighet till uppgift att säkerställa att alla handlingar som avser ansökan översänds på diplomatisk väg till ursprungslandets ambassad i mottagarlandet. I mottagarlandet överförs de handlingar som avser ansökan i enlighet med landets säkerhetsbestämmelser och praxis.

Patentmyndigheten i mottagarlandet ska ta emot alla sådana handlingar endast genom officiellt erkända och tillräckligt säkra kommunikationskanaler. Med termen ”patentmyndigheten” som används i förfarandena avses respektive lands officiella nationella myndighet som det föreskrivs om i artikel 12 i unionskonventionen i Paris av den 20 mars 1883 för skydd av den industriella äganderätten och som tar emot och behandlar ansökningar om patent för uppfinningar i enlighet

med nationella lagar och bestämmelser i landet i fråga. I Finland är Patent- och registerstyrelsen den nationella myndighet som avses i Pariskonventionen.

Vidare enligt avsnitt A.3 ska ambassaden, om sökanden önskar eller måste företrädas av ett patentombud, en advokat eller någon annan företrädare, genom den behöriga myndigheten i mottagarlandet förvissa sig om att patentombudet, advokaten eller företrädaren har vederbörlig behörighet enligt vilken denne kan få åtkomst till säkerhetsskyddsklassificerad information och bedöms kunna erbjuda tillräcklig fysisk säkerhet för den. Utrikesministeriet, som är nationell säkerhetsmyndighet i Finland (National Security Authority, NSA), utfärdar de intyg över säkerhetsutredning av person eller företag som behövs för uppfyllandet av internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet på det sätt som föreskrivs i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet.

I avsnitt A.4 har det avtalats om skyldighet att lämna uppgifter om uppfinningen till mottagarlandets behöriga försvarsmyndighet som stöd för bedömningen av uppfinningen utifrån försvarsintressen. Uppgifterna om uppfinningen lämnas endast för kännedom och detta påverkar inte sökandens rättigheter.

I avsnitt A.5 preciseras förfarandena för tillämpning av artikel III i avtalet. Enligt punkten ska patentsökanden, om mottagarlandets regering det kräver, skriftligen meddela ursprungslandets regering skriftligen meddela att sökanden avstår från alla anspråk på ersättning.

Korrespondens som avser ansökan

I avsnitt B preciseras förfarandena för överföring av korrespondens som avser patentansökan. Utgångspunkten är att också den korrespondens som avser en patentansökan inom ramen för förfarandena endast ska förmedlas genom de säkra kanaler som angetts för den ursprungliga ansökan. I avsnittet fastställs de undantag när korrespondens kan förmedlas utan särskilda säkerhetsarrangemang.

Hävande av sekretess

I avsnitt C i förfarandena anges närmare förfaranden för tillämpningen av artikel IV i avtalet. Ett meddelande av ursprungslandets regering om hävande av sina sekretessåtgärder samt en förhandsanmälan om detta riktas till mottagarländernas respektive behöriga försvarsmyndigheter. Efter att ha mottagit ett meddelande om hävande av sekretessåtgärderna ska mottagarländernas regeringar häva sina egna sekretessåtgärder. Namnen på och adresserna till mottagarländernas nationella myndigheter som ska underrättas om hävandet av sekretessen anges under c i bilaga 2 till genomförandeförfarandena.

Nationella bestämmelser

Enligt avsnitt D i genomförandeförfarandena ska eventuella nationella förfaranderegler som utarbetas i tillägg till genomförandeförfarandena vara förenliga med genomförandeförfarandena. Tillämpliga nationella lagar och andra författningar anges i bilaga 1, och namnen på och adresserna till de behöriga försvarsmyndigheterna och patentmyndigheterna och deras särskilda avdelningar för uppfinningar och patentansökningar som omfattas av sekretessåtgärder anges under a och b i bilaga 2.

Enligt avsnitt D ska alla regeringar utan dröjsmål underrätta övriga regeringar och Natos internationella stab om alla eventuella ändringar i sina lagar och andra författningar som ligger till grund för de förfaranderegler som avses ovan och då också ange ändringarnas inverkan på

föreliggande förfaranden. Regeringarna ska också anmäla alla eventuella ändringar av namnen och adresserna i bilaga 2.

Tillämpning, revideringar och godkännande av förfarandena

Enligt avsnitt E ska en regering som är part i Natoavtalet underrätta Natos generalsekreterare när den kan genomföra förfarandena och avser att tillämpa dem. Natos generalsekreterare ska omedelbart meddela alla andra regeringar som är parter om detta. Förfarandena ska från och med dagen för meddelandet tillämpas mellan den regeringen och varje annan regering i fråga om vilken generalsekreteraren redan har lämnat sådana meddelanden.

Enligt avsnitt F ska dessa förfaranden med avseende på eventuella revideringar granskas av Natos behöriga arbetsgrupp vartannat år räknat från den dag då de godkänkts av Nordatlantiska rådet eller när någon av de deltagande regeringarna särskilt begär det.

Enligt avsnitt G godkändes förfarandena av Nordatlantiska rådet den 7 mars 1962 på engelska och franska språken, vilka båda texter är lika giltiga.

7.3 Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål

Ingress. I ingressen till avtalet beaktar parterna att enligt artikel III i nordatlantiska fördraget ska parterna genom egen beredskap och ömsesidigt bistånd upprätthålla och utveckla sin individuella och kollektiva förmåga att stå emot väpnade angrepp. I ingressen konstateras det också att sådan förmåga kan utvecklas bland annat genom överföring mellan regeringar som är parter och Natoorgan av äganderättsligt skyddad teknisk information till stöd för försvarsinriktad forskning, utveckling och produktion av militär utrustning och försvarsmateriel. Vidare beaktar parterna att de rättigheter som ägare till sådan äganderättsligt skyddad teknisk information som överförs på detta sätt har bör erkännas och skyddas.

Artikel I. I artikeln definieras de begrepp som är centrala i tillämpningen av avtalet på följande sätt:

Enligt led a i artikeln avses med *för försvarsändamål* för stärkande av den individuella eller kollektiva försvarsförmågan hos parterna i nordatlantiska fördraget antingen i enlighet med nationella, bilaterala eller multilaterala program eller vid genomförande av Natos forsknings-, utvecklings-, produktions- eller logistikprojekt.

I led b i artikeln finns en definition av äganderättsligt skyddad teknisk information. Med *äganderättsligt skyddad teknisk information* avses sådan information av teknisk art som är tillräckligt konkret för att kunna användas, som är användbar inom industrin och som är känd endast för informationens ägare och för av denne invigda personer och som därmed inte är offentligt tillgänglig. Äganderättsligt skyddad tekniska information kan omfatta till exempel uppfinningar, ritningar, sakkunskap och data.

I lagstiftningen i Finland är begreppet ”äganderättsligt skyddad teknisk information” inte direkt fastställt. Begreppet bedöms utifrån detta avtal och den nationella lagstiftningen. Äganderättsligt skyddad teknisk information kan innehålla företags företagshemligheter eller immateriella rättigheter. I Finland finns bestämmelser om företagshemligheter i lagen om företagshemligheter. Enligt den lagen avses med företagshemlighet information som varken som helhet eller i den form dess beståndsdelar ordnats och satts samman är allmänt känd hos eller lättillgänglig för den som normalt handskas med information av det aktuella slaget och som på grund av detta har ekonomiskt värde i näringsverksamhet och som den legitima

innehavaren har vidtagit rimliga åtgärder för att skydda. I lagen i fråga föreskrivs bland annat om obehörigt utnyttjande och röjande av företagshemlighet. Motsvarande bestämmelser om skydd för immateriella rättigheter finns bland annat i patentlagen, lagen om nyttighetsmodellrätt, mönsterrättslagen, varumärkeslagen, lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar och upphovsrättslagen.

Enligt led c i artikeln avses med *Natoorgan* Nordatlantiska rådet eller något av dess underordnade civila och militära organ, inklusive internationella militära högkvarter, på vilket bestämmelserna i antingen avtalet om status för Nordatlantiska fördragsorganisationen, nationella representanter och organisationens internationella personal, undertecknat i Ottawa den 20 september 1951, eller protokollet om status för internationella militära högkvarter som inrättats i enlighet med nordatlantiska fördraget, undertecknat i Paris den 28 augusti 1952, är tillämpliga.

Enligt led d i artikeln avses med *ursprungsregering eller ursprungsorgan* den regering som är part i avtalet eller det Natoorgan som först överför teknisk information som äganderättsligt skyddad.

Enligt led e i artikeln avses med *mottagare* regering som är part i avtalet eller Natoorgan som tar emot teknisk information som överförs som äganderättsligt skyddad antingen direkt av ursprungsregeringen eller ursprungsorganet eller genom en annan mottagare.

Enligt led f i artikeln avses med *utlämnande i förtroende* utlämnande av teknisk information till ett begränsat antal personer, som förbinder sig att inte utlämna informationen vidare annat än i enlighet med de villkor som angetts av ursprungsregeringen eller ursprungsorganet,

Enligt led g i artikeln avses med *obehörigt utlämnande* överföring av äganderättsligt skyddad teknisk information i strid med de villkor i enlighet med vilka informationen överfördes till mottagaren.

Enligt led h i artikeln avses med *obehörig användning* användning av äganderättsligt skyddad teknisk information utan att först inhämta tillstånd eller i strid med de villkor i enlighet med vilka informationen överfördes till mottagaren.

Artikel II. Artikeln innehåller en bestämmelse om skydd av äganderättsligt skyddad teknisk information när den överförs i enlighet med avtalet. Enligt artikel II.A ska när ursprungsregeringen eller ursprungsorganet för försvarsändamål överför teknisk information till en eller flera mottagare som äganderättsligt skyddad teknisk information, ska varje mottagare om inte annat följer av punkt B i denna artikel ansvara för att informationen skyddas som äganderättsligt skyddad teknisk information som utlämnas i förtroende. Mottagaren ska behandla den tekniska informationen i enlighet med alla ställda villkor och vidta lämpliga åtgärder som är förenliga med dem för att förhindra att informationen överförs till någon, publiceras eller används obehörigen eller behandlas på något annat sätt som sannolikt skulle orsaka ägaren skada. Om mottagaren önskar att de ställda villkoren ska ändras ska denne, om inte något annat har överenskommits, rikta en framställning om detta till den ursprungsregering eller det ursprungsorgan som den äganderättsligt skyddade tekniska informationen har mottagits från.

Mottagaren är enligt bestämmelsen ansvarig för skyddet av äganderättsligt skyddad teknisk information som utlämnats i förtroende. I Finland grundar sig sekretessplikten för myndighetshandlingar på bestämmelserna i offentlighetslagen och när det gäller särskilt känsligt informationsmaterial på lagen om internationella förpliktelser som gäller

informationssäkerhet. Enligt 6 § 1 mom. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska särskilt känsligt informationsmaterial sekretessbeläggas, om inte annat följer av en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet. Till de delar myndigheternas handlingar innehåller annan information än sådan som omfattas av internationella förpliktelser om informationssäkerhet ska offentlighetslagen och med stöd av den utfärdade bestämmelser tillämpas. Bestämmelser om skydd av handlingar som innehas av en myndighet och som innehåller företagshemligheter finns i 24 § 1 mom. 20 punkten i offentlighetslagen. Enligt 22 § 1 mom. i den lagen ska en myndighetshandling sekretessbeläggas, om det i lagen i fråga eller någon annan lag föreskrivs eller en myndighet med stöd av lag har föreskrivit att den ska vara sekretessbelagd eller om handlingen innehåller uppgifter för vilka tystnadsplikt föreskrivs genom lag. På motsvarande sätt föreskrivs det i 23 § i den lagen om tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande för den som är anställd vid en myndighet eller annars verkar hos en myndighet samt för den som handlar på uppdrag av en myndighet och för den som är anställd hos denna.

Enligt artikel II.B ska, om mottagaren konstaterar att någon del av den tekniska information som överförts till denne som äganderättsligt skyddad teknisk information redan vid tidpunkten för överföringen var i dennes besittning eller fanns tillgänglig för denne eller då var eller vid någon tidpunkt blir allmänt tillgänglig, mottagaren i den mån säkerhetskraven tillåter så snart som möjligt underrätta ursprungsregeringen eller ursprungsorganet om detta och vid behov tillsammans med utlämnaren komma överens om lämpliga arrangemang för att bevara konfidentialiteten, upprätthålla försvarets säkerhet och återlämna handlingar.

Enligt artikel II.C ska ingen bestämmelse i avtalet anses utgöra en begränsning av det försvar som en mottagare har tillgång till vid eventuella meningsskiljaktigheter till följd av en eventuell överföring av teknisk information.

I avsnitten II och III i genomförandeförfarandena där det finns preciseringar bland annat i fråga om villkoren för överföring och användning samt förfarandet i situationer där mottagaren önskar ändringar i de ställda villkoren har man enats i detalj om genomförandet av artikeln. I genomförandeförfarandena nämns bland annat att den information som överförts enligt avtalet ska innehålla eller åtföljas av en förklaring som anger att informationen är äganderättsligt skyddad, att informationen överförs i förtroende för försvarsändamål samt varje eventuella särskilda syfte för vilket informationen överförs. Om det i praktiken inte är möjligt att använda en sådan förklaring, till exempel vid muntlig eller visuell överföring av information, ska all information som annars skulle ha lämnats i en förklaring överföras samtidigt som informationen muntligen eller visuellt eller på något annat faktiskt sätt överförs till mottagarna. Dessutom innehåller avsnitt V i genomförandeförfarandena preciseringar i fråga om överföring av säkerhetsskyddsklassificerad information genom godkända kanaler. Punkterna i genomförandeförfarandena kompletterar sålunda skyldigheten enligt artikeln att i enlighet med de ställda villkoren skydda äganderättsligt skyddad teknisk information som överförs i förtroende i enlighet med avtalet.

Bestämmelser om anteckning om sekretess för och säkerhetsklassificering av myndighetshandlingar finns i 25 § i offentlighetslagen och bestämmelser om säkerhetsklassificering i 18 § i informationshanteringslagen. En sådan förklaring eller överföring av motsvarande information som avses i genomförandeförfarandena innebär inte i egentlig mening att en anteckning om sekretess görs, men kan anses ha beröringspunkter med en anteckning om sekretess. Enligt 25 § 1 mom. i offentlighetslagen ska anteckning om sekretess göras i en myndighetshandling som en myndighet ger ut till en part och som ska vara sekretessbelagd på grund av någon annans eller allmänt intresse. Parten ska informeras om sin sekretessplikt också när sekretessbelagda uppgifter lämnas ut muntligen. I 25 § 2 mom.

föreskrivs det att anteckning får göras också i andra än i 1 mom. avsedda handlingar. Av anteckningen ska det framgå till vilka delar handlingen är sekretessbelagd och vad sekretessen grundar sig på. Om sekretessen grundar sig på en bestämmelse som innehåller en klausul om skaderekvisit, får anteckningen dock göras så att bara den bestämmelse som sekretessen grundar sig på framgår av anteckningen. När det inte längre finns grunder för att sekretessbelägga en handling eller informationen i den ska det på den handling i vilken den ursprungliga anteckningen har införts antecknas att anteckningen har avlägsnats eller ändrats. Senast när handlingen lämnas ut till utomstående ska anteckningens korrekthet kontrolleras.

I lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet föreskrivs det om skyldigheten att förse särskilt känsligt informationsmaterial med en anteckning om säkerhetsklass och i informationshanteringslagen föreskrivs det om anteckning om säkerhetsklass. Enligt 18 § 3 mom. i informationshanteringslagen ska sådana handlingar som avses i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet förse med anteckning om säkerhetsklass så som föreskrivs i den lagen. Enligt paragrafens 4 mom. föreskrivs det närmare om säkerhetsklassificering, anteckningar i säkerhetsklassificerade handlingar och informationssäkerhetsåtgärder som anknyter till behandlingen av säkerhetsklassificerade handlingar genom förordning av statsrådet. I 3 § i nämnda förordning, säkerhetsklassificeringsförordningen, föreskrivs det om säkerhetsklassificering och märkning av säkerhetsklass. Enligt paragrafens 5 mom. kan säkerhetsklassen anges i en separat handling som fogas till den säkerhetsklassificerade handlingen, om det inte är tekniskt möjligt att ange säkerhetsklassen genom en märkning i handlingen eller ändra en tidigare märkning, eller om de krav på behandlingen som svarar mot säkerhetsklassen behövs endast under en bestämd kortare tid.

Artikel III. Artikeln innehåller bestämmelser om skadeståndsförfarandet och valet av tillämplig lag. Enligt artikel III.A ska mottagaren betala ersättning till ägaren om ägaren till äganderättsligt skyddad teknisk information som har överförts för försvarsändamål lider skada till följd av att mottagaren eller någon som mottagaren har lämnat ut informationen till obehörigen lämnat ut eller använt den. Om det är fråga om en regering, ska mottagaren betala ersättning i överensstämmelse med mottagarens nationella lagstiftning. Om det är fråga om ett Natoorgan och om de berörda parterna inte har kommit överens om något annat, ska mottagaren betala ersättning i överensstämmelse med lagstiftningen i det land där huvudkvarteret för organisationen i fråga finns.

Sådan ersättning ska betalas antingen direkt till ägaren eller till ursprungsregeringen eller ursprungsorganet, om den sistnämnda själv betalar ersättning till ägaren. I det senare fallet påverkar det ersättningsbelopp som betalas av ursprungsregeringen eller ursprungsorganet inte det belopp som mottagaren ska betala, om inte något annat överenskommits.

Enligt artikel III.B ska mottagarna och ursprungsregeringen eller ursprungsorganet, i den mån deras säkerhetskrav tillåter det, tillhandahålla varandra all tillgänglig bevisning och information samt på andra lämpliga sätt hjälpa varandra att fastställa skadan och ersättningen.

Enligt artikel III.C kan på framställning av en regering som är part i avtalet eller av ett berört Natoorgan en rådgivande kommitté som består enbart av representanter för de involverade regeringarna och Natoorganen inrättas för att utreda och undersöka bevis och för att rapportera till de berörda parterna om den eventuella skadans orsak, art och omfattning. Kommittén får begära att Natos generalsekreterare utser en medlem av Internationella staben till medlem av kommittén som observatör eller som representant för generalsekreteraren.

Enligt artikel III.D ska ingen bestämmelse i artikeln inverka menligt på de rättigheter som den skadelidande ägaren kan ha gentemot en regering eller ett Natoorgan.

Enligt 118 § 3 mom. i grundlagen har var och en som har lidit rättskränkning eller skada till följd av en lagstridig åtgärd eller försummelse av en tjänsteman eller någon som sköter ett offentligt uppdrag, enligt vad som bestäms genom lag, rätt att yrka att denne döms till straff samt kräva skadestånd av det offentliga samfundet eller av tjänstemannen eller den som sköter det offentliga uppdraget. Bestämmelser om myndigheters skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen. Statens ersättningsansvar kan också grunda sig på en bestämmelse i någon annan lag, strikt ansvar enligt de principer som fastställts i rättspraxis eller på en internationell överenskommelse som är förpliktande för staten.

I 3 kap. 1 § i skadeståndslagen föreskrivs det om ett offentligt samfunds ansvar för skada som orsakats av en tjänsteman när det inte är fråga om utövning av offentlig makt. Enligt 1 mom. är arbetsgivaren skyldig att ersätta skada som arbetstagaren orsakar genom fel eller försummelse i arbetet. Såsom arbetsgivare anses även den som ger ett uppdrag åt en sådan självständig företagare vilken med beaktande av uppdragsförhållandets bestående art, arbetets karaktär och övriga förhållanden bör jämföras med en arbetstagarare.

Enligt 2 mom. i samma paragraf gäller vad i 1 mom. föreskrivs om arbetsgivare på motsvarande sätt staten, kommuner och andra offentliga samfund eller inrättningar, när en skada genom fel eller försummelse förorsakats av ett sådant samfunds arbetstagarare eller av person i tjänste- eller därmed jämförligt anställningsförhållande till samfundet i verksamhet, som inte bör anses innefatta myndighetsutövning. Enligt 3 kap. 2 § i skadeståndslagen är staten skyldig att ersätta skada som orsakats genom fel eller försummelse vid myndighetsutövning, om de krav som med hänsyn till verksamhetens art och ändamål skäligen kan ställas på fullgörandet av åtgärden eller uppgiften har åsidosatts. Enligt 1 § 1 mom. i lagen om statens skadeståndsverksamhet tillämpas den lagen på handläggning av skadeståndsanspråk mot staten, om anspråket grundas på ett fel eller en försummelse som en statlig myndighet har begått eller på verksamhet för vilken staten svarar oberoende av uppsåt eller vårdslöshet.

Enligt regeringens proposition med förslag till lagen i fråga (RP 159/2014 rd s. 4) kan statens ersättningsansvar också grunda sig på en lag där det uttryckligen föreskrivs att staten svarar för skador som drabbar utomstående i statens verksamhet. Ett avgörande som en myndighet fattat i ett ersättningsärende med stöd av skadeståndslagen är inte ett överklagbart förvaltningsbeslut, utan vid behov kan den skadelidande väcka skadeståndstalan mot staten vid allmän domstol i den ordning som föreskrivs för tvistemål. Den skadelidande kan välja att gå via domstolen också utan att först kräva ersättning av den myndighet som orsakat skadan. Utöver den nationella regleringen kan också fördrag och andra internationella förpliktelser som är förpliktande för Finland utgöra skadeståndsansvar för staten.

Artikeln innehåller en bestämmelse om valet av tillämplig lag i skadeståndsärenden, men eftersom det är fråga om skadeståndsansvar mellan avtalsstaterna och den lag som ska tillämpas på ärendet omfattas frågan av avtalsfriheten för parterna i avtalet. Dessutom begränsar bestämmelsen i artikeln inte rätten till skadestånd för en eventuell skadelidande, det vill säga ägaren till den äganderättsligt skyddade tekniska informationen, eftersom ingen av bestämmelserna i punkt D i artikeln påverkar de rättigheter som den skadelidande ägaren kan ha gentemot en regering eller ett Natoorgan. I ett sådant fall kan den skadelidande trots bestämmelserna i avtalet kräva ersättning av mottagarstaten eller någon annan stat eller ett Natoorgan för den skada som orsakats den skadelidande vid domstolen i det land och med stöd av den lag som skulle tillämpas på situationen utan något avtal, om personen anser att det skulle leda till ett för honom eller henne förmånligare slutresultat.

I enlighet med dess analysavsnitt gäller avtalet inte utbyte eller användning av information mellan enskilda. Enligt avtalet är mottagaren skadeståndsskyldig också när skadan uppstått till följd av att någon som mottagaren har lämnat ut informationen till obehörigen lämnat ut eller använt informationen. I avsnitten IV och V i genomförandeförfarandena finns närmare bestämmelser om de förfaranden som styr genomförandet, bland annat i fråga om den rådgivande kommittén.

Artikel IV. Artikeln innehåller en bestämmelse om de förfaranden som ska utarbetas för genomförandet av avtalet. Enligt artikeln ska de regeringar som är parter i avtalet inom Nordatlantiska rådet utarbeta förfaranden för genomförande av avtalet.

Enligt led a i artikeln ska förfarandena särskilt innehålla bestämmelser om överföring, mottagande och användning av äganderättsligt skyddad teknisk information inom ramen för avtalet.

Enligt led b i artikeln ska förfarandena också innehålla bestämmelser om Natoorgans deltagande i överföring, mottagande och användning av äganderättsligt skyddad teknisk information.

Enligt led c i artikeln ska förfarandena innehålla bestämmelser om inrättandet av och verksamheten inom den rådgivande kommitté som avses i artikel III.C.

Enligt led d i artikeln ska förfarandena dessutom innehålla bestämmelser om framställningar om ändring av villkoren för äganderättsligt skyddad teknisk information i enlighet med artikel II.A.

I avsnitten VIII och IX i genomförandeförfarandena har man enats om revidering av genomförandeförfarandena. I praktiken har parterna genom bestämmelserna i artikel IV och i avsnitten VIII och IX i genomförandeförfarandena delegerat behörigheten att ändra genomförandeförfarandena till Nordatlantiska rådet. Delegeringen av behörigheten att ingå avtal behandlas mer ingående i avsnitt 12.2 om behandlingsordningen.

Artikel V. Enligt artikel V.1 i ska ingen bestämmelse i avtalet tolkas som att den påverkar säkerhetsåtaganden mellan regeringar som är parter i avtalet.

Enligt artikel V.2 ska varje mottagare för all äganderättsligt skyddad teknisk information som gjorts tillgänglig för den enligt villkoren i avtalet fastställa en säkerhetsnivå som minst motsvarar den som fastställts för den tekniska informationen i fråga av ursprungsregeringen eller ursprungsorganet.

Utöver de sekretessbestämmelser som det redogörs för i fråga om artikel II i avtalet finns det bestämmelser om informationssäkerhet i 4 kap. i informationssäkerhetslagen och när det gäller säkerhetsklassificerad information i säkerhetsklassificeringsförfordningen. Bestämmelser om behandling av särskilt känsligt informationsmaterial finns i 3 kap. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Den lagens 9 § innehåller en allmän förpliktelse att vid hanteringen av informationsmaterial iaktta de bestämmelser som gäller materialets säkerhetsklass. I 4 § i säkerhetsklassificeringsförfordningen finns det bestämmelser om säkerhetsklassificeringens motsvarighet vid fullgörande av internationella förpliktelser som gäller informationssäkerheten. Dessutom finns bestämmelser om säkerhetsskyddsklassificerad information i bilaterala och multilaterala överenskommelser om informationssäkerhet.

Avsnitt VI i genomförandeförfarandena innehåller bestämmelser som preciserar och kompletterar förpliktelsen enligt artikel V.2 bland annat i fråga om överföring av information enligt överenskommelsen och ändring av säkerhetsskyddsklassificeringen.

Artikel VI. Artikeln innehåller bestämmelser om avtalets förhållande till andra överenskommelser. Enligt artikel VI.1 ska inga bestämmelser i avtalet hindra de regeringar som är parter från att fortsätta tillämpa befintliga avtal eller ingå nya avtal med varandra för samma ändamål.

Enligt artikel VI.2 ska ingen bestämmelse i avtalet tolkas som att den påverkar bestämmelserna i Natos avtal om ömsesidigt sekretesskydd för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar.

Artikel VII. Enligt artikeln ska ingen bestämmelse i avtalet vara tillämplig på överföring eller användning av teknisk information om kärnenergi.

Artikel VIII. Artikeln innehåller bestämmelser om ratifikation och godkännande, deponering och ikraftträdande av avtalet. Enligt artikel VIII.A ska instrumenten för ratifikation eller godkännande av avtalet så snart som möjligt deponeras hos Amerikas förenta staters regering, som ska underrätta varje signatärregering och Natos generalsekreterare om dagen för deponering av varje instrument. Avtalet träder i kraft 30 dagar efter det att två signatärparter har deponerat sina ratifikations- eller godkännandeinstrument. Med avseende på varje annan signatärpart träder det i kraft 30 dagar efter det att respektive ratifikations- eller godkännandeinstrumenten har deponerats.

Avtalet trädde i kraft internationellt den 7 februari 1971 efter att Kanada och Amerikas förenta stater hade deponerat sina ratifikations- eller godkännandeinstrument.

Enligt artikel VIII.B ska Nordatlantiska rådet fastställa vilken dag avtalet börjar eller upphör för Natoorgan. I en resolution av Nordatlantiska rådet bekräftas det att avtalet också ska tillämpas på Natos organisationer från och med den 30 april 1971.

Artikel IX. Artikeln innehåller bestämmelser om uppsägning av avtalet. En part får upphöra att vara part i avtalet ett år efter det att den har lämnat sitt meddelande om uppsägning till Amerikas förenta staters regering, som ska underrätta de övriga signatärregeringarna och Natos generalsekreterare om depositionen av varje meddelande om uppsägning. En uppsägning ska dock inte påverka sådana förpliktelser som redan överenskommit eller de rättigheter och befogenheter som tidigare erhållits av parterna på grundval av bestämmelserna i avtalet.

I 15 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet föreskrivs det om giltigheten av förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Enligt den paragrafen ska bestämmelserna i 3 kap. i den lagen tillämpas så länge det är nödvändigt på grund av det allmänna intresse som säkerhetsklassificeringen baserar sig på, också då den överenskommelse eller den författning som tillämpningen av bestämmelserna baserar sig på inte längre är i kraft. I fråga om när sekretessen upphör gäller vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Dessutom har man regelmässigt i de informationssäkerhetsavtal som Finland ingått kommit överens om giltigheten av förpliktelser som gäller informationssäkerhet.

7.4 Förfaranden för genomförande av Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål

Allmänt

I avsnitt I i genomförandeförfarandena redogörs allmänt för tillämpningen av förfarandena. Enligt avsnitt I.2 ska förfarandena alltid gälla när teknisk information överförs inom ramen för avtalet, när sådan information används eller lämnas ut efter sådan överföring och när mottagaren önskar ändring av de villkor enligt vilka informationen mottagits. Förfarandena gäller inte för sådan överföring till departement eller ministerier av kopior av hemliga patentansökningar, som det föreskrivs om i förfarandena för genomförande av Natos avtal om ömsesidigt sekretesskydd för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar. Överföring av sådana kopior till stöd för patentansökningar utgör inte sådan överföring som avses i artikel II i avtalet.

Villkor för överföring och användning

Avsnitt II i genomförandeförfarandena innehåller preciseringar av villkoren för överföring och användning av äganderättsligt skyddad teknisk information. Enligt artikel II i avtalet ansvarar varje mottagare för att den information som överförs med stöd av avtalet skyddas som äganderättsligt skyddad teknisk information som utlämnats i förtroende. Mottagaren ska behandla den tekniska informationen i enlighet med alla ställda villkor och vidta lämpliga åtgärder som är förenliga med dem för att förhindra att informationen överförs till någon, publiceras eller används obehörigen eller behandlas på något annat sätt som sannolikt skulle orsaka ägaren skada.

Enligt avsnitt II.3 i genomförandeförfarandena överförs teknisk information inom ramen för avtalet enbart i informationssyfte, om inte ett uttryckligt samtycke till något annat ges. I dessa förfaranden avses med uttrycket ”i informationssyfte” enbart i syfte att bistå vid bedömning av teknisk information för försvarsintressen och utan att det påverkar ägarens rättigheter. Uttrycket omfattar inte användning, kopiering eller utlämnande av information, vare sig helt eller delvis, för produktionsändamål.

I avsnitt II i genomförandeförfarandena finns också preciseringar av den förklaring som ska fogas till äganderättsligt skyddad teknisk information som överförs med stöd av avtalet.

Ändringar av de ställda villkoren

Avsnitt III i genomförandeförfarandena innehåller preciseringar i fråga om ändringar av de ställda villkoren. Enligt artikel II i avtalet ska en mottagare som önskar att de ställda villkoren ska ändras, om inte något annat har överenskommits, rikta en framställning om detta till den ursprungsregering eller det ursprungsorgan som den äganderättsligt skyddade tekniska informationen har mottagits från.

Enligt avsnitt III.8 i genomförandeförfarandena ska en mottagare som önskar att de ställda villkoren ska ändras rikta en framställning om detta till ursprungsregeringen eller ursprungsorganet eller med dess samtycke direkt till informationens ägare i överensstämmelse med eventuella i detta sammanhang överenskomna arrangemang mellan ursprungsregeringen eller ursprungsorganet och mottagaren. Ursprungsregeringen eller ursprungsorganet ska dessutom göra sitt bästa för att bistå mottagaren med att få begärda tillstånd att använda den tekniska informationen och för att sända alla framställningar om användning och alla relevanta sakuppgifter till informationens ägare.

Information om skadeståndskrav, tvister och rådgivande kommitté

Enligt avsnitt IV i genomförandeförfarandena ska ursprungsregeringen eller ursprungsorganet och mottagaren (mottagarna) underrätta varandra om alla skadeståndskrav som har framförts till dem med stöd av avtalet och som involverar någon av parterna.

Avsnitt V i genomförandeförfarandena innehåller närmare bestämmelser om tvistlösning och en rådgivande kommitté. Enligt artikel III.C i avtalet får en part begära att en rådgivande kommitté inrättas för att utreda och undersöka bevis och för att rapportera till de berörda parterna om den eventuella skadans orsak, art och omfattning. Avsnitt V i genomförandeförfarandena innehåller preciseringar som styr inrättandet och organiseringen av en rådgivande kommitté och dess arbete.

Sändning av säkerhetsskyddsklassificerad information

Enligt artikel V.2 i avtalet ska varje mottagare för all äganderättsligt skyddad teknisk information som gjorts tillgänglig för den enligt villkoren i avtalet fastställa en säkerhetsnivå som minst motsvarar den som fastställts för den tekniska informationen i fråga av ursprungsregeringen eller ursprungsorganet.

Avsnitt VI i genomförandeförfarandena innehåller en precisering av sändandet av säkerhetsskyddsklassificerad information. Enligt den punkten får säkerhetsskyddsklassificerad information endast sändas genom kanaler som godkänts av de regeringar som är parter och som är involverade i överföringen eller mottagandet av sådan information. En förteckning över de nationella behöriga myndigheternas namn och adresser har fogats till förfarandena som bilaga. Mottagarna ska underrättas om alla ändringar av säkerhetsskyddsklassificeringen som ursprungsregeringen eller ursprungsorganet gör. De olika ländernas motsvarigheter i fråga om säkerhetsskyddsklassificering finns som bilaga till genomförandeförfarandena.

Tillämpning, revidering och godkännande av förfarandena

Förfarandena blir enligt avsnitt VII i genomförandeförfarandena tillämpliga på respektive signatärpart i avtalet eller Natoorgan vid den tidpunkt då avtalet träder i kraft för den parten eller det Natoorganet.

Enligt artikel IV i avtalet ska de regeringar som är parter i avtalet inom Nordatlantiska rådet skapa förfaranden för genomförande av avtalet. Enligt avsnitt VIII i genomförandeförfarandena ska Natos behöriga arbetsgrupp på framställning av en signatärpart granska förfarandena i fråga med avseende på eventuella revideringar. Reviderade förfaranden blir 30 dagar efter det att de godkänts av Nordatlantiska rådet tillämpliga på de signatärparter och Natoorgan för vilka avtalet redan är i kraft.

Enligt avsnitt IX i genomförandeförfarandena godkändes förfarandena av Nordatlantiska rådet den 1 januari 1971 på engelska och franska språken, vilka båda texter är lika giltiga.

7.5 Bilagor till förfarandena för genomförande av avtalen

Som bilaga till förfarandena för genomförande av avtalet om uppfinningar finns en förteckning över nationella lagar och andra författningar om uppfinningar och patentansökningar som omfattas av sekretessåtgärder (bilaga 1), en förteckning över namn på och adresser till de behöriga försvarsmyndigheterna samt patentmyndigheterna och deras särskilda avdelningar för sekretess samt dessas underavdelningar för uppfinningar och patentansökningar som omfattas av sekretessåtgärder och över nationella myndigheter till vilka anmälan om hävande av sekretess ska göras (bilaga 2) samt de nationella säkerhetsskyddsklasserna och Natos motsvarande säkerhetsskyddsklasser (bilaga 3).

Som bilaga till förfarandena för genomförande av avtalet om teknisk information finns en förteckning över namn på och adresser till de nationella myndigheter eller motsvarande som är

behöriga i fråga om sändande av säkerhetsskyddsklassificerad information (bilaga A) samt de nationella säkerhetsskyddsklasserna och Natos motsvarande säkerhetsskyddsklasser (bilaga B).

I genomförandeförfarandena fastställs inte bilagornas rättsliga ställning. Enligt regeringens uppfattning utgör bilagorna till genomförandeförfarandena för avtalen inte en integrerad del av avtalen. Bilagorna innehåller endast förteckningar över myndigheternas kontaktuppgifter, nationella säkerhetsskyddsklasser och relevanta nationella författningar för att underlätta det praktiska myndighetssamarbetet. De uppgifter som sammanställts i bilagorna baserar sig på ensidiga anmälningar från parterna. Bilagorna till avtalen har inte uppdaterats sedan genomförandeförfarandena utarbetades eller så finns det inte helt säker information om den senaste versionen av dem. Således är informationen i dem åtminstone delvis föråldrad. Bilagorna gäller tekniska frågor som hänför sig till det normala samarbetet och den normala kommunikationen mellan parternas behöriga myndigheter och de som i uppdaterad form behöver uppgifter som antecknats i bilagorna kan vid behov få dem direkt från medlemsstaterna. Enligt regeringens bedömning hör endast huvudavsnitten i genomförandeförfarandena till området för riksdagens godkännande. Av dessa orsaker behöver bilagorna till genomförandeförfarandena inte införlivas i regeringens proposition och således inte godkännas av riksdagen.

8 Specialmotivering till lagförslagen

8.1 Lagen om avtalet om ömsesidigt sekretesskydd för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar samt förfarandena för genomförande av avtalet

1 §. Paragrafen innehåller en sedvanlig blankettbestämmelse genom vilken de bestämmelser i avtalet och i förfarandena för genomförande av avtalet som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft. Vilka bestämmelser som hör till området för lagstiftningen behandlas i avsnitt 12.1.

2 §. Enligt paragrafen är Huvudstaben den försvarsmyndighet som avses i genomförandeförfarandena. Det behöver finnas uttryckliga bestämmelser om vilken myndighet i Finland som sköter uppgifterna och om dess behörighet. I avsnitten A och C i genomförandeförfarandena ges försvarsmyndigheten ett flertal uppgifter, som gäller till exempel framställningar om sekretessbeläggande av patentansökningar, översändande av ansökningshandlingar, mottagande av kopior av information om uppfinningar och hävande av uppfinningars sekretess. Vidare enligt paragrafen kan Huvudstaben för skötseln av de uppgifter som föreskrivs i avtalet och i genomförandeförfarandena lämna ut information som den fått inom ramen för avtalet till en enhet inom Försvarsmakten under dess tillsyn. Huvudstaben ska i enlighet med avsnitt A.4 i genomförandeförfarandena tillhandahålla en kopia av patentskriften med eventuella bifogade ritningar och av den sammanfattning och de patentkrav som ingår i patentansökan samt uppgift om patentansökans inlämningsdag och ansökningsnummer. Huvudstaben kan därmed bedöma uppfinningen med hänsyn till försvarsintressen och kan vid bedömningen dra nytta av sakkunskapen vid sådana enheter inom Försvarsmakten som verkar under dess tillsyn. Kopior ska i enlighet med genomförandeförfarandena tillhandahållas endast för kännedom och inte påverka sökandens rättigheter.

3 §. I den föreslagna 3 § föreskrivs det om behandlingen av patentansökningar. I enlighet med det föreslagna 1 mom. ska patentansökningar som lämnats in inom ramen för avtalet antecknas i ett sekretessbelagt diarium. En anteckning i det diarium som avses i 7 § 1 mom. i patentlagen ska göras endast för att ge ansökan ett ansökningsnummer och en ingivningsdag och för att säkerställa kontakterna till kontaktpersonen. Genom bestämmelsen tryggas sekretessen för uppfinningen genom att den utgör ett undantag från de behandlingsskeden för diarieuppgifter

som föreskrivs i patentlagen (7 a § i patentlagen). Ansökan ska behandlas i fråga om de formella kraven i patentlagen. Den slutliga bedömningen av patenterbarheten kan göras först när sekretessen för uppfinningen har upphört. Det blir därmed möjligt för sökande att få patent i Finland, om sekretessen för uppfinningen upphävs efter prioritetsåret. I 1 mom. föreslås också ett undantag från vad som i 22 § i patentlagen föreskrivs om när handlingar blir offentliga i de fall där handlingarna omfattas av sekretess. Undantaget behövs, eftersom handlingar enligt 22 § 2 mom. i patentlagen ska vara offentliga fastän patent ännu inte har meddelats, när 18 månader har förflutit från den dag då patentansökningen gjordes eller, om prioritet yrkas, den dag från vilken prioritet begärs.

Det föreslagna 2 mom. innehåller bestämmelser om behandlingen av ansökan efter det att sekretessen har upphört. Sekretessen för uppfinningen upphör när ursprungslandets regering på det sätt som föreskrivs i avtalet meddelar att den upphävt sina sekretessåtgärder. Enligt artikel IV i avtalet kan sekretessåtgärderna upphävas endast på framställning av ursprungslandets regering. I den artikeln och i avsnitt C i genomförandeförfarandena anges närmare förfaranden för hävande av sekretessen. Om sekretessen upphör innan patentets giltighetstid har upphört, fortsätter behandlingen av ansökan med att patenterbarheten bedöms i enlighet med 1, 2, 8, 10 och 13 § i patentlagen. Om sekretessen inte har upphört när 20 år har förflutit från ansökans ingivningsdag, ska patent inte kunna beviljas. Ursprungslandets regering ska då underrättas om att ansökan inte leder till patent i Finland, och de sekretessbelagda handlingarna ska förstöras, om inte ursprungslandets regering ber att handlingarna ska återlämnas. Handlingarna ska förstöras eller återlämnas på ett informationssäkert sätt och med iakttagande av kraven i enlighet med den aktuella säkerhetsklassen.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska sökanden betala en ansökningsavgift för ansökan. Eftersom sökanden på grund av sekretessen inte är fri att utnyttja uppfinningen, behöver de fastställda årsavgifter som patentlagen förutsätter inte betalas förrän från och med det avgiftsår som börjar efter det att sekretessen har upphört.

4 §. I det föreslagna 1 mom. föreskrivs det om ett undantag från kraven i 12 § i patentlagen när det gäller anlitande av ombud och delgivning av beslut som gäller patentansökan. Enligt 12 § 1 mom. i patentlagen ska en patentsökande som inte har hemvist i Finland ha ett inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet bosatt ombud, som har rätt att företräda sökanden i frågor som gäller ansökan. I 12 § 2 mom. i patentlagen föreskrivs det att om ett beslut som gäller en patentansökan inte har kunnat delges sökanden på den adress denne har uppgett, kan delgivningen ske genom att saken kungörs i patenttidningen som ges ut av Patent- och registerstyrelsen. Enligt den föreslagna undantagsbestämmelsen ska dessa krav inte tillämpas på en patentsökande som lämnar in en patentansökan i Finland inom ramen för avtalet. I patentansökningar som görs med stöd av avtalet betonas säkerställandet av sekretessen samt att ansökningarna behandlas på det sätt som säkerhetsklassen förutsätter. Undantaget är motiverat för att sökanden, om denne så önskar, på ett säkert sätt ska kunna sända ansökan direkt till Patent- och registerstyrelsen. Om patentsökanden så önskar kan denne dock anlita ett ombud, på vilket det föreslagna 2 mom. ska tillämpas. Efter att sekretessen upphört fortsätter behandlingen av ansökan i enlighet med de allmänna bestämmelserna i patentlagen. Då tillämpas också vad som i 12 § i patentlagen föreskrivs om anlitande av ombud och delgivning av beslut som gäller patentansökan.

I det föreslagna 2 mom. föreskrivs det att om ett ombud som företräder en i avtalet avsedd patentsökande har beviljats tillgång till sekretessbelagd information om uppfinningen, tillämpas lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet på ombudet och på dennes anställda. Det är huvudsakligen fråga om en informativ bestämmelse, eftersom lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet enligt dess 1 § tillämpas också

på en näringsidkare och dennas anställda i sådana fall då näringsidkaren är part i ett säkerhetsklassificerat avtal eller deltar i ett upphandlingsförfarande innan ett sådant avtal sluts eller är underleverantör för en sådan näringsidkare. Genom bestämmelsen tryggas skyldigheten att säkerställa sekretessen i enlighet med artikel I i avtalet och tryggas genomförandet i Finland av de närmare förfaranden enligt avsnitt A i genomförandeförfarandena som gäller patentombud. Enligt genomförandeförfarandena förutsätter användningen av ett patentombud, en advokat eller någon annan företrädare att denne har vederbörlig behörighet att få åtkomst till säkerhetsskyddsklassificerad information och bedöms kunna erbjuda tillräcklig fysisk säkerhet för den.

I 6 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet föreskrivs det om sekretess för särskilt känsligt informationsmaterial och om användning av information, och i 7 § i den lagen föreskrivs det om tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande. De informationssäkerhetsåtgärder som föreskrivs i 3 kap. i den lagen är av betydelse när ombuden får särskilt känsligt informationsmaterial. Behandlingen av särskilt känsligt informationsmaterial i högre säkerhetsklasser förutsätter ett intyg över säkerhetsutredning av person (PSC, Personnel Security Clearance), som det föreskrivs om i 11 §, och för förvaring av informationen i lokaler krävs ett intyg över säkerhetsutredning av företag (FSC, Facility Security Clearance), som det föreskrivs om i 12 § i den lagen. I enlighet med avsnitt A.3 i genomförandeförfarandena ska ursprungslandets ambassad hos den behöriga myndigheten i mottagarlandet förvissa sig om att patentombudet har vederbörlig behörighet enligt vilken denne kan få åtkomst till säkerhetsskyddsklassificerad information. I Finland är det den nationella säkerhetsmyndigheten (NSA, National Security Authority) som beviljar de intyg över säkerhetsutredning av person och av företag som förutsätts enligt den internationella förpliktelsen om informationssäkerhet och som i enlighet med etablerade förfaranden svarar på begäran om bekräftelse av dem. För att undvika att förfarandena för säkerhetsutredning av ombuden fördröjer patentansökan, kan det för ombuden i mån av möjlighet på ansökan upprättas behövliga PSC- och FSC-intyg på förhand, när deras kunder är sammanslutningar som är verksamma inom försvarsteknologi.

Enligt 20 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet döms straff för brott mot skyldigheten att sekretessbelägga handlingar enligt 6 § och för brott mot tystnadsplikten och förbudet mot utnyttjandet enligt 7 § ut enligt 40 kap. 5 § i strafflagen (39/1889), om inte gärningen utgör brott enligt 38 kap. 1 eller 2 § i strafflagen eller om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag. Det i straffbestämmelsen nämnda 40 kap. i strafflagen gäller tjänstebrott. Eftersom ombud och deras anställda inte är tjänstemän eller andra som omfattas av tillämpningsområdet för 40 kap. i strafflagen, tillämpas på dem den i straffbestämmelsen nämnda 38 kap. 1 eller 2 § i strafflagen, som gäller sekretessbrott respektive sekretessförseelse, eller en bestämmelse någon annanstans i lag där det föreskrivs strängare straff. Lagstiftaren har inte upphävt 20 § 2 mom. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet trots att lagens 13 §, som det hänvisas till i momentet, har upphävts. Bestämmelser om den förbindelse som det tidigare föreskrevs om i 13 § finns nu i 40 § i säkerhetsutredningslagen, och bestämmelser om straff för brott mot en sådan förbindelse finns i 61 § i den lagen.

5 §. Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet och dess genomförandeförfaranden som inte hör till området för lagstiftningen ska utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §. Paragrafen innehåller en sedvanlig bestämmelse enligt vilken bestämmelser om ikraftträdandet av lagen utfärdas genom förordning av statsrådet. Lagen föreslås träda i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

8.2 Lagen om Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål samt förfarandena för genomförande av avtalet

1 §. Paragrafen innehåller en sedvanlig blankettlagsbestämmelse om att de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet och dess genomförandeförfaranden ska gälla som lag, sådana som Finland har förbundit sig till dem. De bestämmelser i avtalet och i genomförandeförfarandena som hör till området för lagstiftningen behandlas närmare i avsnittet om behovet av riksdagens samtycke.

2 §. Paragrafen innehåller en sedvanlig blankettlagsbestämmelse som gäller sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet och i genomförandeförfarandena som inte hör till området för lagstiftningen genom förordning av statsrådet.

3 §. Paragrafen innehåller en sedvanlig blankettlagsbestämmelse enligt vilken bestämmelser om ikraftträdandet av lagen utfärdas genom förordning av statsrådet. Man behöver föreskriva om ikraftträdandet genom förordning för att lagen ska träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft för Finlands del.

9 Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna ska träda i kraft samtidigt som avtalen träder i kraft för Finlands del, vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Avtalen träder för Finlands del i kraft trettio dagar efter den dag då Finland har deponerat sitt anslutningsinstrument hos Amerikas förenta staters regering.

10 Bifall av Ålands lagting

Enligt 59 § 1 mom. i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) träder en bestämmelse i ett fördrag eller någon annan internationell förpliktelse som Finland ingår eller förbinder sig till och som innehåller en bestämmelse i en fråga som enligt självstyrelselagen för Åland faller inom landskapets behörighet i kraft i landskapet endast om lagtinget ger sitt bifall till den författning genom vilken bestämmelsen sätts i kraft.

Avtalen innehåller inga bestämmelser som enligt självstyrelselagen för Åland hör till landskapet Ålands behörighet. Riket har enligt 27 § 34 punkten i självstyrelselagen för Åland lagstiftningsbehörighet i fråga om försvarsväsendet och gränsbevakningen med beaktande av vad som föreskrivs i 12 § i den lagen, ordningsmaktens verksamhet för tryggnad av statens säkerhet, försvarstillstånd och beredskap inför undantagsförhållanden. Vidare har riket lagstiftningsbehörighet enligt 27 § 10 punkten i den lagen i ärenden som gäller upphovsrätt, patent, mönsterrätt och varumärke. Riket har vidare enligt 27 § 42 punkten i den lagen lagstiftningsbehörighet i fråga om övriga angelägenheter som enligt grundsatserna i självstyrelselagen för Åland ska hänföras till rikets lagstiftningsbehörighet. Följaktligen är det inte nödvändigt att i enlighet med 59 § 1 mom. i självstyrelselagen för Åland inhämta Ålands lagtings bifall till ikraftträdandebestämmelsen.

11 Förhållande till andra propositioner

Denna regeringsproposition har samband med regeringens proposition om godkännande och sättande i kraft av nordatlantiska fördraget och avtalet om status för Nordatlantiska fördragsorganisationen, nationella representanter och organisationens internationella personal

(RP 315/2022 rd), som överlämnades till riksdagen den 5 december 2022 och som godkändes av riksdagen den 1 mars 2023. Nordatlantiska fördraget trädde i kraft för Finlands del den 4 april 2023.

Finland förband sig att ansluta sig också till avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om informationssäkerhet. Syftet med avtalet är att göra det möjligt att utbyta säkerhetsskyddsklassificerad information mellan parterna och att skapa en allmän ram för säkerhetsstandarder och säkerhetsförfaranden. En separat regeringsproposition om godkännande av avtalet lämnades till riksdagen (RP 4/2023 rd), som riksdagen godkände den 20 juni 2023. Avtalet trädde i kraft för Finlands del den 23 augusti 2023.

12 Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning

12.1 Behovet av riksdagens samtycke

Allmänt

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen krävs riksdagens godkännande för fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen eller annars har avsevärd betydelse, eller som enligt grundlagen av någon annan anledning kräver riksdagens godkännande.

Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis hör en bestämmelse till området för lagstiftningen om den berör utövande eller inskränkning av en grundläggande fri- eller rättighet som är skyddad i grundlagen, om bestämmelsen i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, om det enligt grundlagen ska föreskrivas i lag om den sak som bestämmelsen avser eller om det finns gällande bestämmelser om den sak som bestämmelsen gäller eller om det enligt rådande uppfattning i Finland ska föreskrivas om den i lag. Enligt grundlagsutskottet hör en bestämmelse i en internationell förpliktelse på dessa grunder till området för lagstiftningen oavsett om den strider mot eller överensstämmer med en lagbestämmelse i Finland (GrUU 11/2000 rd, s. 2/II, GrUU 12/2000 rd, s. 2/I och GrUU 31/2001 rd).

Sådana bestämmelser i fördrag och andra internationella förpliktelser som gäller grundläggande fri- och rättigheter samt mänskliga rättigheter hör i enlighet med 80 § 1 mom. i grundlagen till området för lagstiftningen (GrUB 4/2004 rd, s. 2/II och GrUB 2/2006 rd, s. 2/II).

Avtalet om ömsesidigt sekretesskydd för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar och avtalets genomförandeförfaranden

I artikel I första stycket i avtalet om uppfinningar föreskrivs det om ömsesidigt sekretesskydd för uppfinningar för vilka patentansökningar har tagits emot med stöd av avtalet. Säkerställandet kan anses omfatta såväl sekretess för den uppfinning som är sekretessbelagd med stöd av avtalet som tystnadsplikt i fråga om den. Dessutom kan skyldigheten att säkerställa sekretessen också anses omfatta iakttagande av de förpliktelser i fråga om informationssäkerhet som tillämpas på informationen. I Finland är myndighetshandlingar enligt huvudregeln offentliga. Var och en har enligt 12 § 2 mom. i grundlagen rätt att ta del av myndigheters offentliga handlingar och upptagningar. Denna rätt kan av tvingande skäl begränsas endast genom lag. Enligt 6 § 1 mom. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska särskilt känsligt informationsmaterial trots offentlighetslagens bestämmelser sekretessbeläggas, om inte annat följer av en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet. Artikel I första stycket hör därmed till området för lagstiftningen.

Artikel I tredje stycket i avtalet och avsnitten F och G i avtalets genomförandeförfaranden innehåller ett bemyndigande för Nordatlantiska fördragsorganisationen att godkänna eventuella ändringar av genomförandeförfarandena. Som en bestämmelse om delegering av behörigheten att ingå avtal hör artikel I tredje stycket och de relevanta delarna av genomförandeförfarandena till området för lagstiftningen.

I artikel II föreskrivs det att sekretessbestämmelserna i artikel I ska tillämpas på framställning av antingen ursprungslandets regering eller patentsökanden. Om patentsökanden begär sekretess i enlighet med artikel I första stycket är det en förutsättning att patentsökanden styrker att ursprungslandets regering har beslutat att sekretessbelägga uppfinningen och att patentsökanden av samma regering har fått tillstånd att lämna in en hemlig patentansökan i landet i fråga. Allmänna bestämmelser om förutsättningarna för ansökan om patent finns i patentlagen. Artikel II hör till området för lagstiftningen.

I artikel III föreskrivs om rätten för regeringen i den mottagande staten att som villkor för säkerställandet kräva att patentsökanden avstår från alla anspråk på ersättning för sådana förluster eller skador som är grundade enbart på att uppfinningen har sekretessbelagts. Genom bestämmelsen har för den mottagande statens regering skapats en rätt att begränsa individens möjligheter att utöva sin rätt till skadestånd och därmed grunderna för individens rättigheter och skyldigheter. Artikel III hör till området för lagstiftningen.

Artikel IV innehåller bestämmelser om upphävande av sekretessåtgärder som införts i enlighet med artikel I och om det förfarande som ska iaktas vid upphävandet. Bestämmelser om giltighetstiden för informationssäkerhetsåtgärder som gäller särskilt känsligt informationsmaterial finns i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet och bestämmelser om upphörande av sekretess för myndighetshandlingar i offentlighetslagen, och därför hör bestämmelsen till området för lagstiftningen.

I artikel VII föreskrivs det om uppsägning av avtalet. Enligt bestämmelsen påverkar uppsägningen av avtalet inte sådana förpliktelser som redan överenskommits eller de rättigheter och befogenheter som tidigare erhållits av signatärparterna på grundval av bestämmelserna i avtalet. Bestämmelsen har ett nära samband med andra bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen och innebär att de förpliktelser som överenskommits och de rättigheter eller befogenheter som erhållits förblir i kraft trots att avtalet sagts upp, och därför hör också själva bestämmelsen till området för lagstiftningen.

I genomförandeförfarandena kompletteras och preciseras bestämmelserna i huvudförpliktelserna i avtalet om uppfinningar och de förfaranden som hänför sig till genomförandet av dem i fråga om säker förmedling av handlingar och korrespondens som hänför sig till patentansökan, klassificering av patentansökningar i motsvarande säkerhetsskyddsklass, användning av patentombud eller någon annan företrädare och dennes behörighet att hantera säkerhetsskyddsklassificerad information, hävande av sekretessåtgärder samt rätt att kräva att patentsökanden som en förutsättning för tillämpning av säkerhetsåtgärden avstår från de ersättningsanspråk som följer av sekretessen och de bestämmelser som hör till eller har beröringspunkter med området för lagstiftningen. Det redogörs för förhållandet mellan sådana punkter i genomförandeförfarandena och den nationella lagstiftningen i motiveringen till artiklarna I, III och IV i avsnitt 7.1.

Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål och avtalets genomförandeförfaranden

Artikel I innehåller definitioner av centrala begrepp i avtalet. Grundlagsutskottet har ansett att sådana bestämmelser som indirekt påverkar tolkningen och tillämpningen av andra materiella bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen, hör också själva till området för lagstiftningen (GrUU 6/2001 rd och GrUU 24/2001 rd). Definitionerna i artikel I inverkar på det angivna sättet på innehållet i och tillämpningen av de materiella bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen och hör således till området för lagstiftningen.

Artikel II innehåller bestämmelser om skyddet av äganderättsligt skyddad teknisk information som utlämnats i förtroende. Enligt 12 § i grundlagen ska bestämmelser om offentlighet för handlingar som innehas av myndigheter utfärdas genom lag. Offentligheten för uppgifter om företags affärs- och yrkeshemligheter i fråga om handlingar som innehas av myndigheter regleras i offentlighetslagen. På motsvarande sätt ska enligt 6 § 1 mom. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet särskilt känsligt informationsmaterial sekretessbeläggas, om inte annat följer av en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet. Artikel II hör följaktligen till området för lagstiftningen.

I artikel III föreskrivs det om skadeståndsförfarandet och valet av tillämplig lag. Enligt 118 § 3 mom. i grundlagen har var och en som har lidit rättskränkning eller skada till följd av en lagstridig åtgärd eller försummelse av en tjänsteman eller någon som sköter ett offentligt uppdrag, enligt vad som bestäms genom lag, rätt att yrka att denne döms till straff samt kräva skadestånd av det offentliga samfundet eller av tjänstemannen eller den som sköter det offentliga uppdraget. Artikel III hör därmed till området för lagstiftningen.

Artikel IV i avtalet och avsnitten VIII och IX i genomförandeförfarandena innehåller ett bemyndigande för Nordatlantiska fördragsorganisationen att godkänna eventuella ändringar av genomförandeförfarandena. Som en bestämmelse om delegering av behörigheten att ingå avtal hör artikeln och dessa avsnitt i genomförandeförfarandena till området för lagstiftningen.

Artikel V.2 innehåller en bestämmelse om den säkerhetsnivå som ska ges den information som avses i artikel V.2. Bestämmelsen hör till området för lagstiftningen, eftersom bestämmelser om de säkerhetsförpliktelser som ska iakttas vid behandlingen av informationen har utfärdats genom lag i Finland.

I artikel IX föreskrivs det om uppsägning av avtalet. Enligt bestämmelsen påverkar uppsägningen av avtalet dock inte sådana förpliktelser som redan överenskommits eller de rättigheter och befogenheter som tidigare erhållits av parterna på grundval av bestämmelserna i avtalet. Bestämmelsen har ett nära samband med andra bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen och innebär att de förpliktelser som redan överenskommits eller de rättigheter och befogenheter som erhållits förblir i kraft trots att avtalet sagts upp, och därför hör också själva bestämmelsen till området för lagstiftningen.

I genomförandeförfarandena kompletteras och preciseras bestämmelserna i huvudförpliktelserna i avtalet om teknisk information och förfarandena för genomförandet av dem. Del II i genomförandeförfarandena innehåller kompletterande punkter om den förklaring som ska fogas till den information som ska överföras eller om någon annan form av angivande av de uppgifter som ska ingå i förklaringen, vilken således har beröringspunkter med området för lagstiftningen. Det redogörs för förhållandet mellan dessa punkter i del II i genomförandeförfarandena och den nationella lagstiftningen i motiveringen till artikel II i avsnitt 7.3.

På ovannämnda grunder innehåller avtalet om uppfinningar och dess genomförandeförfaranden samt avtalet om teknisk information och dess genomförandeförfaranden flera bestämmelser som förutsätter riksdagens godkännande.

12.2 Behandlingsordning

Allmänt

Enligt 95 § i grundlagen sätts de bestämmelser i fördrag och andra internationella förpliktelser som hör till området för lagstiftningen i kraft genom lag. Beslut om godkännande eller uppsägning av en internationell förpliktelse fattas med enkel majoritet och ett lagförslag om sättande i kraft av en internationella förpliktelse behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Om förslaget dock gäller grundlagen eller ändring av rikets territorium eller med hänsyn till Finlands suveränitet betydande överföring av behörighet till Europeiska unionen eller till en internationell organisation eller institution, ska riksdagen, utan att förslaget lämnas vilande, godkänna det med ett beslut som har fattats med minst två tredjedelar av de avgivna rösterna.

Med tanke på behandlingsordningen är de bestämmelser i avtalen och deras genomförandeförfaranden av betydelse som har beröringspunkter med grundlagens bestämmelser om Finlands suveränitet och om skyddet av de grundläggande fri- och rättigheterna.

Delegering av behörighet att ingå avtal

I Natos tekniska avtal har parterna kommit överens om att utarbeta förfaranden för genomförande av avtalen. I avsnitt 7.2 och 7.4 beskrivs dessa bestämmelser om genomförandet av avtalen. Behörigheten att ingå avtal har delegerats till Nordatlantiska rådet enligt artikel I tredje stycket i avtalet om uppfinningar och avsnitten F och G i avtalets genomförandeförfaranden samt enligt artikel IV i avtalet om teknisk information och avsnitten VIII och IX i avtalets genomförandeförfaranden.

Anvisandet av behörigheten att ingå avtal till ett internationellt organ utgör en avvikelse från regleringen i 93 och 94 § i grundlagen: enligt den hör behörigheten att ingå avtal i första hand till republikens president eller statsrådet, och riksdagen deltar i att godkänna förpliktelser.

Finlands grundlag ändrades 2012 så att enligt bestämmelserna i grundlagens 94 § 2 mom. och 95 § 2 mom. ska beslut som med hänsyn till Finlands suveränitet gäller *betydande* överföring av behörighet till Europeiska unionen eller till en internationell organisation eller institution godkännas med minst två tredjedelar av de avgivna rösterna. Däremot är det möjligt att med enkel majoritet besluta om godkännande och ikraftträdande av internationella förpliktelser som innebär överföring av annan än betydande behörighet.

I en regeringsproposition om ändring av grundlagen konstateras det att det vid överföring av riksdagens behörighet vanligen är fråga om sådana internationella avtalsarrangemang där lagstiftningsmakt bara i liten omfattning överförs på en internationell institution i frågor av teknisk natur eller inom mycket begränsade områden, och att beslut om överföring av sådan behörighet framdeles ska kunna fattas med enkel majoritet (RP 60/2010 rd, s. 27). De aktuella avtalsarrangemangen gäller ett relativt snävt och tekniskt specialområde, och nyttjandegraden av dem mellan Natos medlemsstater och organisationer har i själva verket varit låg. De bestämmelser om säkerställande av sekretess som avses i avtalen ska i huvudsak tillämpas hos myndigheterna. I enlighet med vad som anförts ovan i konsekvensbedömningen har de

dessutom betydelse främst endast för företag inom försvarssektorn och ombud som företräder patentsökanden.

I avsnittet om behovet av riksdagens samtycke konstateras det att förfarandena för genomförande av avtalen innehåller vissa punkter som stöder och kompletterar de förpliktelser i huvudavtalet som hör till eller har beröringspunkter med området för lagstiftningen. Utgångspunkten är att de ändringar som hör till området för lagstiftningen ska föreläggas riksdagen för godkännande. Vid granskningen av hur betydelsefull en behörighetsöverföring är bör dock också beaktas grundlagsutskottets nyare tolkningspraxis, enligt vilken den tidigare tolkningslinjen i fråga om överföring av behörigheten att ingå avtal i viss mån har varit ganska stel och formell. Därför måste det med hänsyn till en konsekvent konstitution bedömas på nytt vilken inverkan sådana här behörighetsöverföringar har på suveräniteten genom att man fäster större vikt vid den överförda behörighetens materiella betydelse snarare än frågan om en bestämmelse hör till området för lagstiftning eller inte (GrUB 9/2010 rd och s. 12/II, GrUU 19/2010 rd, s. 5/I).

Avtalens genomförandeförfaranden innehåller punkter som preciserar och stöder förpliktelserna enligt huvudavtalen. Genom punkterna i fråga skapas det för avtalsparterna gemensamma tillvägagångssätt för tillämpningen av bestämmelserna i huvudavtalen. I artikel I tredje stycket i avtalet om uppfinningar begränsas innehållet i genomförandeförfarandena till att gälla endast de förfaranden som kan behövas för att fullgöra den skyldighet att säkerställa sekretess som ingår i artikel I. I artikel IV i Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål begränsas innehållet i genomförandeförfarandena till att gälla genomförandet av avtalet och anges de bestämmelser som förfarandena särskilt ska innehålla. I genomförandeförfarandena kan man således inte avtala om förpliktelser av helt nytt slag eller förpliktelser som väsentligt avviker från bestämmelserna i huvudavtalen. Med beaktande av att innehållet i genomförandeförfarandena har begränsats till att gälla endast genomförandet av huvudavtalen och att de i praktiken endast kan anses komplettera och precisera förpliktelserna enligt huvudavtalen, är den materiella betydelsen av delegeringen enligt regeringens uppfattning inte stor.

Eventuella ändringar i genomförandeförfarandena bereds i arbetsgrupper inom Natos strukturer och ändringsförslagen föreläggs Nordatlantiska rådet för godkännande. Beslutsfattandet i Nordatlantiska rådet sker genom konsensus mellan medlemsstaterna. Som medlem i Nato deltar också Finland i översyner av genomförandeförfarandena för de tekniska avtalen på arbetsgrupps- och kommitténivå och i beslut om godkännande av ändringsförslagen i Nordatlantiska rådet. Ändringar i förfarandena kan således inte heller bli bindande för Finland utan Finlands godkännande.

Med beaktande av motiveringarna ovan är det vid delegeringen av behörigheten att ingå avtal till Nordatlantiska rådet i fråga om godkännande av genomförandeförfaranden inte fråga om en med tanke på suveränitetsbestämmelserna i grundlagen betydande delegering av behörigheten att ingå avtal, utan om utfärdande av sådana närmare bestämmelser om genomförandet av avtalet som är sedvanliga i modern internationell samverkan och om vilka beslut fattas genom konsensus mellan parterna i nordatlantiska fördraget.

Grundlagsutskottet har ansett att det inte har varit ett problem att utfärda tillämpningsföreskrifter av teknisk natur som hör till området för lagstiftningen, men till den del de har hört till området för lagstiftningen har utskottet i regel förutsatt att de sätts i kraft och publiceras (GrUU 19/2010 rd, s. 5/II). Avtalens genomförandeförfaranden innehåller i enlighet med beskrivningen i avsnitt 12.1 vissa punkter som hör till eller har beröringspunkter med området för lagstiftningen. För sådana bestämmelser begärs riksdagens samtycke.

Genomförandeförfarandena tas in i lagarna om sättande i kraft av avtalen och de publiceras tillsammans med Natos tekniska avtal i Finlands författningssamlings fördragsserie. I fortsättningen publiceras ändringar i genomförandeförfarandena godkända genom Nordatlantiska rådets beslut genom ett meddelande av försvarsministeriet i fördragsserien i enlighet med 9 § 2 mom. i lagen om Finlands författningssamling (188/2000).

Förhållandet mellan avtalsbestämmelserna och offentlighetsprincipen

Enligt 12 § i grundlagen är myndigheternas handlingar offentliga, om inte offentligheten av tvingande skäl särskilt har begränsats genom lag. I avtalet om uppfinningar fastställs en ömsesidig skyldighet för de stater som är parter i avtalet att säkerställa sekretessen för uppfinningar som de har bestämt att ska hållas hemliga med hänsyn till det nationella försvarets intressen, när patent på sådana uppfinningar söks i andra stater som är parter i avtalet samt förfarandena för ansökan om patent i sådana situationer fastställs.

På information som avses i en avtalsbestämmelse tillämpas i Finland i första hand lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet, som innehåller en sekretessbestämmelse om särskilt känsligt informationsmaterial. Bestämmelsen är skriven i ovillkorlig form. Således är den information som avses i avtalet i praktiken sekretessbelagda redan enligt den gällande lagstiftningen och genom avtalet utvidgas sekretessplikten således inte utöver vad som föreskrivs om sekretess i 6 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet offentlighetslagen och 24 § 1 mom. offentlighetslagen. Finland förbinder sig att på det sätt som föreskrivs i artikel I i avtalet ömsesidigt respektera den sekretessvilja som de övriga medlemsstaterna i Nato har uttryckt.

I avtalet om teknisk information finns en bestämmelse om att teknisk information som överförs för försvarsändamål ska skyddas som äganderättsligt skyddad teknisk information. Informationen ska behandlas i enlighet med alla ställda villkor och det ska vidtas lämpliga åtgärder som är förenliga med dem för att förhindra att informationen överförs till någon, publiceras eller används obehörigen eller behandlas på något annat sätt som sannolikt skulle orsaka ägaren skada. Bestämmelsen begränsar således offentligheten för den tekniska information som förmedlats för försvarsändamål. Sekretessen för den information som avses i bestämmelsen bedöms dock i enlighet med 24 § 1 mom. i offentlighetslagen och 6 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet och sekretessplikten utvidgas således inte genom bestämmelsen.

Förhållandet mellan sekretessplikten och egendomsskyddet

Enligt bestämmelsen om egendomsskydd i 15 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens egendom tryggad. Immateriella rättigheter med förmögenhetsvärde, såsom upphovsrätt, patenträtt och varumärkesrätt, anses höra till egendomsskyddet enligt 15 § i grundlagen (RP 309/1993 rd, s. 66/II, GrUU 1/1995 rd, s. 1/I och II, GrUU 38/2000 rd, s. 2/I och GrUU 7/2005 rd, s. 2/I). Detta skydd gäller också uppfinningar som kan patenteras (GrUU 28/2005 rd, s. 2). Man kan ingripa i egendom eller begränsa den endast genom lag.

På det sätt som internationella patentöverenskommelser gör möjligt har många stater föreskrivit om nationella förfaranden som avviker från patenteringen av vanliga uppfinningar när det gäller patentering av uppfinningar som är av betydelse för försvaret eller den nationella säkerheten. På grund av staternas sekretessintresse grundar sig ansökan om patent på sekretessbelagda uppfinningar i stället för på internationella ansökningssystem på en landspecifik, nationell patentansökan, vilket syftar till att förhindra att föremålet för uppfinningen avslöjas för aktörer i främmande stater. Beläggandet av en uppfinning med sekretess av ursprungslandets regering

leder i allmänhet också till att patentsökanden inte utan tillstånd av ursprungslandets regering kan ansöka om patent för samma uppfinning i andra stater. I princip tillåter staterna att patent söks för sådana uppfinningar i andra stater endast under förutsättning att också den stat som tar emot patentansökan förbinder sig att sekretessbelägga uppfinningen.

Det aktuella avtalet om uppfinningar förutsätter att den uppfinning för vilken patent med stöd av avtalet söks i Finland har sekretessbelagts av ursprungslandets regering. Patenträtten ger ensamrätt till kommersiellt utnyttjande av uppfinningen och dess ekonomiska avkastning, vars storlek i princip är beroende av offentliggörandet av uppfinningen och utsläppandet av den patenterade produkten på den allmänna marknaden samt av möjligheten att utöva förbudsrätten. Sekretessen för en uppfinning begränsar således avsevärt ensamrätten enligt patenträtten att utnyttja uppfinningen yrkesmässigt och innebär ett ingrepp i patentsökandens egendomsskydd. Sekretessen hindrar sedvanligt yrkesmässigt utnyttjande av uppfinningen, men dock inte sådant yrkesmässigt utnyttjande som sker med iakttagande av de skyldigheter i fråga om sekretess och informationssäkerhet som den myndighet som beslutat om sekretessen har ålagt. Vid bedömningen av förhållandet mellan avtalsbestämmelserna och grundlagen bör det noteras att man ingriper i patentsökandens möjligheter att utnyttja sin uppfinning såväl nationellt som internationellt – och därmed i egendomsskyddet – redan genom den första sekretessbeläggningen av ursprungslandets regering.

Med beaktande av staternas sekretessintressen skapar det aktuella avtalet förutsättningar för att i andra stater som är parter i avtalet ansöka om patentskydd för uppfinningar som ursprungslandets regering har bestämt att ska vara sekretessbelagda och, om ursprungslandets regering senare eventuellt häver sin sekretessplikt, även för sedvanligt yrkesmässigt utnyttjande av uppfinningen i dessa stater. Jämfört med en situation utan avtal där patentsökanden på grund av statens sekretessintresse i princip inte alls har möjlighet att ansöka om patentskydd för sin uppfinning i andra stater, kan tillämpningen av avtalet anses utvidga patentsökandens möjligheter att utnyttja sin uppfinning.

Avtalsförpliktelsen att iaktta sekretess kan därför inte anses begränsa patentsökandens rättigheter i anslutning till egendomsskyddet på ett sätt som skulle medföra ytterligare förluster eller skada för patentsökanden jämfört med den första sekretessbeläggningen av ursprungslandets regering. Vid genomförandet av avtalsförplikterna har den finska myndigheten i egenskap av mottagande stat inte prövningsrätt när det gäller fullgörandet av sekretessplikten enligt artikel I i avtalet och när avtalsförpliktelserna iakttas ingrips det inte i ägarförhållandena.

På de grunder som anförts ovan anser regeringen att avtalsbestämmelserna om sekretess är förenliga med grundlagen.

Ansvar för ämbetsåtgärder

Enligt 118 § 1 mom. i grundlagen svarar en tjänsteman för att hans eller hennes ämbetsåtgärder är lagliga. Enligt 3 mom. i den paragrafen har var och en som har lidit rättskränkning eller skada till följd av en lagstridig åtgärd eller försummelse av en tjänsteman eller någon som sköter ett offentligt uppdrag, enligt vad som bestäms genom lag, rätt att yrka att denne döms till straff samt kräva skadestånd av det offentliga samfundet eller av tjänstemannen eller den som sköter det offentliga uppdraget. Enligt artikel III i avtalet om uppfinningar har den regering som ska säkerställa en uppfinnings sekretess i enlighet med artikel I i avtalet rätt att, som villkor för säkerställandet, kräva att patentsökanden avstår från alla anspråk på ersättning för sådana förluster eller skador som är grundande enbart på att uppfinningen har sekretessbelagts.

Som sådana förluster och skador grundade på sekretess som avses i artikeln kan betraktas ekonomisk förlust som en begränsning av utnyttjandet av patenträtten till en uppfinning medför för patentsökanden. I fråga om finska myndigheter eller andra som sköter offentliga uppdrag är det i artikeln i praktiken fråga om sådana situationer där den som i enlighet med avtalet ansöker om patentskydd i Finland för en sekretessbelagd uppfinning gör kräver ersättning för den ekonomiska vinning som inte erhållits på grund av sekretessen. När en avtalsenlig uppfinning är sekretessbelagd med stöd av en bestämmelse på lagnivå, kan en myndighet eller någon annan som sköter ett offentligt uppdrag inte anses ha förfarit felaktigt eller försummat sina skyldigheter på det sätt som avses i 118 § 1 mom. i grundlagen vid behandlingen av uppfinningen som sekretessbelagd i Finland. Därför är det inte heller fråga om en situation där sökanden i enlighet med 118 § 3 mom. i grundlagen har rätt att kräva skadestånd.

Näringsfrihet för ombud som företräder patentsökande

Utöver förpliktelsen att säkerställa sekretess enligt artikel I första stycket i avtalet om uppfinningar fastställs i förfarandena för genomförande av avtalet en skyldighet för ursprungslandets regering att säkerställa behörigheten för det patentombud eller någon annan företrädare som patentsökanden valt att få åtkomst till säkerhetsskyddsklassificerad information och dennes förmåga att erbjuda tillräcklig fysisk säkerhet för informationen. Företrädandet av en patentsökande förutsätter i praktiken att ombudet iakttar internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet och skaffar de intyg över säkerhetsutredning av person och över säkerhetsutredning av företag som krävs för detta. Enligt grundlagens 18 § 1 mom. har var och en i enlighet med lag rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Avtalet gör det möjligt för patentombud som är verksamma i Finland att delta i uppdrag som gäller patentansökningar som görs i Finland med stöd av avtalet, vilket inte är möjligt utan avtalet. Trots detta kan kravet på att skaffa nödvändiga säkerhetsintyg för att företräda en sådan patentsökande däremot anses begränsa ombudets möjligheter att få uppdrag av dem som ansöker om patent i Finland med avtalet som grund.

Ansökan om patentskydd för utländska uppfinningar i Finland så att de nationella försvarsintressena för Natos medlemsstater skyddas förutsätter att man i Finland ser till att skydda sekretessbelagd säkerhetsskyddsklassificerad information samt att de företag och personer som deltar i hanteringen av sådana ansökningar är pålitliga. En näringsidkare som avses i 1 § 2 mom. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska också i nuläget hemlighålla särskilt känsligt informationsmaterial på det sätt som förutsätts i 6 § 3 mom. i den lagen, om inte något annat följer av en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet. I 11 och 12 § i den lagen föreskrivs om intyg över säkerhetsutredning av person och intyg över säkerhetsutredning av företag. Enligt bestämmelserna ska en sådan säkerhetsutredning av person eller en säkerhetsutredning av företag som förutsätts i en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet göras på det sätt som föreskrivs i säkerhetsutredningslagen. Genom avtalet utvidgas således inte de skyldigheter som näringsidkaren redan har utifrån lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet.

Bestämmelser om uppsägning av avtalen

Vid bedömningen av grundlagsenligheten för Natos tekniska avtal ska uppmärksamhet fästas också vid bestämmelserna om uppsägning av dem. Enligt bestämmelserna om uppsägning påverkar en uppsägning av avtalen inte sådana förpliktelser som redan överenskommits eller de rättigheter och befogenheter som tidigare erhållits av parterna på grundval av bestämmelserna i avtalen. Avtalen och förfarandena för genomförande av dem innehåller på det sätt som anges ovan flera bestämmelser som hör till eller har beröringspunkter med området för lagstiftningen.

Uppsägningsklausulerna håller sådana förpliktelser som redan överenskommits eller de rättigheter och befogenheter som tidigare erhållits i kraft även efter det att avtalen sagts upp. Sådana förpliktelser kan i praktiken vara iakttagande av sekretessen för information om uppfinningar som hänför sig till försvaret och för äganderättsligt skyddad teknisk information som utbyts under avtalets giltighetstid samt iakttagande av kraven på hantering av informationen. Bestämmelserna gäller förpliktelser, rättigheter och befogenheter som uppkommit medan avtalen varit i kraft och Finland kan inte på basis av dem bli bundet till helt nya förpliktelser som uppkommit efter att ett avtal har sagts upp.

Bestämmelser likande bestämmelserna om uppsägning i Natos tekniska avtal är sedvanliga bland annat i överenskommelser om informationssäkerhet. I 15 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet finns bestämmelser om tillämpningen av informationssäkerhetsåtgärder enligt den lagen efter det att sådana överenskommelser som tillämpningen av säkerhetsåtgärder baserar sig på inte längre är i kraft. Enligt 31 § 3 mom. i offentlighetslagen upphör sekretessen för myndighetshandlingar som innehåller uppgifter som är säkerhetsklassificerade enligt lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet i praktiken först när den andra avtalsparten upphäver säkerhetsklassificeringen, vilket kan ske också efter det att Natos tekniska avtal har sagts upp. Dessutom kan information som erhållits med stöd av avtalen oberoende av om Natos tekniska avtal sägs upp vara sekretessbelagd i Finland också med stöd av sekretessbestämmelserna i en överenskommelse om informationssäkerhet som Finland har ingått eller sekretessbestämmelserna i offentlighetslagen. Genom uppsägningsklausulerna utvidgas således inte den gällande regleringen, vilket innebär att de enligt regeringens uppfattning kan godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Slutsats

Natos tekniska avtal och avtalens genomförandeförfaranden kan inte anses innehålla bestämmelser som gäller grundlagen på det sätt som avses i grundlagens 94 § 2 mom., och lagförslagen i propositionen gäller inte heller grundlagen på det sätt som avses i 95 § 2 mom. i den lagen. Avtalen och deras genomförandeförfaranden kan enligt regeringens uppfattning godkännas med enkel majoritet och förslagen till lagar om sättande i kraft av avtalen kan godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm 1

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås det

- 1) att riksdagen godkänner det i Paris den 21 september 1960 upprättade avtalet om ömsesidigt sekretesskydd för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar och dess förfaranden för genomförande av den 7 mars 1962, sådana de lyder ändrade den 5 september 1973, samt
- 2) att riksdagen godkänner Natos i Bryssel det 19 oktober 1970 upprättade avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål och dess förfaranden för genomförande av den 1 januari 1971.

Kläm 2

Eftersom avtalen och deras förfaranden för genomförande innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs riksdagen samtidigt följande lagförslag:

1.

Lag

om avtalet om ömsesidigt sekretesskydd för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar samt förfarandena för genomförande av avtalet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Paris den 21 september 1960 upprättade avtalet om ömsesidigt sekretesskydd för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar samt i förfarandena för genomförande av avtalet av den 7 mars 1962, sådana de lyder ändrade den 5 september 1973, ska gälla som lag, sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Försvarsmyndighet enligt genomförandeförfarandena är i Finland Huvudstaben. Huvudstaben kan för skötseln av de uppgifter som anges i avtalet och i genomförandeförfarandena lämna ut information som den fått inom ramen för avtalet till en sådan enhet inom Försvarsmakten som står under dess tillsyn.

3 §

Patent- och registerstyrelsen ska anteckna en patentansökan som tagits emot inom ramen för avtalet i ett separat sekretessbelagt diarium. I det diarium som avses i 7 § 1 mom. i patentlagen (550/1967) ska för ansökan antecknas ingivningsdagen, ansökningsnumret och kontaktpersonens uppgifter. För en ansökan som lämnats in inom ramen för avtalet fastställs ingivningsdagen, och ansökan behandlas i enlighet med 8 § 4 och 5 mom. i patentlagen. På sådana uppfinningar och handlingar om uppfinningar för vilka sekretessen har säkerställts i enlighet med avtalet och förfarandena för genomförande av avtalet tillämpas inte vad som i 22 § i patentlagen föreskrivs om handlingars offentlighet.

Om sekretessen för en uppfinning upphör innan det har gått 20 år från ingivningsdagen för patentansökan, ska uppfinningens patenterbarhet bedömas och behandlingen av ansökan fortsätta i enlighet med patentlagen. I annat fall ska Patent- och registerstyrelsen underrätta ursprungslandets regering om att patent inte längre kan meddelas i Finland. Då ska de sekretessbelagda handlingarna förstöras, om inte ursprungslandets regering ber att handlingarna ska återlämnas.

För patentansökan ska det betalas en ansökningsavgift. En fastställd årsavgift ska betalas för det avgiftsår som börjar efter det att sekretessen för uppfinningen har upphört och för varje avgiftsår som följer efter det.

4 §

På en patentsökande som inom ramen för avtalet lämnar in en patentansökan i Finland tillämpas inte 12 § i patentlagen, som gäller krav på anlitande av ombud och delgivning av beslut som gäller patentansökan.

Om patentsökanden anlitat ett ombud som ges tillgång till sekretessbelagd information om uppfinningen, tillämpas lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet (588/2004) på ombudet och på ombudets anställda.

5 §

Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet och i förfarandena för genomförande av avtalet som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

2.

Lag

om Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål samt förfarandena för genomförande av avtalet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i Natos i Bryssel den 19 oktober 1970 upprättade avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål samt i förfarandena för genomförande av avtalet av den 1 januari 1971 ska gälla som lag, sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet och i förfarandena för genomförande av avtalet som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Helsingfors den 7 december 2023

Statsminister

Petteri Orpo

Försvarsminister Antti Häkkinen

**AVTAL OM ÖMSESIDIGT
SEKRETESSKYDD FÖR
PATENTSÖKTA
FÖRSVARSLATERADE
UPPFINNINGAR**

Regeringarna i Amerikas förenta stater,
Belgien, Danmark, Frankrike,
Förbundsrepubliken Tyskland, Förenade
kungariket, Grekland, Italien, Kanada,
Luxemburg, Nederländerna, Norge, Portugal
och Turkiet,

parter i nordatlantiska fördraget,
undertecknat i Washington den 4 april 1949,

som önskar främja ekonomiskt samarbete
mellan enskilda parter eller alla parter
regeringar i enlighet med vad som
överenskommits i artikel 2 i fördraget,

som ger akt på det åtagande som de har gjort
i enlighet med artikel 3, att genom
kontinuerlig och effektiv egen beredskap
upprätthålla och utveckla sin individuella
och kollektiva förmåga att stå emot väpnade
angrepp,

som beaktar att sekretessbeläggande av en
försvarsrelaterad uppfinning i ett av
länderna i Nordatlantiska
fördragsorganisationen i allmänhet, om
patent har sökts eller beviljats för den
berörda uppfinningen, medför förbud mot
att söka patent för samma uppfinning i andra
länder, inbegripet länderna i Nordatlantiska
fördragsorganisationen,

som beaktar att den territoriella avgränsning
som följer av detta förbud kan vara till
förfång för patentsökande och därmed
inverka negativt på det ekonomiska

**AGREEMENT FOR THE MUTUAL
SAFEGUARDING OF SECRECY OF
INVENTIONS RELATING TO DEFENCE
AND FOR WHICH APPLICATIONS FOR
PATENTS HAVE BEEN MADE**

The governments of Belgium, Canada,
Denmark, France, the Federal Republic of
Germany, Greece, Italy, Luxembourg, The
Netherlands, Norway, Portugal, Turkey, The
United Kingdom and The United States of
America,

Parties to the North Atlantic Treaty signed
in Washington on 4th April, 1949;

desirous of encouraging economic
collaboration between any or all of their
Governments, as agreed in Article 2 of the
Treaty;

mindful of the undertaking they have
entered into under the terms of Article 3, to
maintain and develop, by means of
continuous and effective self-help, their
individual and

collective capacity to resist armed attack;
considering that the imposition of secrecy
on an invention relating to defence in one
of the North Atlantic Treaty Organization
countries has generally as its corollary,
when a patent has been applied for, or
granted, the prohibition to apply for a patent
for the same invention in other countries,
including North Atlantic Treaty
Organization countries;

considering that the territorial limitation
resulting from this prohibition may cause
prejudice to the applicants for patents and
consequently adversely affect economic
collaboration between North Atlantic Treaty
Organization countries;

samarbetet mellan länderna i Nordatlantiska fördragsorganisationen,

som anser att det för ömsesidigt bistånd är eftersträfvansvärt med ömsesidig överföring av information om försvarsrelaterade uppfinningar och beaktar att detta förbud i vissa fall kan hindra överföringen av sådan information,

som anser att om den regering hos vilken förbudet har sitt ursprung är beredd att tillåta att en patentansökan lämnas in i ett eller flera andra länder i Nordatlantiska fördragsorganisationen kan dessa länders regeringar, förutsatt att även de sekretessbelägger uppfinningen, inte vägra att sekretessbelägga ansökan, och

som beaktar att regeringarna för parterna i nordatlantiska fördraget har kommit överens om ömsesidigt skydd av sådan säkerhetsskyddsklassificerad information som de utbyter sinsemellan,

har kommit överens om följande:

ARTIKEL I

De regeringar som är parter i detta avtal ska säkerställa sekretess för uppfinningar för vilka patentansökningar har tagits emot i enlighet med överenskomna förfaranden och se till att sekretessen säkerställs i de fall där uppfinningarna med hänvisning till det nationella försvarets intresse har sekretessbelagts av den regering, nedan kallad ursprungslandets regering, som först tog emot en patentansökan om uppfinningarna i fråga.

Denna bestämmelse inverkar dock inte på den rätt som ursprungslandets regering har att förbjuda inlämnandet av en patentansökan om uppfinningen till en eller flera andra regeringar som är parter i detta avtal.

considering that mutual assistance makes desirable reciprocal communication of inventions relating to defence and that in some cases such communication may be obstructed by this prohibition;

considering that if the Government originating the prohibition is prepared to authorise the filing of an application for a patent in one or more of the other North Atlantic Treaty Organization countries, provided that the Government of these countries also impose secrecy on the invention, the latter should not be free to refuse to impose secrecy;

considering that provision has been made between the Governments of the Parties to the North Atlantic Treaty for the mutual protection and safeguarding of the classified information they may interchange;

Have agreed as follows:

ARTICLE I

The Governments Parties to this Agreement shall safeguard and cause to be safeguarded the secrecy of inventions for which applications for patents have been received under agreed procedures whenever the secrecy has been imposed on such inventions in the interest of national defence by the Government, hereinafter referred to as the "originating Government", which as the first to receive an application for a patent covering these inventions.

Provided that this provision shall not prejudice the right of the originating Government to prohibit the filing of an application for a patent for the invention with one or more of the other Governments Parties to this Agreement.

The Governments Parties to this Agreement agree to develop such operational procedures as may be required to effectuate this Article.

De regeringar som är parter i detta avtal enas om att utarbeta de förfaranden som kan behövas för den praktiska tillämpningen av denna artikel.

ARTIKEL II

Bestämmelserna i artikel I ska tillämpas på framställning av antingen ursprungslandets regering eller patentsökanden, under förutsättning att den sistnämnde styrker att ursprungslandets regering har beslutat att sekretessbelägga uppfinningen och att patentsökanden av samma regering har fått tillstånd att lämna in en hemlig patentansökan i landet i fråga.

ARTIKEL III

Den regering som ska säkerställa en uppfinnings sekretess i enlighet med artikel I har rätt att, som villkor för säkerställandet, kräva att patentsökanden avstår från alla anspråk på ersättning för sådana förluster eller skador som är grundade enbart på att uppfinningen har sekretessbelagts.

ARTIKEL IV

De sekretessåtgärder som införts i enlighet med artikel I kan upphävas endast på framställning av ursprungslandets regering. Denna ska sex veckor i förväg underrätta de andra berörda regeringarna om sin avsikt att upphäva sina åtgärder.

Ursprungslandets regering ska, med vederbörlig hänsyn till Nordatlantiska fördragsorganisationens säkerhet, i största möjliga utsträckning beakta de framställningar som görs av de andra regeringarna inom dessa sex veckor.

ARTIKEL V

Detta avtal ska inte hindra signatärregeringarna att ingå bilaterala avtal med samma syfte. Detta avtal ska inte påverka gällande bilaterala avtal.

ARTICLE II

The provisions of Article I shall be applied at the request either of the originating Government, or of the applicant for the patent, provided that the latter produces evidence that secrecy has been imposed by the originating Government and that he has received authorisation from that Government to file his application for a secret patent in the country in question.

ARTICLE III

The Government called upon to safeguard the secrecy of an invention under the terms of Article I shall be entitled to demand from the applicant for the patent a waiver of any claim to compensation for loss or damage due solely to the imposition of secrecy on the invention as a condition prerequisite to the application of such safeguard.

ARTICLE IV

The secrecy measures imposed under Article I shall be removed only on the request of the originating Government. This Government shall give the other Governments concerned six weeks' notice of its intention to remove its own measures.

The originating Government shall take into account as far as possible, having due regard to the security of the North Atlantic Treaty Organization, the representations made by other Governments within the said six weeks' period.

ARTICLE V

This Agreement shall not prevent the signatory Governments from entering into bilateral agreements for the same purpose. Existing bilateral agreements shall remain unaffected.

ARTICLE VI

The instruments of ratification or approval of this Agreement shall be deposited as soon as possible with the Government of the

ARTIKEL VI

Instrumenten för ratifikation eller godkännande av detta avtal ska så snart som möjligt deponeras hos Amerikas förenta staters regering, som ska underrätta varje signatärregering om dagen för deponering av varje instrument.

Detta avtal träder i kraft 30 dagar efter det att två signatärparter har deponerat sina ratifikations- eller godkännandeinstrument. Med avseende på varje annan signatärpart träder det i kraft 30 dagar efter det att respektive parts ratifikations- eller godkännandeinstrument har deponerats.

ARTIKEL VII

Detta avtal kan sägas upp av varje avtalsslutande part genom skriftligt meddelande om uppsägning till Amerikas förenta staters regering, som ska underrätta samtliga övriga signatärparter om meddelandet. Uppsägningen får verkan ett år från det att meddelandet mottagits av Amerikas förenta staters regering men påverkar inte sådana förpliktelser som redan överenskommits eller de rättigheter och befogenheter som tidigare erhållits av signatärparterna på grundval av bestämmelserna i detta avtal.

Till bekräftelse härav har undertecknade representanter, därtill vederbörligen befullmäktigade, undertecknat detta avtal.

Upprättat i Paris den 21 september 1960 på engelska och franska språken, vilka båda texter är lika giltiga, i ett enda exemplar som ska deponeras i arkivet hos Amerikas förenta staters regering, som ska sända en vederbörligen bestyrkt kopia till de andra signatärparternas regeringar.

United States of America which will inform each signatory Government of the date of deposit of each instrument.

This Agreement shall enter into force 30 days after deposit by two signatory Parties of their instruments of ratification or approval. It shall enter into force for each of the other signatory Parties 30 days after the deposit of its instrument of ratification or approval.

ARTICLE VII

This Agreement may be denounced by any contracting Party by written notice of denunciation given to the Government of the United States of America which will inform all the other signatory Parties of such notice. Denunciation shall take effect one year after receipt of notification by the Government of the United States of America but shall not affect obligations already contracted and the rights or prerogatives previously acquired by the signatory Parties under the provisions of this Agreement.

In witness whereof the undersigned Representatives duly authorised thereto, have signed this Agreement.

Done in PARIS this 21st day of September, 1960 in the English and French languages, both text being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Government of the United States of America which will transmit a duly certified copy to the Governments of the other signatory Parties.

**IMPLEMENTING PROCEDURES FOR
THE NATO AGREEMENT FOR THE
MUTUAL SAFEGUARDING OF
SECRECY OF INVENTIONS
RELATING TO DEFENCE AND FOR**

**FÖRFARANDEN FÖR
GENOMFÖRANDE AV NATOS
AVTAL OM ÖMSESIDIGT
SEKRETESSKYDD FÖR
PATENTSÖKTA
FÖRSVARRELATERADE
UPPFINNINGAR¹**

1. Föreliggande förfaranden har utformats i enlighet med åtagandet i artikel 1 i Nordatlantiska fördragsorganisationens (Nato) avtal om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar (nedan kallat Natoavtalet), undertecknat i Paris den 21 september 1960, och i överensstämmelse med Natos säkerhetskrav.

2. Förfarandena kan tillämpas endast om

a) både ursprungslandets regering och mottagarlandets regering har rättslig befogenhet att inom sin egen jurisdiktion belägga med sekretess sådana uppfinningar vars röjande kan inverka menligt på landets nationella säkerhet samt att förbjuda sådant röjande,

b) den rättsliga befogenhet som avses i led a (inklusive bemyndigande- och genomförandearrangemang) och de fysiska säkerhetsarrangemangen är ändamålsenliga

**WHICH APPLICATIONS FOR
PATENTS HAVE BEEN MADE¹**

1. The following procedures have been formulated in accordance with the undertaking in Article I of the NATO Agreement for the mutual safeguarding of secrecy of inventions relating to defence and for which applications for patents have been made, signed in Paris on 21st September, 1960, hereinafter referred to as the NATO Agreement and in conformity with NATO security requirements.

2. The procedures can be implemented only if:

a. the government of the country of origin and the government of the receiving country each has legal authority to impose secrecy within its own jurisdiction on inventions, disclosure of which might prejudice its national security and to prohibit any such disclosure;

b. the legal authority to which reference is made in sub-paragraph (a) above (including any enabling and enforcement means) and the arrangements for physical security are adequate and sufficient to safeguard all aspects of the security of the subject matter of the inventions concerned, to a standard not inferior to NATO security requirements from the time when the subject matter of

¹ Denna text innehåller de ändringar som gjordes i den ursprungliga textversionen vid den första och den andra revideringen av genomförandeförfarandena, vilka godkändes av Nordatlantiska rådet den 15 mars 1967 respektive den 5 september 1973.

¹ The present text incorporates the amendments made to the original text as a result of the first and second revisions of the Implementing Procedures⁹ which were approved by the NATO Council on 15th March, 1967 and 5th September, 1973 respectively.

och tillräckliga för att, från den tidpunkt då mottagarlandets regering officiellt får informationen om uppfinningarna till dess att ursprungslandets regering häver sekretessen för informationen, säkerställa att alla aspekter av säkerheten för informationen om de berörda uppfinningarna är skyddade på en nivå som minst motsvarar Natos säkerhetskrav, och

c) ursprungslandets regering kan vidta behövliga åtgärder för att förbjuda obehörigt inlämnande utomlands av ansökningar om patent för sådana uppfinningar vars röjande kan inverka menligt på den nationella säkerheten och för att efter egen bedömning tillåta att patent söks utomlands för sådana uppfinningar som omfattas av sekretessåtgärder.

FÖRFARANDEN

A. ALLMÄNNA VILLKOR OCH KRAV

De patentansökningar som en medlemsstat i Nato får från en annan medlemsstat åtföljda av en framställning om sekretessbeläggande i enlighet med Natoavtalet ska beläggas med sekretess i mottagarlandet och tilldelas en säkerhetsskyddsklassificering som minst motsvarar den som de tilldelats i ursprungslandet², om

1. framställningen om sekretessbeläggande av patentansökan lämnas in av ursprungslandets försvarsmyndighet eller av någon annan på dess vägnar eller av patentsökanden och åtföljs av ett tillstånd som utfärdats av försvarsmyndigheten eller på dess vägnar,

2. ursprungslandets försvarsmyndighet eller någon annan på dess vägnar tillhandahåller ett intyg om att den uppfinning som

the inventions is received officially by the government of the receiving country until its release from secrecy by the government of the country of origin and

c. adequate measures are available to the government of the country of origin to prohibit the unauthorised filing abroad of applications for patents in respect of inventions, disclosure of which might prejudice national security, and to authorize within its discretion the filing abroad of applications for patents in respect of inventions subject to secrecy restrictions.

PROCEDURES

A. GENERAL CONDITIONS AND REQUIREMENTS

Applications for patents received in one NATO country from another with a request that they be placed in secrecy under the provisions of the NATO Agreement shall be placed in secrecy in the receiving country and shall be accorded a degree of security classification at least equal to the degree of security classification given to them by the country of origin², provided that:

(1) the request for secrecy of the patent application is received from or on behalf of a Defence Agency of the government of the originating country or from the Applicant accompanied by a permit from or on behalf of the Defence Agency;

(2) a certificate is furnished by or on behalf of a Defence Agency of the government of the country of origin that the invention, the subject of the patent application, has been placed in secrecy for defence purposes and specifying the security classification assigned by that country;

² Se i fråga om detta avsnitt jämförelsetabellen i bilaga 3.

² In this Section, reference should be made to the comparative table at Appendix 3

patentansökan avser är sekretessbelagd av försvarsskäl och om vilken säkerhetsskyddsklassificering som fastställts av landet i fråga,

3. patentmyndigheten³ i mottagarlandet får alla handlingar och all korrespondens som avser patentansökan endast genom officiellt erkända och tillräckligt säkra kommunikationskanaler.

a) En försvarsmyndighet i ursprungslandet ska säkerställa att alla handlingar som avser ansökan översänds på diplomatisk väg till ursprungslandets ambassad i mottagarlandet.

b) Om sökanden önskar eller måste företrädas av ett patentombud, en advokat eller någon annan företrädare, ska ambassaden genom den behöriga myndigheten i mottagarlandet förvissa sig om att patentombudet, advokaten eller företrädaren har vederbörlig behörighet enligt vilken denne

i) kan få åtkomst till säkerhetsskyddsklassificerad information och

ii) bedöms kunna erbjuda tillräcklig fysisk säkerhet för den.

c) Om den behöriga myndigheten meddelar att patentombudet, advokaten eller företrädaren har vederbörlig behörighet i enlighet med punkt 3 b, ska ambassaden översända handlingarna i enlighet med

(3) all documents, papers and correspondence relevant to the filing of the patent application are received in the Patent Office³ of the receiving country solely through officially recognised adequately secure communication channels.

a. A Defence Agency of the government of the country of origin shall ensure that all documents relevant to the application are transmitted to that government's Embassy in the receiving country, through diplomatic channels.

b. If the Applicant wishes to be represented or must be represented by a Patent Agent, Attorney or other representative the Embassy will ascertain from the appropriate Agency of the receiving country whether such Patent Agent, Attorney or other representative is duly authorised:

i. to have access to classified subject matter and

ii. as being able to provide adequate physical security therefore.

c. If the appropriate Agency advises that the Patent Agent, Attorney or other representative is duly authorised in accordance with paragraph 3(b) above, the Embassy shall transmit the documents in accordance with the security regulations and practices of the receiving country.

d. If the appointed Patent Agent, Attorney or other representative is not duly authorised and if it is considered that he cannot be duly authorised within the time available for

³ I dessa förfaranden avses med patentmyndigheten respektive lands officiella nationella myndighet som föreskrivs i artikel 12 i Pariskonventionen av den 20 mars 1883 för skydd av den industriella äganderätten och som tar emot och behandlar ansökningar om patent för

³ Wherever it appears in these procedures "Patent Office" means the official national agency in each country, provided for in Article 12 of the Union Convention of Paris, dated 20th March, 1883, for the protection of industrial property, which accepts and processes applications for patents for inventions in accordance with the national laws and regulations of the country concerned.

mottagarlandets säkerhetsföreskrifter och säkerhetspraxis.

d) Om det patentombud, den advokat eller den företrädare som utsetts inte har vederbörlig behörighet och inte anses kunna få det inom tiden för inlämnande av ansökan, ska ambassaden underrätta ursprungslandets försvarsmyndighet, som ska be sökanden att utse ett annat patentombud, en annan advokat eller en annan företrädare i stället för det eller den tidigare utsedda.

e) Efter att ett annat patentombud, en annan advokat eller en annan företrädare, som har vederbörlig behörighet i enlighet med punkt 3 b, har utsetts ska ambassaden översända handlingarna i enlighet med mottagarlandets säkerhetsföreskrifter och säkerhetspraxis.

f) Det patentombud, den advokat eller den företrädare som utsetts kan därefter lämna in en ansökan till patentmyndigheten i mottagarlandet i enlighet med det landets säkerhetsföreskrifter och säkerhetspraxis.

g) Ovanstående bestämmelser utesluter inte att en sökande kan lämna in en ansökan utan att anlita ett patentombuds, en advokats eller en annan företrädares tjänster i länder där detta är tillåtet enligt nationella lagar och andra författningar. Översändandet av de handlingar som avser ansökan ska inom mottagarlandet ske i enlighet med det landets säkerhetsföreskrifter och säkerhetspraxis.

4. Som stöd för bedömningen av uppfinningen utifrån försvarsintressen ska mottagarlandets behöriga försvarsmyndighet i enlighet med mottagarlandets säkerhetsföreskrifter och säkerhetspraxis tillhandahålla en kopia av patentskriften med eventuella bifogade ritningar och av den sammanfattning och de patentkrav som ingår i den patentansökan som lämnats in till patentmyndigheten i mottagarlandet samt uppgift om patentansökans inlämningsdag

filing the application, the Embassy shall so inform the Defence authority of the Applicant's government, who shall invite the Applicant to select another Patent Agent, Attorney or other representative to be appointed in place of the one formerly appointed.

e. After another Patent Agent, Attorney or other representative duly authorized in accordance with paragraph 3(b) above, has been selected the Embassy shall transmit the documents in accordance with the security regulations and practices of the receiving country.

f. The selected Patent Agent, Attorney or other representative can then file the application in the Patent Office of the receiving country in accordance with the security regulations and practices of that country.

g. The foregoing provisions do not exclude the possibility of an Applicant making application without employing the services of a Patent Agent, Attorney or other representative in any country where national legislation and regulations permit. The transmission of the relevant documents within the receiving country must be in accordance with the security regulations and practices of that country

(4) To assist in evaluating the invention for defence interests, an appropriate Defence Agency of the receiving government is furnished, in accordance with the security regulations and practices of the receiving country, with a copy of the specification and any drawings annexed thereto, and of the resumé and claims included in the patent application filed in the Patent Office of the receiving country and the filing date and serial number of the patent application. This copy is furnished for information only without prejudice to any rights of the Applicant.

(5) If the receiving government so requires, the Applicant shall furnish to the

och serienummer. Denna kopia tillhandahålls endast för kännedom och påverkar inte sökandens rättigheter.

5. Om mottagarlandets regering kräver det, ska sökanden skriftligen meddela ursprungslandets regering att sökanden avstår från alla anspråk på ersättning för sådana förluster eller skador som är grundade enbart på att mottagarlandets regering har sekretessbelagt uppfinningen, när sekretessbeläggandet skett med stöd av bestämmelserna i Natoavtalet, så att detta meddelande kan översändas till mottagarlandets behöriga myndighet i enlighet med artikel III i Natoavtalet.

B. KORRESPONDENS SOM AVSER ANSÖKAN

All korrespondens som avser en ansökan inom ramen för dessa förfaranden ska förmedlas endast genom de säkra kanaler som angetts för den ursprungliga patentansökan, med undantag för korrespondens som uteslutande avser betalning av skatter och avgifter, förutsatt att denna korrespondens inte innehåller någon information om den uppfinning som ansökan avser. Andra icke säkerhetskyddsklassificerade officiella meddelanden (till exempel om förlängning av tidsfrister eller liknande meddelanden) kan den utländska patentmyndigheten efter egen bedömning sända direkt till sökanden eller dennes behöriga företrädare utan särskilda säkerhetsarrangemang.

C. HÄVANDE AV SEKRETESS

Ursprungslandets regering ska meddela mottagarländernas respektive behöriga försvarsmyndighet om sin avsikt att i enlighet med artikel IV i Natoavtalet häva sina sekretessåtgärder. Om ursprungslandets regering häver sekretessen efter utgången av den period på sex veckor som föreskrivs i avtalet, ska den omedelbart underrätta mottagarländernas respektive behöriga försvarsmyndighet om detta, varefter mottagarländernas regeringar ska häva

government of origin, with a view to its being transmitted to the appropriate Agency of the receiving government in accordance with Article III of the NATO Agreement, a waiver in writing of any claim to compensation for loss or damage due solely to the imposition of secrecy on the invention by the receiving government when imposed under provisions of the NATO Agreement.

B. CORRESPONDENCE RELATING TO THE APPLICATION

All correspondence relating to the application under these procedures shall pass only through the same secure channels as specified for the original patent application, excepting correspondence exclusively relating to payments of taxes and fees provided that such correspondence contains no information pertaining to the invention, the subject of the application. Other unclassified formal notification (such as extension of time limits or similar notices) may be sent by the foreign Patent Office at its discretion directly to the Applicant or his authorised representative without any special security arrangements.

C. REMOVAL OF SECRECY

The notice of the government of the country of origin of its intention to remove its own measures of secrecy in accordance with Article IV of the NATO Agreement shall be addressed to the appropriate Defence Agency of the governments of the receiving countries. If after the six weeks period provided for in the above agreement the government of the country of origin removes secrecy it will immediately so inform the appropriate Defence Agency of the governments of the receiving countries, which governments will then remove secrecy measures. The titles and addresses of the national agencies of the receiving countries to which the announcement concerning the removal of secrecy should be forwarded are listed in Appendix 2(c).

sekretessåtgärder. Namnen på och adresserna till mottagarländernas nationella myndigheter som ska underrättas om hävandet av sekretessen anges under c i bilaga 2.

D. NATIONELLA BESTÄMMELSER

Eventuella nationella förfaranderegler som utarbetas i tillägg till föreliggande förfaranden ska vara förenliga med dem.

Tillämpliga nationella lagar och andra författningar anges i bilaga 1, och namnen på och adresserna till de behöriga försvarsmyndigheterna och patentmyndigheterna och deras särskilda avdelningar för uppfinningar och patentansökningar som omfattas av sekretessåtgärder anges under a och b i bilaga 2.

Alla regeringar ska utan dröjsmål underrätta övriga regeringar och Natos internationella stab om alla eventuella ändringar i sina lagar och andra författningar som ligger till grund för de förfaranderegler som avses ovan och då också ange dels ändringarnas inverkan på föreliggande förfaranden, dels alla eventuella ändringar av namnen och adresserna i bilaga 2.

E. TILLÄMPNING

När en regering som är part i Natoavtalet kan genomföra förfarandena och avser att tillämpa dem ska den underrätta Natos generalsekreterare, som omedelbart ska meddela alla andra regeringar som är parter om detta. Dessa förfaranden ska från och med dagen för meddelandet tillämpas mellan den regeringen och varje annan regering i fråga om vilken generalsekreteraren redan har lämnat sådana meddelanden.

F. REVIDERINGAR

D. NATIONAL PARTICULARS

Any national rules of procedure which may be formulated in amplification of the procedures contained herein must be compatible with these procedures.

Appropriate national laws and regulations are listed in Appendix 1 and titles and addresses are furnished in Appendix 2(a) and (b) of the appropriate Defence Authorities and Patent Offices, and their special departments for handling inventions and patent applications subject to secrecy measures.

All governments will notify the other governments and the International Staff of NATO promptly of any change in their laws and regulations on which the foregoing procedures are based pointing out the effect of the changes on these procedures and any changes in the titles and addresses in Appendix 2.

E. APPLICATION

When a government party to the NATO Agreement is able to implement the procedures and intends to apply them, it will so inform the Secretary General of NATO who will notify immediately all other government parties. These procedures shall be applicable at the date of this notification between this government and any of the other governments for which the Secretary General has already given such notification.

F. REVISIONS

These procedures shall be examined by the relevant Working Group of the North Atlantic Treaty Organization for possible revisions once every two years from the date of approval by the North Atlantic Council or whenever specifically requested by one of the participating governments.

Dessa förfaranden ska med avseende på eventuella revideringar granskas av Natos behöriga arbetsgrupp vartannat år räknat från den dag då de godkänkts av Nordatlantiska rådet eller när någon av de deltagande regeringarna särskilt begär det.

G. GODKÄNNANDE

Dessa förfaranden godkändes av Nordatlantiska rådet den 7 mars 1962 på engelska och franska språken, vilka båda texter är lika giltiga⁴.

NATOS AVTAL OM ÖVERFÖRING AV TEKNISK INFORMATION FÖR FÖRSVARSAÄNDAMÅL

Regeringarna i Amerikas förenta stater, Belgien, Danmark, Frankrike, Förbundsrepubliken Tyskland, Förenade kungariket, Grekland, Italien, Kanada, Luxemburg, Nederländerna, Norge, Portugal och Turkiet;

Parter i nordatlantiska fördraget, undertecknat i Washington den 4 april 1949;

Som beaktar att parterna enligt artikel III i nordatlantiska fördraget genom egen beredskap och ömsesidigt bistånd ska upprätthålla och utveckla sin individuella och kollektiva förmåga att stå emot väpnade angrepp;

Som beaktar att sådan förmåga kan utvecklas bland annat genom överföring mellan regeringar som är parter och Natoorgan av äganderättsligt skyddad teknisk information till stöd för försvarsinriktad forskning, utveckling och produktion av militär utrustning och försvarsmateriel;

G. APPROVAL

These procedures were approved by the North Atlantic Council on 7th March, 1962, in the English and French languages, both texts being equally authentic⁴.

NATO AGREEMENT ON THE COMMUNICATION OF TECHNICAL INFORMATION FOR DEFENCE PURPOSES

The Governments of Belgium, Canada, Denmark, France, the Federal Republic of Germany, Greece, Italy, Luxembourg, the Netherlands, Norway, Portugal, Turkey, the United Kingdom and the United States of America;

Parties to the North Atlantic Treaty signed in Washington in 4th April, 1949;

Considering that Article III of the North Atlantic Treaty provides that the Parties will maintain and develop their individual and collective capacity to resist armed attack by means of self-help and mutual assistance;

Considering that such capacity could be developed inter alia by the communication among Governments Parties and NATO Organizations of proprietary technical information to assist in defence research, development and production of military equipment and material;

Considering that rights of owners of proprietary technical information thus

⁴ Se fotnoten till rubriken för dessa förfaranden.

⁴ See footnote to the title of these procedures.

Som beaktar att de rättigheter som ägare till sådan äganderättsligt skyddad teknisk information som överförs på detta sätt har bör erkännas och skyddas;

Har kommit överens om följande bestämmelser:

ARTIKEL I

I detta avtal:

a) avses med "för försvarsändamål" för stärkande av den individuella eller kollektiva försvarsförmågan hos parterna i nordatlantiska fördraget antingen i enlighet med nationella, bilaterala eller multilaterala program eller vid genomförande av Nordatlantiska fördragsorganisationens (Nato) forsknings-, utvecklings-, produktions- eller logistikprojekt,

b) avses med "ägarerättsligt skyddad teknisk information" sådan information av teknisk art som är tillräckligt konkret för att kunna användas, som är användbar inom industrin och som är känd endast för informationens ägare och för av denne invigda personer och som därmed inte är offentligt tillgänglig; ägarerättsligt skyddad teknisk information kan omfatta till exempel uppfinningar, ritningar, sakkunskap och data,

c) avses med "Natoorgan" Nordatlantiska rådet eller något av dess underordnade civila och militära organ, inklusive internationella militära högkvarter, på vilket bestämmelserna i antingen avtalet om status för Nordatlantiska fördragsorganisationen, nationella representanter och organisationens internationella personal, undertecknat i Ottawa den 20 september 1951, eller protokollet om status för internationella militära högkvarter som inrättats i enlighet med nordatlantiska fördraget, undertecknat i Paris den 28 augusti 1952, är tillämpliga,

d) avses med "ursprungsregering eller ursprungsorgan" den regering som är part i detta avtal eller det Natoorgan som först

communicated should be recognized and protected;

Have agreed on the following provisions:

ARTICLE I

For the purpose of this Agreement:

(a) the term "for defence purposes" means for strengthening the individual or collective defence capabilities of the Parties to the North Atlantic Treaty either under national, bilateral or multilateral programmes, or in the implementation of NATO research, development, production or logistics projects;

(b) the term "proprietary technical information" means information which is technical in character, sufficiently explicit for use and has utility in industry, and which is known only to the owner and persons in privity with him and therefore not available to the public. Proprietary technical information may include, for example, inventions, drawings, know-how and data;

(c) the term "NATO Organization" means the North Atlantic Council and any subsidiary civilian or military body, including International Military Headquarters, to which apply provisions of either the Agreement on the Status of the North Atlantic Treaty Organization, National Representatives and International Staff signed in Ottawa on the 20th of September, 1951, or the Protocol on the Status of International Military Headquarters set up pursuant to the North Atlantic Treaty, signed in Paris on the 28th August, 1952;

(d) the term "Government or Organization of Origin" means the Government Party to this Agreement or NATO Organization first communicating technical information as being proprietary;

överför teknisk information som äganderättsligt skyddad,

e) avses med "mottagare" regering som är part i detta avtal eller Natoorgan som tar emot teknisk information som överförs som äganderättsligt skyddad antingen direkt av ursprungsregeringen eller ursprungsorganet eller genom en annan mottagare,

f) avses med "utlämnande i förtroende" utlämnande av teknisk information till ett begränsat antal personer som förbinder sig att inte utlämna informationen vidare annat än i enlighet med de villkor som angetts av ursprungsregeringen eller ursprungsorganet,

g) avses med "obehörigt utlämnande" överföring av äganderättsligt skyddad teknisk information i strid med de villkor i enlighet med vilka informationen överfördes till mottagaren,

h) avses med "obehörig användning" användning av äganderättsligt skyddad teknisk information utan att först inhämta tillstånd eller i strid med de villkor i enlighet med vilka informationen överfördes till mottagaren.

ARTIKEL II

A. När ursprungsregeringen eller ursprungsorganet för försvarsändamål överför teknisk information till en eller flera mottagare som äganderättsligt skyddad teknisk information, ska varje mottagare om inte annat följer av punkt B i denna artikel ansvara för att informationen skyddas som äganderättsligt skyddad teknisk information som utlämnats i förtroende. Mottagaren ska behandla den tekniska informationen i enlighet med alla ställda villkor och vidta lämpliga åtgärder som är förenliga med dem för att förhindra att informationen överförs till någon, publiceras eller används obehörigen eller behandlas på något annat sätt som sannolikt skulle orsaka ägaren skada. Om mottagaren önskar att de ställda villkoren ska ändras ska denne, om inte något annat har överenskommit, rikta en framställning om detta till den

(e) the term "Recipient" means Government Party to this Agreement or any NATO Organization receiving technical information communicated as proprietary either directly by the Government or Organization of Origin or through another Recipient;

(f) the term "disclosure in confidence" means disclosure of technical information to a limited number of persons who undertake not to disclose the information further except under the conditions specified by the Government or Organization of Origin;

(g) the term "unauthorized disclosure" refers to any communication of proprietary technical information which is not in accordance with the conditions under which it was communicated to the Recipient;

(h) the term "unauthorized use" refers to any use of proprietary technical information made without prior authorization or not in accordance with the conditions under which it was communicated to a Recipient.

ARTICLE II

A. When for defence purposes, technical information is communicated by a Government or Organization of Origin, to one or more Recipients as proprietary technical information, each Recipient shall, subject to the provisions of paragraph B of this Article, be responsible for safeguarding this information as proprietary technical information which has been disclosed in confidence. The Recipient shall treat this technical information in accordance with any conditions imposed and take appropriate steps compatible with these conditions to prevent this information from being communicated to anyone, published or used without authorization or treated in any other manner likely to cause damage to the owner. If a Recipient should desire to have the imposed conditions modified, this Recipient shall, unless otherwise agreed, address any request to this effect to the Government or Organization of Origin from which the

ursprungsregering eller det ursprungsorgan som den äganderättsligt skyddade tekniska informationen har mottagits från.

B. Om mottagaren konstaterar att någon del av den tekniska information som överförs till denne som äganderättsligt skyddad teknisk information redan vid tidpunkten för överföringen var i dennes besittning eller fanns tillgänglig för denne eller då var eller vid någon tidpunkt blir allmänt tillgänglig, ska mottagaren i den mån säkerhetskraven tillåter så snart som möjligt underrätta ursprungsregeringen eller ursprungsorganet om detta och vid behov tillsammans med utlämnaren komma överens om lämpliga arrangemang för att bevara konfidentialiteten, upprätthålla försvarets säkerhet och återlämna handlingar.

C. Ingen bestämmelse i detta avtal ska anses utgöra en begränsning av det försvar som en mottagare har tillgång till vid eventuella meningsskiljaktigheter till följd av en eventuell överföring av teknisk information.

ARTIKEL III

A. Om ägaren till äganderättsligt skyddad teknisk information som har överförts för försvarsändamål lider skada till följd av att mottagaren eller någon som mottagaren har lämnat ut informationen till obehörigen lämnat ut eller använt den, ska mottagaren betala ersättning till ägaren:

– i överensstämmelse med mottagarens nationella lagstiftning, om det är fråga om en regering,

– i överensstämmelse med lagstiftningen i det land där huvudkvarteret för Natoorganet i fråga finns, om det är fråga om ett Natoorgan och om de berörda parterna inte har kommit överens om något annat.

Sådan ersättning ska betalas antingen direkt till ägaren eller till ursprungsregeringen eller ursprungsorganet, om den sistnämnda själv betalar ersättning till ägaren. I det senare

proprietary technical information was received.

B. If a Recipient ascertains that any part of the technical information communicated to it as proprietary technical information was, at the time of the communication, already in its possession or available to it, or was then or at any time becomes available to the public, the Recipient shall, so far as security requirements permit, notify the Government or Organization of Origin of that fact as soon as possible and if necessary make any appropriate arrangements with the latter for continuation of confidence, for maintenance of defence security and for return of documents.

C. Nothing in this Agreement shall be considered as limiting any defence available to a Recipient in any disagreement resulting from any communication of technical information.

ARTICLE III

A. If the owner of proprietary technical information which has been communicated for defence purposes suffers damage through unauthorized disclosure or use of the information by a Recipient or anyone to whom this Recipient has disclosed the information, this Recipient shall compensate the owner:

- when it is a government, in conformity with the national law of this Recipient;

- when it is a NATO Organization unless otherwise agreed by the parties concerned, in conformity with the laws of the country in which the Headquarters of this Organization is located.

Such compensation shall be made either directly to the owner or to the Government or Organization of Origin if the latter itself compensates the owner. In the latter case, the amount to be paid by the Recipient will

fallet påverkar det ersättningsbelopp som betalas av ursprungsregeringen eller ursprungsorganet inte det belopp som mottagaren ska betala, om inte något annat överenskommits.

B. Mottagarna och ursprungsregeringen eller ursprungsorganet ska, i den mån deras säkerhetskrav tillåter det, tillhandahålla varandra all tillgänglig bevisning och information samt på andra lämpliga sätt hjälpa varandra att fastställa skadan och ersättningen.

C. På framställning av en regering som är part i detta avtal eller av ett berört Natoorgan kan en rådgivande kommitté som består enbart av representanter för de involverade regeringarna och Natoorganen inrättas för att utreda och undersöka bevis och för att rapportera till de berörda parterna om den eventuella skadans orsak, art och omfattning. Kommittén får begära att Natos generalsekreterare utser en medlem av Internationella staben till medlem av kommittén som observatör eller som representant för generalsekreteraren.

D. Ingen bestämmelse i denna artikel ska inverka menligt på de rättigheter som den skadelidande ägaren kan ha gentemot en regering eller ett Natoorgan.

ARTIKEL IV

De regeringar som är parter i detta avtal ska inom Nordatlantiska rådet utarbeta förfaranden för genomförande av detta avtal. Dessa förfaranden ska särskilt innehålla bestämmelser om:

a) överföring, mottagande och användning av äganderättsligt skyddad teknisk information inom ramen för detta avtal,

b) Natoorgans deltagande i överföring, mottagande och användning av äganderättsligt skyddad teknisk information,

not be affected by the amount of compensation paid by the Government or Organization of Origin, unless otherwise agreed.

B. Recipients and the Government or Organization of Origin, so far as their security requirements permit, shall furnish each other with any evidence and information available and accord other appropriate assistance to determine damage and compensation.

C. At the request of a Government Party to this Agreement or a NATO Organization concerned; an Advisory Committee composed solely of representatives of the Governments and NATO Organizations involved in the transaction may be created to investigate and examine evidence and report to the parties concerned on the origin, nature and scope of any damage. This Committee may request the Secretary General of the North Atlantic Treaty Organization to designate a member of the International Staff to be a member of the Committee as an observer or as a representative of the Secretary General.
D. Nothing in this Article shall impair any rights that the injured owner may have against any Government or NATO Organization.

ARTICLE IV

The Governments Parties to this Agreement shall develop within the North Atlantic Council procedures for the implementation of this Agreement. In particular these Procedures shall contain provisions governing:

(a) the communication, receipt and use of proprietary technical information under this Agreement;

(b) the participation of NATO Organizations in the communication, receipt and use of proprietary technical information;

c) inrättandet av och verksamheten inom den rådgivande kommitté som avses i artikel III.C,

d) framställningar om ändring av villkoren för äganderättsligt skyddad teknisk information i enlighet med artikel II.A.

ARTIKEL V

1. Ingen bestämmelse i detta avtal ska tolkas som att den påverkar säkerhetsåtaganden mellan regeringar som är parter i detta avtal.

2. Varje mottagare ska för all äganderättsligt skyddad teknisk information som gjorts tillgänglig för den enligt villkoren i detta avtal fastställa en säkerhetsnivå som minst motsvarar den som fastställts för den tekniska informationen i fråga av ursprungsregeringen eller ursprungsorganet.

ARTIKEL VI

1. Inga bestämmelser i detta avtal ska hindra de regeringar som är parter från att fortsätta tillämpa befintliga avtal eller ingå nya avtal med varandra för samma ändamål.

2. Ingen bestämmelse i detta avtal ska tolkas som att den påverkar bestämmelserna i Natos avtal om ömsesidigt sekretesskydd för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar undertecknat i Paris den 21 september 1960.

ARTIKEL VII

Ingen bestämmelse i detta avtal ska vara tillämplig på överföring eller användning av teknisk information om kärnenergi.

ARTIKEL VIII

A. Instrumenten för ratifikation eller godkännande av detta avtal ska så snart som möjligt deponeras hos Amerikas förenta staters regering, som ska underrätta varje signatärregering och Natos

(c) the creation and operation of the Advisory Committee provided for in Article III.C, above;

(d) requests for changes of conditions imposed on proprietary technical information, as envisaged by Article II.A, above.

ARTICLE V

1. Nothing in this Agreement shall be interpreted as affecting security commitments between or amongst Governments Parties to this Agreement.

2. Each Recipient shall accord to all proprietary technical information made available to it under the terms of this Agreement at least the same degree of security as that technical information has been accorded by the Government or Organization of Origin.

ARTICLE VI

1. Nothing in this Agreement shall prevent the Governments Parties from continuing existing agreements or entering into new agreements among themselves for this same purpose.

2. Nothing in this Agreement shall be interpreted as affecting the provisions of the NATO Agreement for the Mutual Safeguarding of Secrecy of Inventions relating to Defence and for which Applications for Patents have been made, signed in Paris on the 21st of September, 1960.

ARTICLE VII

Nothing in this Agreement shall apply to the communication or use of technical information relating to atomic energy.

ARTICLE VIII

A. The instruments of ratification or approval of this Agreement shall be

generalsekreterare om dagen för deponering av varje instrument.

Detta avtal träder i kraft 30 dagar efter det att två signatärparter har deponerat sina ratifikations- eller godkännandeinstrument. Med avseende på varje annan signatärpart träder det i kraft 30 dagar efter det att respektive parts ratifikations- eller godkännandeinstrument har deponerats.

B. Nordatlantiska rådet ska fastställa vilken dag detta avtal börjar eller upphör att gälla för Natoorgan.

ARTIKEL IX

En part får upphöra att vara part i detta avtal ett år efter det att den har lämnat sitt meddelande om uppsägning till Amerikas förenta staters regering, som ska underrätta de övriga signatärregeringarna och Natos generalsekreterare om depositionen av varje meddelande om uppsägning. En uppsägning ska dock inte påverka sådana förpliktelser som redan överenskommits eller de rättigheter och befogenheter som tidigare erhållits av parterna på grundval av bestämmelserna i detta avtal.

Till bekräftelse härav har undertecknade representanter, därtill vederbörligen befullmäktigade, undertecknat detta avtal.

Upprättat i Bryssel den 19 oktober 1970 på engelska och franska språken, vilka båda texter är lika giltiga, i ett enda exemplar som ska deponeras i arkivet hos Amerikas förenta staters regering, som ska sända en vederbörligen bestyrkt kopia till de andra signatärregeringarna och till Natos generalsekreterare.

FÖRFARANDE FÖR GENOMFÖRANDE AV NATOS AVTAL OM ÖVERFÖRING AV TEKNISK INFORMATION FÖR FÖRSVARSÄNDAMÅL

I ALLMÄNT

deposited as soon as possible with the Government of the United States of America which will inform each signatory Government and the NATO Secretary General of the date of deposit of each instrument.

This Agreement shall enter into force 30 days after deposit by two signatory Parties of their instruments of ratification or approval. It shall enter into force for each of the other signatory Parties 30 days after the deposit of its instruments of ratification or approval.

B. The North Atlantic Council will fix the date on which the present Agreement will begin or will cease to apply to NATO Organizations.

ARTICLE IX

Any Party may cease to be a party to this Agreement one year after its notice of denunciation has been given to the Government of the United States of America, which will inform the other signatory Governments and the Secretary General of the North Atlantic Treaty Organization of the deposit of each notice of denunciation. Denunciation shall not, however, affect obligations already contracted and the rights or prerogatives previously acquired by Parties under the provisions of this Agreement.

In witness whereof the undersigned representatives duly authorized thereto, have signed this Agreement.

Done in Brussels this 19th day of October 1970 in the English and French languages, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Government of the United States of America, which will transmit a duly certified copy to the other signatory Governments and to the Secretary General of the North Atlantic Treaty Organization.

IMPLEMENTING PROCEDURES FOR THE NATO AGREEMENT ON THE

1. Följande förfaranden fastställs i enlighet med bestämmelserna i Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål (nedan kallat avtalet), undertecknat i Bryssel den 19 oktober 1970.

2. Förfarandena gäller alltid när teknisk information överförs inom ramen för avtalet, när sådan information används eller lämnas ut efter sådan överföring och när mottagaren önskar ändring av de villkor enligt vilka informationen mottagits. Dessa förfaranden gäller inte för sådan överföring till ministerier av kopior av hemliga patentansökningar som det föreskrivs om i avsnitt A.4 i förfarandena för genomförande av Natos avtal om ömsesidigt sekretesskydd för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar. Överföring av sådana kopior till stöd för patentansökningar utgör inte sådan överföring som avses i artikel II i avtalet.

II VILLKOR FÖR ÖVERFÖRING OCH ANVÄNDNING

3. All överföring av teknisk information inom ramen för avtalet sker enbart i informationssyfte, om inte uttryckligt samtycke till något annat ges. I dessa förfaranden avses med i informationssyfte enbart i syfte att bistå vid bedömning av teknisk information för försvarsintressen och utan att det påverkar ägarens rättigheter. Uttrycket omfattar inte användning, kopiering eller utlämnande av information, vare sig helt eller delvis, för produktionsändamål.

4. Informationen ska innehålla eller åtföljas av en förklaring, som är stadigt fäst på en väl synlig plats och som tydligt anger:

COMMUNICATION OF TECHNICAL INFORMATION FOR DEFENCE PURPOSES

I GENERALITIES

1. The following Procedures are established in accordance with the provisions of the "NATO Agreement on the Communication of Technical Information for Defence Purposes" signed in Brussels on 19th October, 1970, hereinafter referred to as the Agreement.

2. The Procedures apply whenever technical information is communicated under the Agreement, whenever such information is used or disclosed following such a communication, and whenever a Recipient desires modification of the conditions under which information was accepted. These Procedures do not apply to the communication to Government Departments of copies of secret patent applications already provided for in paragraph (4) of Section A of the Implementing Procedures for the "NATO Agreement for the Mutual Safeguarding of Secrecy of Inventions relating to Defence and for which Applications for Patents have been made". The communication of such copies in support of the application for patents does not constitute communication within the meaning of Article II of the Agreement.

II. CONDITIONS OF COMMUNICATION AND USE

3. All communication of technical information under the Agreement are made for information purposes only unless express consent is given to the contrary. The term "for information purposes" in these Procedures means for purposes of assisting in the evaluation of technical information for defence interests only and without prejudice to any rights of the owner. This term does not include the use, duplication or disclosure, in whole or in part, for purposes of manufacture.

a) att informationen är äganderättsligt skyddad,

b) att informationen överförs i förtroende för försvarsändamål,

c) varje eventuellt särskilt syfte för vilket informationen överförs.

Förklaringen bör helst också, i den mån informationen finns tillgänglig, innehålla:

d) uppgift om informationens ägare,

e) uppgift om ursprungsregeringen eller ursprungsorganet,

f) uppgift om alla mottagare,

g) uppgift om för vilka delar av den överförda informationen äganderättsligt skydd görs gällande, i de fall där inte all överförd information är äganderättsligt skyddad,

h) villkor för hur och när informationen eller angivna delar av den får offentliggöras eller lämnas ut till eller användas av andra parter, till exempel med ägarens skriftliga samtycke.

5. Om det i praktiken inte är möjligt att använda en sådan förklaring, till exempel vid muntlig eller visuell överföring av information, ska all information som annars skulle ha lämnats i en förklaring överföras muntligen eller visuellt eller på något annat faktiskt sätt samtidigt som informationen överförs till mottagarna. Varje mottagare som tar emot information under dessa omständigheter ska i en bekräftelse som är till den sändandes belåtenhet specificera informationen och på vilka villkor den överfördes.

6. Om en mottagare av information som mottagits med en förklaring sprider informationen, är denna sändande skyldig

4. This information must include or be accompanied by a legend securely attached in a conspicuous place and stating clearly:

(a) that the information is proprietary;

(b) that the information is communicated in confidence for defence purposes; and

(c) any specific purpose for which the information is communicated.

Preferably the legend should also include as much of the following information as is available:

(d) identification of the ownership of the information;

(e) identification of the Government or Organization of Origin;

(f) identification of all Recipients;

(g) identification of the specific portions of communicated information claimed as proprietary where all of the information communicated is not proprietary;

(h) conditions under which and when information or specific parts thereof may be published or disclosed to or used by other parties, e. g. with written consent of the owner.

5. Where the use of such legend is not practicable, as for example, when information is communicated orally or visually, all the information which would otherwise have been provided in a legend must be communicated at the same time as the information is communicated to any Recipients orally or visually or in some other effective manner. Any Recipient accepting information under these circumstances must fully identify it and the conditions under which it was communicated in an acknowledgement which is satisfactory to the transmittor.

att säkerställa att förklaringen och eventuella övriga villkor för användningen och utlämnandet av informationen vidarebefordras till nästa mottagare.

7. Om en regering eller ett Natoorgan ska använda eller vidarebefordra teknisk information som inte är försedd med en förklaring men som har tagits emot under omständigheter som ger skäl att anta att informationen har överförts inom ramen för avtalet, är mottagaren skyldig att innan informationen används eller vidarebefordras göra sitt yttersta för att säkerställa att ingen sådan förklaring eller motsvarande som krävs i enlighet med punkt 4 eller 5 har blivit skild från informationen.

III ÄNDRING AV DE STÄLLDA VILLKOREN

8. a) En mottagare som önskar att de ställda villkoren ska ändras ska rikta en framställning om detta till ursprungsregeringen eller ursprungsorganet eller med dess samtycke direkt till informationens ägare i överensstämmelse med eventuella i detta sammanhang överenskomna arrangemang mellan ursprungsregeringen eller ursprungsorganet och mottagaren.

b) Ursprungsregeringen eller ursprungsorganet ska göra sitt bästa för att bistå mottagaren med att få begärda tillstånd att använda den tekniska informationen och för att sända alla framställningar om användning och alla relevanta sakuppgifter till informationens ägare.

IV INFORMATION OM SKADESTÅNSKRAV

9. Ursprungsregeringen eller ursprungsorganet och mottagaren (mottagarna) ska underrätta varandra om alla skadeståndskrav som har framförts till dem med stöd av avtalet och som involverar någon av parterna.

6. In the event of dissemination by a Recipient of information received with a legend, it is incumbent upon this transmitter to ensure that this legend and any other conditions relating to the use and disclosure of the information is passed on to the next Recipient.

7. When technical information is to be used or further communicated by a Government or NATO Organization and is without a legend but has been received under circumstances giving rise to the belief that it was communicated under the Agreement, it is incumbent upon the receiver before using or further communicating the information to do its utmost to ensure that a legend or statement such as required according to paragraphs 4 or 5 above, has not become dissociated from the information.

III. MODIFICATIONS OF THE CONDITIONS IMPOSED

8. (a) Any Recipient desiring modification of the conditions imposed will address a request to this effect to the Government or Organization of Origin or, with the latter's consent, directly to the owner of the information, in accordance with any arrangements which may have been provided for in this connection between the Government or Organization of Origin and the Recipient.

(b) The Government or Organization of Origin shall use its best endeavours to assist the Recipient in obtaining any authorizations sought for the use of technical information and to transmit to the owner of the information all requests for use as well as all relevant facts.

IV. INFORMATION ON CLAIMS FOR DAMAGES

9. The Government or Organization of Origin and the Recipient(s) shall keep the other informed of any claims for damages which have been referred to them under the

V TVISTER – RÅDGIVANDE KOMMITTÉ

10. a) En ursprungsregering eller ett ursprungsorgan som önskar att en sådan rådgivande kommitté som det föreskrivs om i artikel III.C i avtalet ska inrättas ska rikta en framställning om detta till Natos generalsekreterare, åtföljd av en samling handlingar som innehåller en så fullständig redogörelse som möjligt för sakuppgifterna om den skada som görs gällande och som framställningen avser; redogörelsen kan kompletteras i ett senare skede.

b) Natos generalsekreterare:

i) ska utan dröjsmål sända framställningen och kopior av handlingarna till eventuella andra involverade regeringar eller organ och be om deras samtycke till inrättandet av en rådgivande kommitté,

ii) ska, om samtycke till en sådan kommitté ges, uppmana de regeringarna och organen att utse sina representanter och avtala om tid och plats,

iii) kan på framställning av kommittén utse en medlem av Internationella staben att delta i kommittén som observatör eller som en kommittémedlem som representerar generalsekreteraren,

iv) kan på framställning av kommittén tillhandahålla ett sekretariat för kommittén i enlighet med överenskomna villkor för kostnader.

c) Den rådgivande kommittén ska:

i) om den anser det önskvärt välja ordförande eller göra en framställning till generalsekreteraren om att utse en medlem av Internationella staben till ordförande,

ii) granska alla tillgängliga handlingar och bevis som gäller dels överföringen av informationen, dels, i förekommande fall, användningen av informationen och orsaken till samt arten och omfattningen av den

Agreement and in which one of the parties is involved.

V. DISPUTES – ADVISORY COMMITTEE

10. (a) A Government or Organization of Origin wishing an Advisory Committee as provided for in Article III. C of the Agreement to be set up will address a request to this effect to the Secretary General of NATO, together with a file containing an exposé, as complete as possible, of the facts concerning any alleged damage, which is the subject of the request; this exposé may be completed at a later stage.

(b) The Secretary General of NATO:

(i) will promptly transmit the request and copies of the file to any other Governments or Organizations involved in the transaction requesting their agreement to the establishing of an Advisory Committee;

(ii) will, if such a Committee is agreed, request such Governments and Organizations to assign their representatives, and agree on a date and venue;

(iii) may, at the request of the Committee, appoint a member of the International Staff to attend the Committee as an observer or as a member of the Committee representing the Secretary General;

(iv) may, at the request of the Committee, supply a secretariat to the latter under agreed conditions regarding expenses.

(c) The Advisory Committee will:

(i) if it deems desirable, elect its Chairman or request the Secretary General to appoint a member of the International Staff to be a Chairman;

skada som det görs gällande att ägaren orsakats,

iii) genom nationella myndigheter eller Natoinstanser upprätta alla de kontakter som utredningen kräver,

iv) om den så önskar höra den skadelidande parten och andra personer som den anser behöver höras,

v) endast för de involverade parterna tillhandahålla en rapport om sina slutsatser när det gäller förekomsten, arten och omfattningen av samt orsaken till den eventuella skada som orsakats informationens ägare. Rapporten ska inte på något sätt vara bindande för de involverade parterna och ska, om inte kommittén beslutar något annat, tillsammans med kommitténs diskussioner, protokoll och handlingar hållas konfidentiella, så att endast berörda Natoinstanser och nationella myndigheter har tillgång till dem.

d) Medlemmarna av den rådgivande kommittén får vid fullgörandet av sina uppgifter inte på något sätt agera som förespråkare för någon enskild eller juridisk person.

VI SÄNDANDE AV SÄKERHETSSKYDDSKLASSIFICERA D INFORMATION

11. Säkerhetsskyddsklassificerad information får endast sändas genom kanaler som godkänts av de regeringar som är parter och som är involverade i överföringen eller mottagandet av sådan information. En förteckning över de nationella behöriga myndigheternas namn och adresser har fogats till dessa förfaranden som bilaga A. Mottagarna ska underrättas om alla ändringar av säkerhetsskyddsklassificeringen som ursprungsregeringen eller ursprungsorganet gör. De olika ländernas motsvarigheter i fråga om säkerhetsskyddsklassificering återges i bilaga B till dessa förfaranden.

(ii) examine all documents and evidence available to it on the communication and, if appropriate, on the use of information and on the origin, nature and scope of the alleged damage caused to the owner;

(iii) establish through national or NATO authorities all contacts necessary for its investigation;

(iv) if it so wishes, listen to the injured party and any other persons it deems necessary;

(v) furnish a report solely for the parties involved in the transaction of its findings on the existence, origin, nature and scope of any damage caused to the owner of the information. The report shall in no way bind the parties involved in the transaction, and, unless otherwise decided by the Committee, shall together with its discussions, records and documents be maintained in confidence, only the NATO and the national authorities concerned having access to them.

(d) In the performance of their tasks, the members of the Advisory Committee may in no way act as proponents for any private persons – individuals or corporate bodies – whatsoever.

VI. TRANSMISSION OF CLASSIFIED INFORMATION

11. Transmission of all classified information shall only be through channels approved by the Governments Parties, involved in the communication or receipt of such information. A list of the titles and addresses of the national competent services is attached as Annex A to these Procedures. Any modifications concerning the grade of security classification by the Governments or Organizations of Origin should be notified to the Recipients. The security classification equivalents of the various

VII TILLÄMPNING

12. Förfarandena blir tillämpliga på respektive signatärpart i avtalet eller Natoorgan vid den tidpunkt då avtalet i enlighet med artikel VIII i avtalet träder i kraft för den parten eller det Natoorganet.

VIII REVIDERING AV FÖRFARANDENA

13. Natos behöriga arbetsgrupp ska på framställning av en signatärpart granska dessa förfaranden med avseende på eventuella revideringar. Reviderade förfaranden blir 30 dagar efter det att de godkänts av Nordatlantiska rådet tillämpliga på de signatärparter och Natoorgan för vilka avtalet redan är i kraft.

IX GODKÄNNANDE

14. Dessa förfaranden godkändes av Nordatlantiska rådet den 1 januari 1971 på engelska och franska språken, vilka båda texter är lika giltiga.

countries are reproduced at Annex B to these Procedures.

VII. APPLICATION

12. The Procedures will be applicable for each signatory Party to the Agreement or NATO Organization at the time the Agreement comes into force for this Party or NATO Organization in accordance with Article VIII of the Agreement.

VIII. REVISION OF THE PROCEDURES

13. The Procedures shall be examined by relevant NATO Working Group for possible revisions at the request of a signatory Party to the Agreement. Revised Procedures will be applicable for those signatory Parties to the Agreement and NATO Organizations for whom the Agreement is already in force 30 days after approval of these Procedures by the North Atlantic Council.

IX. APPROVAL

14. These Procedures were approved by the North Atlantic Council on 1st January, 1971, in the English and French languages, both texts being equally authentic.

